

T.C.
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

147109

İLKÖĞRETİM 4. ve 5. SINIFLARDA YABANCI DİL (İNGİLİZCE)
ÖĞRETİMİ İLE İLGİLİ OKUL YÖNETİMİNİN KARŞILAŞTIĞI
SORUNLAR ve ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
(KIRIKKALE İLİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN

Boran ERGÜÇ

TEZ DANIŞMANI

Yrd. Doç. Dr. İsmail Hakkı MİRİCİ

149109

KIRIKKALE-2004

ÖZET

Bu araştırma, ilköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil olarak İngilizce'nin öğretimiyle ilgili okul yöneticilerinin karşılaştığı sorunları ortaya çıkarmayı ve bu sorunlara çözüm olabilecek öneriler sunmayı amaçlamaktadır.

Araştırma, tarama modeli kullanılarak yapılmış betimsel bir araştırmadır. Araştırmada örnekleme tasarımı yoluna gidilmemiş, evrenin tamamı araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırmada ihtiyaç duyulan veriler geliştirilen anket formlarıyla elde edilmiştir. Anketler 5'li Likert ölçeğine göre 1'den "Hiç Katılmıyorum" 5'e "Tamamen Katılıyorum" a doğru düzenlenmiştir. Düzenlenen anket formları okul yöneticilerine ve öğretmenlere dağıtılmış, toplanan veriler bilgisayara aktarılarak SPSS (The Statistical Packet For The Social Sciences) paket programında gerekli istatistiksel çözümlenmeler yapılmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgulardan bazıları şöyledir :

Okul yöneticilerinin yaklaşık olarak %80'i İngilizce derslerinin sınıf öğretmeni yerine branş öğretmeni tarafından verilmesi eğilimindedir. İlkokul 4. sınıfta İngilizce eğitiminin sınıf öğretmenleri tarafından verilmesinin hedeflenen başarıyı getirmeyeceği konusunda okul yöneticileri aynı görüşü taşımaktadırlar. Okul yöneticileri okuldaki İngilizce derslerine girecek İngilizce öğretmenliği mezunu öğretmenlere ihtiyaç duyulduğu konusunda da, %88 oranında bu fikre katılmaktadırlar. Sınıf öğretmenlerinin İngilizce dersi vermesi fikrine katılmayan okul yöneticileri, aynı zamanda da sınıf öğretmenlerinin yabancı dil eğitimi konusunda yeterli formasyona sahip olmadıkları görüşüne sahiptirler.

İngilizce derslerinin branş öğretmenleri tarafından sürdürülmesi görüşüne, okul yöneticilerinin %84'ü katılmakta iken, okuldaki İngilizce eğitimi konusunda öğretmenlerin yeterli olduğu görüşüne okul yöneticilerinin %53'ü katılmamaktadır. Okul yöneticilerinin %78'i okuldaki yabancı dil öğretimi için öğretmen sayısını yeterli bulmazken, %18'i ise yeterli görmektedir. Sınıf

mevcudunun İngilizce eğitimi için uygunluğu konusunda okul yöneticilerinin %82'si olumsuz düşünürken, %35'i ise uygun olduğunu düşünmektedir. İngilizce öğretimi için okulda teknik donanımın yetersiz olduğu görüşüne, okul yöneticilerinin %82'si katılırken, %27'si ise okulun teknik donanımını yabancı dil eğitimi için yeterli bulmaktadır.

“Bireyin 4. ve 5. sınıflarda alacağı yabancı dil eğitiminin, ileriki sınıflarda alacağı dil eğitimine katkı sağlayacağı” görüşüne yöneticilerin önemli bir bölümü tamamen katılmaktadır. “Ülkemizde İngilizce eğitime 4. sınıfta başlanmasının pedagojik açıdan doğru bir uygulama” olduğu konusunda yöneticiler hemfikirdir. “İlköğretim 4. ve 5. sınıflarında haftalık olarak ayrılan 2 saatlik sürenin yeterli olduğu” konusundaki görüşe yöneticilerin büyük bölümü katılmamaktadır.

ABSTRACT

This study aims at determining the problems concerning Teaching English as a Foreign Language in the elementary education 4th and 5th grades and to put forward some solutions to these problems.

The study is based on the surveying technique. In the study, there is no sampling; the whole related subjects are within the scope of the study. The needed data of the study have been gathered through surveys developed by the researcher. The surveys have been organized according to the Lickert scale from 1 "I don't agree" to 5 "I completely agree". The surveys were administered to the school administrators and the teachers, and the data were assessed via SPSS, statistical analysis package programme.

Some of the findings in the study are as follows:

About 80% of the school administrators agree that English language courses should be given by English teachers. School administrators believe that when English is taught by classroom teachers, the success rate cannot be at a satisfactory level. 88% of the administrators agree that ELT department graduates are needed for the EFL classes, and also they believe that classroom teachers do not have enough qualifications in Teaching English as a Foreign Language.

While 84% of the school administrators agree that English language courses should be taught by English teachers, 53% of the administrators believe that the English teachers are not capable of performing their tasks. While 78% of the administrators do not think they have enough number of EFL teachers, 18% think it is enough.

All school administrators agree that the EFL education is greatly significant for the future academic life of every individual. The school administrators agree that the EFL implementation in the 4th and 5th grades of elementary education is pedagogically acceptable. Most of the school administrators do not agree that 2 hour classes of weekly EFL implementation is enough.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖZET	I
ABSTRACT	III
İÇİNDEKİLER	IV
ÇİZELGELER CETVELİ	VII
KİŞİSEL KABUL	XI
ÖN SÖZ	XII

BÖLÜM I

GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	3
1.2. Problem Cümlesi	5
1.2.1. Alt Problemler	5
1.3. Araştırmanın Amacı ve Önemi	6
1.4. Sınırlılıklar	6
1.5. Sayıltılar	7
1.6. Tanımlar	7

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE	8
2.1. Yabancı Dil Eğitiminin Önemi	8
2.2. Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri ve Teknikleri	10
2.3. Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi	20
2.4. Ülkemizde İlköğretim 4. ve 5. Sınıflardaki Yabancı Dil Öğretiminin Konumu	23
2.4.1. İlköğretim 4. ve 5. Sınıflardaki İngilizce Öğretiminin Genel ve Özel Amaçları	27
2.4.2. İlköğretim Okulları Yabancı dil (İngilizce) Öğretim Programı	31
2.5. Okul Yöneticilerinin Yabancı Dil Öğretimiyle İlgili Görev ve Sorumlulukları	34
2.6. Bazı Avrupa Birliği Ülkelerinde İlköğretimde Yabancı Dil Öğretimi	45
2.6.1. Avrupa Komisyonunun AB Ülkelerindeki İlkokul ve Okulöncesi Yabancı Dil Öğretimi İle İlgili Raporu	46

BÖLÜM III

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	49
3.1. Ulusal Araştırmalar	49
3.2. Uluslararası Araştırmalar	52

BÖLÜM IV

YÖNTEM	54
4.1. Araştırmanın Modeli	54
4.2. Evren ve Örneklem	54
4.3. Veri Toplama Araçlarının Geliştirilmesi ve Toplanan Verilerin Değerlendirilmesi	56

BÖLÜM V

BULGULAR VE YORUMLAR	62
5.1. Birinci Alt Problem İle İlgili Bulgular ve Yorum	62
5.2. İkinci Alt Problem İle İlgili Bulgular ve Yorum	68
5.3. Üçüncü Alt Problem İle İlgili Bulgular ve Yorum	78
5.4. Dördüncü Alt Problem İle İlgili Bulgular ve Yorum	81
5.5. Beşinci Alt Problem İle İlgili Bulgular ve Yorum	83
5.6. Altıncı ve Yedinci Alt Problem İle İlgili Bulgular ve Yorum	84
5.7. Sekizinci Alt Problem İle İlgili Bulgular ve Yorum	86

BÖLÜM VI

SONUÇLAR VE ÖNERİLER	89
6.1. Araştırmanın Sonuçları	89
6.1. Araştırmanın Önerileri	90
KAYNAKÇA	92

EKLER **98**

Ek 1- Yönetici Anketi

Ek 2- Öğretmen Anketi

Ek 3- Kırıkkale Valiliğinden Alınan Anket Uygulama İzini

EK- 4 Okuldaki Yabancı Dil Eğitimi Konusunda Alınan Cevapların

Güvenirlilik Analizi Sonuçları

EK-5 Okuldaki Yabancı Dil Eğitimi Konusunda Alınan Cevapların

Güvenirlilik Analizi

ÖZGEÇMİŞ **114**

ÇİZELGELER CETVELİ

	<u>Sayfa</u>
1. Çizelge 4.2.1. Araştırmada Hedeflenen ve Gerçekleşen Bilgi Kaynağına Yönelik Özet Bilgiler	55
2. Çizelge 4.3.1. Kırıkkale İl Merkezinde Dağıtılan Ve Geri Alınan Soru Formlarının Dönüş Oranları	58
3. Çizelge 4.3.2. Araştırma Kapsamına Giren Görüşme Birimlerine Yönelik Kişisel Bilgiler	59
4. Çizelge 5.1.1. Okul Yöneticileri İçin Betimleyici İstatistikler	62
5. Çizelge 5.1.2. Okul Yöneticilerinin "İlköğretim okullarında 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) derslerinin okutulması son derece önemlidir" Konusundaki Görüşleri	64
6. Çizelge 5.1.3. Okul Yöneticilerinin "Ülkemizde İngilizce öğretimine 4. sınıfta başlanması doğru bir uygulamadır" Konusundaki Görüşleri	64
7. Çizelge 5.1.4. Okul Yöneticilerinin "Bireyin 4. ve 5. sınıflarda alacağı yabancı dil eğitiminin, ileriki sınıflarda alacağı dil eğitimine katkı sağlayacağı" Konusundaki Görüşleri	65
8. Çizelge 5.1.5. Okul Yöneticilerinin "Ülkemizde İngilizce eğitime 4. sınıfta başlanmasının bilimsel açıdan doğru bir uygulama olduğu" Konusundaki Görüşleri	65
9. Çizelge 5.1.6. Okul Yöneticilerinin "İlköğretim 4 ve 5. sınıflarında haftalık olarak ayrılan 2 saatlik sürenin yeterli olduğu" Konusundaki Görüşleri	66
10. Çizelge 5.1.7. Okul Yöneticilerinin "Yabancı dil eğitimini verecek öğretmenlerin öğretmen yetiştiren kurum dışından mezun olmasının eğitimi etkilemeyeceği" Konusundaki Görüşleri	66
11. Çizelge 5.1.8. Okul Yöneticilerinin Bölüm 1, 2, ve 3 Değişkenlerine Göre Yaş Grubu Esaslı Kümeleme Analizi	67
12. Çizelge 5.1.9. Okul Yöneticilerinin Bölüm 1, 2, ve 3 Değişkenlerine Göre Yaş Grubu Esaslı Kümeleme Analizi Özet Bulguları	68

13.Çizelge 5.2.1. Öğretmenlerin "4. ve 5. sınıflarda yabancı dil derslerinin okutulması son derece önemlidir" Konusundaki Görüşleri.....	69
14.Çizelge 5.2.2. Öğretmenlerin "Ülkemizde İngilizce öğretimine 4. sınıfta başlanması doğru bir uygulamadır" Konusundaki Görüşleri	69
15.Çizelge 5.2.3. Öğretmenlerin "Bireyin 4. ve 5. sınıflarda alacağı yabancı dil eğitiminin, ileriki sınıflarda alacağı dil eğitimine katkı sağlayacağı" Konusundaki Görüşleri.....	70
16.Çizelge 5.2.4. Öğretmenlerin "İlköğretim 4 ve 5. sınıflarındaki yabancı dil derslerinin branş öğretmenleri yerine sınıf öğretmenleri tarafından verilebileceği" Konusundaki Görüşleri.....	70
17.Çizelge 5.2.5. Öğretmenlerin "İlköğretim 4 ve 5. sınıflarındaki yabancı dil derslerinin branş öğretmenleri tarafından verilmelidir" Konusundaki Görüşleri.....	71
18.Çizelge 5.2.6. Öğretmenlerin "Okullarında İngilizce dersine girecek, İngilizce öğretmenliği mezunu öğretmenlere gereksinim duyulmaktadır" Konusundaki Görüşleri.....	71
19.Çizelge 5.2.7. Öğretmenlerin "Ülkemizde İngilizce eğitimine 4. Sınıfta başlanmasının bilimsel açıdan doğru bir uygulama olduğu" Konusundaki Görüşleri.....	72
20.Çizelge 5.2.8. Öğretmenlerin "Sınıf mevcutlarının İngilizce eğitim için uygun olduğu" Konusundaki Görüşleri.....	72
21.Çizelge 5.2.9. Öğretmenlerin "İlköğretim 4 ve 5. sınıflarında haftalık olarak ayrılan 2 saatlik sürenin yeterli olduğu" Konusundaki Görüşleri.....	73
22.Çizelge 5.2.10. Öğretmenlerin "Okulda İngilizce eğitimi için malzeme, kaynak ve donanımın yeterli olduğu" Konusundaki Görüşleri.....	73
23.Çizelge 5.2.11. Öğretmenlerin "Okulda İngilizce eğitimini veren öğretmenlerin yeterli olduğu" Konusundaki Görüşleri.....	74
24.Çizelge 5.2.12. Öğretmenlerin "Okulda İngilizce eğitimini verecek öğretmen sayısının yeterli olacağı" Konusundaki Görüşleri.....	74

25.Çizelge 5.2.13. Öğretmenlerin "Yabancı dil eğitimini verecek öğretmenin öğretmen yetiştiren kurum dışından mezun olmasının eğitimi etkilemeyeceği" Konusundaki Görüşleri.....	75
26.Çizelge 5.2.14. Öğretmenlerin "Sınıf öğretmenlerinin yabancı dil öğretimi için yeterli formasyona sahip olmadığı" Konusundaki Görüşleri.....	75
27.Çizelge 5.2.15. Öğretmenlerin "İngilizce eğitimini veren öğretmenlerin bu görevlerini yerine getirmede istekli oldukları" Konusundaki Görüşleri.....	76
28.Çizelge 5.2.16. Öğretmenlerin Bölüm 1, 2, ve 3 Değişkenlerine Göre Yaş Grubu Esaslı Kümeleme Analizi.....	76
29.Çizelge 5.2.17. Öğretmenlerin Bölüm 1, 2, ve 3 Değişkenlerine Göre Yaş Grubu Esaslı Kümeleme Analizi Özet Bulguları.....	77
30.Çizelge 5.3.1. Okul Yöneticilerinin "İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil dersleri, İngilizce branş öğretmenleri yerine sınıf öğretmenleri tarafından sürdürülmelidir" Konusundaki Görüşleri.....	79
31.Çizelge 5.3.2. Okul Yöneticilerinin "Okulumuzda İngilizce Derslerine Girecek, İngilizce Öğretmenliği Mezunu Öğretmenlere Gereksinim Duyulmaktadır" Konusundaki Görüşleri.....	79
32.Çizelge 5.3.3. Okul Yöneticilerinin "Sınıf Öğretmenleri Yabancı Dil (İngilizce) Eğitimi İçin Yeterli Formasyona Sahip Değildir" Konusundaki Görüşleri.....	80
33.Çizelge 5.4.1. Okul Yöneticilerinin "İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) öğretimi, branşı İngilizce olan öğretmenler tarafından sürdürülmelidir" Konusundaki Görüşleri.....	81
34.Çizelge 5.4.2. Okul Yöneticilerinin "Okulumuzdaki ilköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil derslerini yürütmekte olan öğretmenler çocuklara yabancı dil (İngilizce) öğretimi konusunda yeterlidir" Konusundaki Görüşleri.....	82
35.Çizelge 5.4.3. Okul Yöneticilerinin "İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) derslerini öğretecek olan öğretmen sayısı yeterlidir" Konusundaki Görüşleri.....	82

36.Çizelge 5.5.1. Okul Yöneticilerinin "Sınıf mevcutlarımız İngilizce öğretimi yapabilmesi için uygundur" Konusundaki Görüşleri.....	83
37.Çizelge 5.5.2. Okul Yöneticilerinin "Okulumuzdaki yabancı dil (İngilizce) öğretimi için yeterince malzeme, kaynak ve donanım bulunmaktadır" Konusundaki Görüşleri.....	84
38.Çizelge 5.6.1. Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin Bölüm 3'e Yönelik Görüşleri Arası Fark Testi Bulguları (Bağımsız Örnekler Testi).....	85
39.Çizelge 5.7.1. Okul Yöneticilerinin "İlköğretim 4. ve 5. sınıfta İngilizce derslerini okutmakta olan öğretmenler, bu görevlerinin yerine getirmede isteklidir" Konusundaki Görüşleri.....	87

KİŞİSEL KABUL

Yüksek Lisans tezi olarak hazırladığım "İlköğretim 4. ve 5. Sınıflarda Yabancı Dil (İngilizce) Öğretimi İle İlgili Okul Yöneticilerinin Karşılaştığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri (Kırıkkale İli Örneği)" adlı çalışmamı, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazdığımı ve faydalandığım eserlerin bibliyografyada gösterdiklerimden ibaret olduğunu, bunlara atıf yaparak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu şeref ve haysiyetimle doğrularım.

Tarih

/ / 2004

Boran ERGÜÇ

ÖN SÖZ

Türkiye’de yıllardan beri süregelen yabancı dil eğitimi ve öğretimi sorunu, beraberinde bir çok araştırmayı ve tartışmayı getirmiştir. Çoğu zaman yabancı dille öğretim ve yabancı dil öğretimi birbirine karıştırılmış, bir çok söylemde iç içe geçmiştir. Alınan önlemlere ve bütün çabalara rağmen, etkili bir yabancı dil öğretiminin gerçekleştiğini söylemek de zordur.

Araştırma sırasında, gerek araştırmanın yapıldığı alandan, gerekse bütçe ve zaman kısıtlayıcıları açısından olumsuz faktörlerle karşılaşmış, araştırma konusu Kırıkkale İli merkezinde bütününün bir parçası olarak ele alınmaya çalışılmıştır.

Araştırma, tarama niteliğinde betimsel bir araştırmadır. Araştırma bulgularının, bu konuda bundan sonra yapılacak olan araştırmalara yol göstereceği temenni edilmektedir.

Araştırmanın gerçekleşmesinde bir çok kişinin katkıları olmuştur.

“İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda okul yöneticilerinin yabancı dil (İngilizce) öğretimi ile ilgili karşılaştıkları sorunlar” gibi branşım dışı, yeni ve güncel bir konuyu seçmemde beni yüreklendiren, bana inanan, bilgisi, birikimi ve öğretileriyle, araştırmanın tüm aşamalarında önerileri ve katkılarıyla beni yönlendiren, değerli danışman hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. İsmail Hakkı MİRİCİ’ ye teşekkürlerimi sunuyorum.

Anket formunun hazırlanmasında ve pilot uygulamadan sonra soruların onarılmasındaki katkılarından dolayı Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Başkanı, değerli hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Mehmet Metin ARSLAN’ a teşekkürlerimi sunuyorum.

Anket uygulaması sırasında yardımlarını esirgemeyen Kırıkkale İli merkez ilköğretim okulları değerli yöneticilerine ve meslektaşlarıma, araştırmanın istatistik çözümlerinde her türlü imkanı sağlayan T.C.

Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü Teknik İşler Daire Başkanı Sayın Rıdvan YAKA' ya, İstatistik Standartlar ve Sınıflandırmalar şubesinde Sayın Sevil UYGUR' a teşekkürlerimi sunarım.

Araştırmanın bilgisayarda yazımı sırasında karşılaştığım teknik sorunları aşmamda her zaman destek olan arkadaşım Sayın Demet ÖZBEK'e teşekkür ederim.

Öğretmenlik mesleğini yanlarında tanıdığım sevgili anne ve babama, biricik kardeşime teşekkürlerim sonsuzdur.

BÖLÜM I

GİRİŞ

İnsan, hayatının her boyutunda farklı bireylerle ve kültürlerle iletişim içinde olmuştur. Çünkü, İnsanın biyo-psişik, toplumsal ve kültürel bir varlık olduğu bilinmektedir. İnsanın duygu boyutunu işlemek, düşünce gücünü geliştirmek, onu yaşadığı toplumsal ve kültürel ortamın bir parçası yapmak; her ulusun kendi dilini o ulusun bireylerine öğretmesiyle yakından ilgilidir.

Dil, düşünme ve iletişim aracıdır. *Kişinin iletişim yeteneğini, büyük ölçüde, onun, iletişim aracı olan dili kullanabilme becerisi belirler.* Çünkü, dil bir öğrenme ve öğretme aracıdır. Başka bir deyişle, insanın var olduğu dünyayı anlama ve anlatma aracıdır. Bu anlamda, insanın duygu ve düşünce yapısını oluşturan ve biçimlendiren bir araçtır da dil. Dilin gelişip zenginleşmesi, bireyin duygu ve düşünce yönünden de gelişip zenginleşmesidir (Sever, 1997:xiii).

Dil yalnızca iletişim ve anlaşma aracı değil, aynı zamanda bir düşünme aracıdır; düşüncenin aynasıdır, dilsiz düşünülemez. Filozof Wilhelm Von Humboldt'a göre dil, yalnızca yalın bir araç değil, düşünceyi yaratan bir etkinliktir. Dil düşünceleri yarattığı gibi, düşünceler de dili yaratırlar (Sever, 1997:2). Tural' a göre (1995:1067), dil, kültürlerin birbirine göre, özel, bağımsız birer bütünlük hâlinde olduğunun göstergesidir. Dil, bir taraftan, kültürün taşıyıcılığını üstlenir, diğer taraftan, hayatı anlamlandırmanın ve tarih içinde devam etmenin, o kültürü yaşayanlar için, hangi değeri ifade ettiğini gösterir. Tarih içinde devam etmenin de, hem kişinin hem de toplumun hayatını, hür, haysiyetli ve huzurlu bir dünya olarak anlayıp anlamamanın da göstergesi, dildir.

Karaağaç'ın bildirdiği gibi (1999:665), insan-insan ve insan-varlık haberleşmelerini, yani konuşma ve öğrenmeyi gerçekleştirmek, dillerin başlıca iki görevidir. Uygur'a göre ise (1997:68), dil, aynı zamanda insanı insana yaklaştıran, insanları değişik yönleriyle birbirine bağlayan bir yol değildir. Dil insanın tüm evrenle karşılaşmasıdır. Tek tek gerçekler, nesnelere, durumlar, olaylar, kullanışlar, olanaklar hep bu karşılaşmada kendini açığa vurur. Dil evreni adlandırarak biçimler ve düzenler. Böylece dil, evreni insana açar, insanın evren içine girerek, evrenle birlikte yaşamasını sağlar. Bunun yanında bireyi uluslar arası bilimsel, kültürel, sanatsal ve toplumsal ortamın etkin bir üyesi yapmak da bireye bir ya da birden fazla yabancı dil öğretme ile de ilgilidir. Çünkü dil, öğretme ve öğrenme aracı olduğu kadar, dünyayı anlamaya ve anlatmaya da olanak sağlar.

Dil bir iletişim aracıdır. Öyleyse uluslar arası ilişkilerde en çok konuşulan bir yabancı dili bilmek ve öğrenmek; bilimsel, teknolojik, ekonomik, siyasal ve kültürel alanlarda o uluslarla etkili bir iletişim içinde olmak demektir. Yabancı dil eğitimi ve öğretiminin sosyo-ekonomik ve teknolojik yönden baş döndürücü bir hızda gelişmelerin yaşandığı çağımızda son derece önem taşıdığı bilinmektedir. Mirici' nin bildirdiği gibi (1999:1), dünyadaki tüm gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler ellerindeki insan kaynaklarını değerlendirmede yabancı dil öğretiminin önemini fark etmişler ve bütçelerinden önemli miktarları bu amaç için ayırmışlardır.

Dilin ulusal kimlik ve politik güç ile ilgili bağlantılarından dolayı oldukça politik bir konu olduğu da düşünülebilir. Örneğin, İngilizce'ye karşı Galler'de, Galler'ce, Kanada'nın Fransızca konuşulan kesiminde Fransızca çatışma ve çekişme unsuru olarak görülmektedir (Harmer, 2001:4).

Avrupa Birliği'ne üye ülkelerin eğitim sistemlerine bakıldığında yabancı dil eğitimi ve öğretimi önemli bir yer tutmaktadır. Özellikle Avrupa'da yakın zamandaki çalışmalar buna somut bir örnek teşkil etmektedir. Bu çabaların en belirgin örneği, 2001 yılının Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi

tarafından Avrupa Diller Yılı (European Year of Languages) ilân edilmesidir. Bu çerçevede yapılan etkinlikler bir yabancı dil öğrenme ve öğretme seferberliği niteliği taşımaktadır. 1995 yılında temelleri atılan bu atılımın hedefleri; tüm gençler tarafından en az iki yabancı dilin öğrenimini sağlamak, yenilikçi dil öğretim yöntemlerinin kullanımlarını teşvik etmek, Avrupa yabancı dillerinin kullanımını eğitimin bütün kademelerindeki okullara yaymak, topluluk dillerinin ve kültürlerinin erken yaşta öğrenilmesi hakkında kişileri bilinçlendirme olarak tanımlanmıştır (Akar ve Tarhan, 2001:1).

Ülkemize bakıldığında ise, Milli Eğitim Bakanlığının uluslar arasında en yaygın dil olan İngilizce dilini öğretme ve öğretim kalitesini artırma çabaları içinde olduğu görülmektedir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin 18.07.1995 tarih ve 374 sayılı kararı ile onaylanan VII. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda ülkemizin tüm bölgelerinde, Eğitim Birliği Yasası çerçevesinde, sekiz yıllık ilköğretim sürecinin uygulamaya geçirilmesi ile Milli Eğitim Bakanlığı; eğitim sistemimiz içinde öğrencilerimize bir yabancı dilin mümkün olduğunca erken çağlardan itibaren kazandırılması amacıyla ilköğretim 4. sınıftan itibaren İngilizce öğretiminin gerçekleştirilmesine karar vermiş, ilköğretim 4. ve 5. sınıf İngilizce Öğretim Programını Tebliğler Dergisi'nin Ekim 1997 sayısında sayfa 2481'de yayımlamıştır (Mirici, 2001:4).

Bu çalışmada, ilköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) öğretimi ile ilgili okul yöneticilerinin karşılaştığı sorunlar ele alınmaktadır.

1.1. Problem Durumu

Çağımızdaki hızlı teknolojik ve bilimsel gelişmelerle birlikte küreselleşen dünyamızda yabancı dilin vazgeçilemeyecek bir iletişim aracı olduğu bir gerçektir. Avrupa Birliği'ne giriş sürecinde, bilim dünyasında hak ettiğimiz yeri alabilmemiz için Ülkemizde yabancı dil olarak İngilizce'nin ve öğretiminin gün geçtikçe önem kazandığı görülmektedir. Zamanla birden fazla yabancı dil öğrenme gereksiniminin doğması da beklenmektedir.

Dil bilimcilerine göre; öğrencilerin birden bire dil öğrenimi sürecine girmeleri onların üzerinde dil öğrenimi yönünden olumsuz etkiler bırakmaktadır. İlköğretim okullarına 4. sınıftan itibaren konulan yabancı dil olarak İngilizce'nin öğretimi ile hedeflenen, çocuklarımıza pedagojik açıdan sakıncası olmayan en erken çağda yabancı dil eğitimi vermeye başlamaktır. Bu süreçte okul yönetimi, yabancı dil öğretiminin gerçekleşmesi için gerekli şartları, ortamı, aracı ve gereci sağlamakla sorumludur.

Yalden (1991:99), yabancı dil öğretim etkinliklerinin eldeki var olan kaynakların kullanımına dayalı olarak planlanmasının, sürecin istenen başarıya ulaşması için en önemli unsurlardan birisi olduğunu vurgulamaktadır.

İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil olarak İngilizce öğretimine geçiş sürecinin yeni olmasının çeşitli sorunlar doğurduğu görülmektedir. Bilindiği gibi eğitim uzun vadeli amaçlara yöneliktir. Yabancı dil olarak İngilizce öğretiminin ilköğretim okulları eğitim programına 4. sınıftan itibaren konulması konusu eğitimin uzun vadeli amaçlara yöneldiği konusu göz önünde bulundurulduğunda oldukça yeni sayılabilir.

Formal eğitim süreçleri yoluyla bireylere yeni davranışların kazandırıldığı tek yer okuldur. Okul, insanın çevresinde sürekli oluşan değişiklikleri karşılayabilmek amacıyla birey davranışlarını değiştirmek ve ona davranışlar kazandırmak için vardır. Eğitimin amaçlarını gerçekleştirme sorumluluğunu üstlenmiş, formal olarak kurulmuş olan okulun etkili olarak işleyişi iyi sonucun alınmasına da etki etmektedir.

Okullar insanların bir araya gelerek oluşturdukları açık ve sosyal sistemlerdir. Eğitim sisteminin en önemli yapıları ve temel sistemleridir. Okul yönetiminin öncelikleri ve sorumlulukları düşünüldüğünde ilk olarak akla "eğitimin amaçlarını gerçekleştirmek" gelmektedir. Temel işlevi öğretim olan formal bir örgütün yönetiminden beklenen önceliğin "eğitimin amaçlarını

gerçekleştirmek” olması sistemin getirdiği bir zorunluluktur. Unutmamak gerekir ki formal bir örgütün varlığını sürdürebilmesi, amaçlarını gerçekleştirebilmesine bağlıdır. Örgütün amaçlarını gerçekleştirebilmesi ise etkili ve yeterli oluşunu gösterir.

Yabancı dil eğitimine ilişkin bu sorumluluklar ve sorunlar okul yönetimi açısından eğitimin amaçlarını gerçekleştirme önceliği göz önünde bulundurulduğunda farklı bir önem taşımaktadır.

1.2. Problem Cümlesi

İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) öğretimiyle ilgili okul yöneticilerinin karşılaştığı sorunlar nelerdir?

1.2.1. Alt Problemler

1. Okul yöneticilerinin, okullarındaki 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil olarak İngilizce öğretimi ile ilgili düşünceleri nelerdir?
2. İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) derslerine giren öğretmenlerin okullarındaki İngilizce öğretimi ile ilgili düşünceleri nelerdir?
3. Okul yöneticilerinin, İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) derslerini sürdürecektir olan öğretmenlerin bulundurulmasında ve görevlendirilmesinde karşılaştıkları problemler nelerdir?
4. Okul yöneticilerinin, İlköğretim 4. ve 5. sınıflar yabancı dil (İngilizce) derslerinin uygulanmasında karşılaştığı sorunlar nelerdir?
5. Okul yöneticilerinin, İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) derslerinin öğretimi için gerekli olan araç-gereç ve laboratuvar temininde karşılaştığı sorunlar nelerdir?
6. Okul yöneticileri ile yabancı dil öğretmenleri arasında eşgüdüm var mıdır?
7. İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda İngilizce derslerine giren öğretmenlerle okul yöneticileri arasında etkili bir iletişim var mıdır?

8. İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda İngilizce öğretmenliğini sürdürmekte olan öğretmenler görevlerini yerine getirmekte istekli midirler?

1.3. Araştırmanın amacı ve önemi

Araştırmanın amacı ilköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) öğretimi ile ilgili olarak okul yöneticilerinin karşılaştıkları sorunları belirleyerek bunlara çözüm önerileri sunmaktır.

Araştırma konusunun, ilköğretim yabancı dil (İngilizce) dersinin 4. sınıftan itibaren başlaması ile okul yöneticileri açısından çeşitli sorunları beraberinde getirdiğini göstermesi ve bu sorunlara çözüm olabilecek önerilerin araştırmayla ortaya koyulabilecek olması, konuya ilgi duyanların bundan sonra konuyla ilgili yapılacak araştırmalarına yol gösterebilecek nitelikte bir araştırma konusu olduğunu söylemek mümkündür.

Araştırmanın, Kırıkkale il merkezindeki ilköğretim okullarının 4. ve 5. sınıflarında yabancı dil (İngilizce) öğretimiyle ilgili okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin karşılaştığı sorunları ortaya koyabilecek, bu sorunlara çözüm önerileri sunarak ileride yapılacak çalışmalara katkı sağlayabilecek özellikte bir araştırma olduğundan dolayı önemli olduğu söylenebilir.

Ülkemizdeki yabancı dil (İngilizce) öğretiminin özellikle 4. ve 5. sınıflarda sağlam temellere oturtulmasına önemli ölçüde katkı sağlayabilecek özellikte bir çalışma olması nedeniyle, araştırma sonuçlarının eğitim sistemi için önem taşıyacağı beklenmektedir.

1.4. Sınırlılıklar

1. Araştırma, Kırıkkale İli Merkezindeki sadece devlet ilköğretim okulları ile,
2. 2002-2003 öğretim yılında bu okullarda görev yapmakta olan okul müdürleri ve yabancı dil (İngilizce) derslerini yürüten öğretmenlerle,

3. İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda uygulanan yabancı dil (İngilizce) öğretim programı ile, sınırlıdır.

1.5. Sayıtlar

1. Araştırma kapsamındaki okul yöneticilerinin okullarındaki İngilizce öğretiminde karşılaştıkları sorunların alandaki genel sorunlar olduğu ve getirilen önerilerin alana katkı sağlayacağı,
2. Araştırma kapsamındaki İlköğretim okulları yöneticilerinin, araştırmanın konusuna ilgi duydukları,
3. Araştırma kapsamındaki yöneticilerin ve öğretmenlerin, İlköğretim Okulları Yabancı Dil Öğretim Programı hakkında yeterli bilgiye sahip oldukları,
4. Araştırmada kullanılan anket formlarının gerekli verileri toplayabilmek için yeterli olduğu varsayılmaktadır.

1.6.Tanımlar

Araştırmanın bu bölümünde araştırma sırasında sıklıkla kullanılan bazı kavramların (okul yöneticisi, yabancı dil öğretmeni, öğretim programı, yabancı dil öğretimi) gibi kavramların ne anlamda kullanıldığı üzerinde durulmuştur.

1. **Okul yöneticisi:** Kırıkkale ili İlköğretim okullarının müdürleri.
2. **Yabancı dil öğretmeni:** İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil olarak İngilizce dersine giren branş ya da sınıf öğretmeni.
3. **Öğretim Programı:** İlköğretim 4. ve 5. sınıflar yabancı dil (İngilizce) öğretim programı.
4. **Yabancı dil öğretimi:** İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil olarak İngilizce'nin öğretimi.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde programa açıklık kazandırılması bakımından yabancı dil eğitimi, çocuklara yabancı dil öğretmede önemli noktalar, okul yönetiminin yabancı dil öğretimiyle ilgili sorumlulukları, Avrupa Birliği'ne üye bazı ülkelerin eğitim sistemlerindeki yabancı dil eğitimine ilişkin genel bilgilere yer verilmiştir.

2.1. Yabancı Dil Eğitiminin Önemi

Eğitmciler ve dil bilimciler dilin tanımını yaparken, onu her yönüyle ele almaya çalışırlar. Örneğin Sönmez (2003:2) dili tanımlarken; Dilin çok karmaşık olgular bütünü olduğunu, bu bütünde; biçem ve anlam, akılın ve tutkunun, toplumun ve bireyin, dış etkinin ve iç oluşumun her zaman birlikte ve el ele olabileceğini belirtmiştir. Dilin hem bir kurum, hem de düşünsel bir kalıp ve ruhsal bir örgü olduğunu, hem öznel hem nesnel, hem içimizde, hem dışımızda olduğunu da ekleyerek, bu nedenlerle de sosyoloji, psikoloji, fizyoloji, fizik ve sanatın her alanını ilgilendirdiği için günlük yaşamda düşüncenin vazgeçilmez bir parçasıdır, yüzyılların ürünü olan birikimdir ifadelerini kullanmıştır.

Yine Sönmez'e göre (2003:4) dil, aynı zamanda da durmaksızın değişmeye açık olan oynak bir düzendir. Gelenek dilde saklıdır. Gelecek ise dilde filizlenir. Bu filizlerin yetişmesini, gelişmesini dil sağlar.

Demirel'e göre de dil (1999:13-14), seslerden oluşan, iletişim ve düşünme aracı olan bir sistemdir.

Çağımız diller çağı olduğuna göre, günümüzde "her dil bir insan" felsefesi herkes tarafından kabul edilen bir gerçektir. Tüm kuruluşlar, birer dil

bilen örneğin üç insan görevlendirmek yerine üç dil bilen bir kişiyi atamanın daha ekonomik olacağını bilincindedirler. Ülkemizde pek çok insan özellikle de gençlerin büyük çoğunluğu İngilizce bilmektedir. Avrupa Birliği'ne giriş sürecinde ikinci bir yabancı dili bilmek neredeyse zorunlu hale gelmiştir. İşte bütün bu nedenlerle yabancı dil öğretimi, eğitim sistemimizde çok önemli ve güncel bir konudur. Toplumun çoğunluğunu etkilemekte ve ilgilendirmektedir.

Post-modern, çoğulcu-liberal anlatıma göre, iletişim teknolojilerinin yaygınlığı ve internetin de buna katılmasıyla, dünya "global köyden" "global kente" dönüşmüştür. Sorun artık bilgi ve enformasyon kıtlığı değil, bolluğudur. Sorun bu bollukta insanların ne yapacaklarını şaşırmaları ve bazıları için de bu bilgi ve enformasyonları nasıl kullanacaklarını bilmemeleridir (Erdoğan, 1998:17). Bütün bu uluslar arası bilgi ve enformasyona ulaşmak için günümüzde bir yabancı dili bilmek de yeterli değildir.

Türkiye, yoğun biçimde bilimsel ve teknolojik gelişmeleri yaşamaktadır. Bu nedenle, gelişmiş ülkelerle ilişkilerini ve iletişimini üst düzeye çıkarmak gereğini duymaktadır. Türkiye'de yabancı dil öğrenmek-öğretmek gereksinimi, toplumlar arası ilişkilerin artmasına ve yoğunlaşmasına paralel olarak sürekli bir artış göstermekte ve güncelliğini korumaktadır. Bu iletişimi sağlamanın en etkili yolu da yabancı dil bilmekten, bir anlamda İngilizce öğrenmekten geçmektedir (Yaşar, 1990:89).

Bu günün ve geleceğin global ekonomisinde etkili bir şekilde rekabet edebilmek, kültürler arası ilişkileri ve başka dünyaları anlayabilmek, yurtdışında seyahat ve eğitim imkânlarını arttırabilmek, günümüzde çok önemli bir ölçüt olan lisans üstü eğitime ve yabancı dille öğretim yapan üniversitelere kabul edilme yeterliliklerinden birini yerine getirmek için ülkemizde son yıllarda büyük bir çabanın olduğu görülmektedir. Bütün bu nedenler insanları yabancı bir dili öğrenmeye yöneltmekte ve uluslar

arasında en çok konuşulan dil olan İngilizce'ye ayrı bir önem kazandırmaktadır.

2.2. Yabancı Dil Öğretim Teknikleri ve Yöntemleri

Bu güne değin birçok yabancı dil öğrenim yöntemi önerilmiş; ancak gerçek anlamda ideal bir yabancı dil öğretim yöntemi bulunamamıştır. Bunun nedeni, dil eğitiminin kapsamına, uygulanan yöntem dışında; yönetici, öğretmen, öğrenci, öğretim ortamları gibi etkenlerin de katılması olasıdır. Günümüzde en sık kullanılan dil öğretim yöntemleri arasında;

1. Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi (Grammar-Translation Method)
2. Düzvarım Doğrudan Anlatım Yöntemi (The Direct Method)
3. Kulak-Dil Alışkanlığı / Dinle-Konuş Yöntemi (Audio-Lingual Method),
4. Bilişsel Öğrenme Yaklaşımı (Cognitive Approach),
5. Telkin Yöntemi (Suggestopedia),
6. Grupla Dil Öğrenimi (Community Language Learning),
7. Seçmecî Yöntem (Eclectic Approach),
8. Doğal Yöntem (The Natural Approach),
9. Tüm Fiziksel Tepki Yöntemi (Total Physical Response)
10. Yansımacı Yaklaşım (Reflective Approach) yer almaktadır (Demirel, 1999:37).

Çağdaş eğitim yöntemleri yabancı dil öğretiminde üç öge üzerinde durmakta ve en önemli yeri de öğrenene vermektedirler; öğrenen, öğretene ve yöntem. Bir yabancı dil öğretilirken öğrenen ne denli yetenekli, çalışkan, istekli, yöntem de ne denli yetkin, zengin donanımlı olursa olsun öğretene iyi yetişmemiş, bilgisiz, beceriksiz, yeteneksiz, isteksiz olursa yabancı dili öğretmek mümkün olamaz (Kıran, 1988:32).

Oğuz (1999:30), derste olumlu bir öğretim ortamı yaratılmasının, birçok öğretim etkinliklerinin tasarlanıp başarıya ulaşmasının, öğretim araç ve gereçlerinin etkili bir biçimde kullanılmasının, öğrencinin gereksinim ve ilgilerinin göz önüne alınmasının, ancak deneyimli ve iyi eğitim görmüş öğretmenlerin yardımları ile gerçekleşebileceğini söylemektedir.

Yabancı dil öğretiminde duyarlı noktalardan birisi, dersin öğretim yöntem ve tekniklerinin diğer derslerin öğretim yöntem ve tekniklerinden farklılığıdır. Özellikle, yabancı dil öğretiminde dersin "geleneksel" olarak nitelendirilebilecek, gramer ağırlıklı, Türkçe açıklamalı bir yöntemle işlenmesi düşünülmemelidir. Okul yöneticileri ve öğretmenler, okulda öğretimin etkililiğini arttırmak için gösterdikleri çabaları daha da yoğun biçimde yabancı dil dersleri için göstermelidirler (Oğuz, 1999:29).

Demirel'e göre (1999:31), sınıf-içi yabancı dil öğretim etkinliklerinin başarısı, büyük oranda temel alınan ilke ve yöntemlere bağlı olmaktadır. Öğretme-öğrenme sürecine ilişkin ilke ve yöntemler, sınıf-içi uygulamaları etkilediği kadar eğitimin niteliğini de etkilemektedir.

İlköğretim okullarında yabancı dil öğretimi için öngörülen bu yöntem ve teknikleri uygulanabilir kılmak için bilgisayar laboratuvarı, lisan laboratuvarı, tepegözler, video-kasetler, teypler ve slayt makineleri gibi dil öğretimini destekleyici teknik donanımlara da ihtiyaç vardır.

Kulağa olduğu kadar göze hitap eden öğrenme, öğrencilerin hem gözleri hem de kulakları ile derse katılmalarını sağlayacağı için öğrencinin beynine daha çok veri ulaşmasını sağlayacağından kendisini derse da çok vermesine yardımcı olacaktır (Özden, 1997:167).

Demirel yaptığı araştırmalarda (1993:24), yabancı dil öğretiminde görsel ve işitsel araçların, öğretimin daha etkili olmasını sağladığı, öğrenci

ilgisini derse çektiği ve sınıf içinde doğal ortamın oluşmasına yardımcı olduğu kanısına varmıştır.

Yabancı dil öğretiminde temel yöntemler yukarıda sözünü ettiğimiz sıraya göre, şu biçimde açıklanabilir.

1. Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi (Grammar-Translation Method)

Bu yöntem yabancı dil öğretiminde bilinen en eski yöntem olarak nitelendirilmektedir. Demirel'in belirttiği gibi (1999:37-38), Latince öğretiminin etkisiyle geliştirilmiş ve günümüze kadar kullanılmış bir yöntemdir. Bu yöntem, belli bir öğrenme kuramına göre geliştirilmemiştir. Daha çok akla dayalı çözümlenmeler, kural öğrenme ve karşılaştırmalı çalışmalara yer verir. Bu yöntemle konuşma becerisinin geliştirilmesine önem verilmez. Larsen-Freeman'a göre (1986:10), bu yöntemde isminden de anlaşılacağı gibi, hedef dilin dilbilgisi yapısının ve kelime bilgisinin öğretimi hedef alınmış ve çeviri tekniği kullanılarak tümevarım (Deductive) teorisine göre hedef dilin öğretilmesi amaçlanmıştır.

Dilbilgisi-çeviri yöntemi, 1840'lı yıllarda Avrupa ülkeleri de dahil olmak üzere dünyada bir çok ülkede yabancı dil öğretimini etkisi altında tutmuştur. Ancak, 19. yüzyılın ortalarında Avrupa ülkeleri arasında artan iletişim fırsatları nedeniyle daha çok sözlü iletişimi ön planda tutan bir yabancı dil öğretim yöntemine gereksinim duyulmuş ve yabancı dil öğretiminde özellikle okuma ve yazma becerilerini geliştirmeye önem veren bu yaklaşımın daha çok klasik dillerin öğretimine uygun olabileceği düşünülmüştür. O nedenle, Dilbilgisi-çeviri yönteminin etkisi altında hazırlanan, öğrencileri çok sayıda gereksiz yapı ve kelime ezberlemeye zorlayan ders materyallerinin yerini, dinleme ve konuşma becerilerini ön planda tutan ve dilin yapısından çok anlamını öğretmeyi amaçlayan kitaplar almıştır (Mirici,2001:16).

Demirel'e göre (1999:38-39), Dil bilgisi – Çeviri yönteminin kullanım özellikleri şunlardır:

- a. Gramer, biçimsel gramerin bir özetidir. İlk önce Öğrencilere okutulan pasajlardaki gramer kalıpları öğretilir. Dilin kurallarını öğretmek esastır. Gramerin öğrenilmesi daha çok verilen metnin incelenmesi sonucu olur.
- b. Öğretim daha ziyade anadilin kullanımı ile yapılır. Bu arada öğretilmek istenen yabancı dil, anadile göre daha az bir kullanıma sahiptir.
- c. Öğrencilerin sözcük dağarcıklarının geliştirilmesi önemli bir konudur. Sözcük dağarcığı daha çok seçilen metne dayalı olup, bu metinden seçilen hiç kullanılmamış sözcüklerin listesi öğrencilere verilerek bunları ezberlemeleri istenir. Bu şekilde öğrencilerin sözcük hazineleri genişletilmeye çalışılır.
- d. Karışık ve zor gramer kalıplarının çok ayrıntılı ve uzun açıklamaları verilir. Çünkü dilin öğrenilmesi daha çok dilin belirlenmiş düzenli cümle kalıplarının, yani gramerin öğrenilmesi ile olasıdır. Bu yöntemle öğretim, kuralların birbirinden bağımsız cümlelerle verilmesi, çekimlerin gösterilmesi ve çeviri yapılması ile başlar.
- e. Bilindiği gibi gramer, sözcükleri bir arada ahenkli olarak kullanmayı ve anlamlı cümleler kurmanın kurallarını ortaya koyar ve bu yöntemle yapılan öğretim, cümle kalıpları ve çekimleri üzerinde yoğunlaşır.
- f. Çeviri, okuma işleminden sonra yapılır. Önceleri daha kolay klasik yapıtların çevrilmesi ile çeviriye başlanır. Daha sonra gramerin verilmesi ile daha zor ve karmaşık eserlerin çevirilerine geçilir.
- g. Metin içeriğine fazla önem verilmez. Ancak metnin içeriği, gramer analizi için bir alıştırma niteliğindedir. Yani metin anlamdan ya da metinde anlatılandan çok içindeki cümle kalıpları önemlidir ve bunlar gramer öğretimi için bir alıştırma özelliği taşır.
- h. Alıştırmalar birbiri ile ilişkisi olmayan cümleleri amaç dilden, anadile çevirmek için kullanılır.

- i. Telaffuz pek fazla önem taşımaz. Telaffuza hiç ya da çok az dikkat edilir. Yani söyleyiş alıştırmalarına hemen hemen hiç yer verilmez.

2. Düz varım Doğrudan Anlatım Yöntemi (The Direct Method)

Düzvarım / Doğrudan anlatım Yöntemi, dilbilgisi-çeviri yöntemine karşı bir tepki yöntemi olarak 1950' lerde ortaya çıkmış, dünyada ve Türkiye'de çok etkin bir şekilde kullanılmıştır (Demirel, 1999:39). Düzvarım / Doğrudan Anlatım Yöntemi önce Fransa ve Almanya'da kullanılmış, daha sonra da Sauveteur ve Berlitz gibi başarılı ticari dil okullarında kullanılarak yaygınlık kazanmıştır. Bu yöntemin temelinde sınıfta sadece öğretilmesi amaçlanan yabancı dilin kullanılması, ana dilin hiçbir şekilde kullanılmaması ve yabancı dil öğretiminde tümdengelim (inductive) bağlı kalınması ilkeleri yer almıştır (Rivers, 1981:33).

Demirel tarafından düzvarım yönteminin kullanım özellikleri şu şekilde belirtilmiştir (1999:41);

- a. Dersler bir diyalogla ya da kısa bir fıkra anlatımıyla başlar.
- b. Önce sözlü öğretim yapılır. Bu nedenle gramer ve yeni sözcükler sözel olarak öğretilir.
- c. Sözcüklerin öğretimi, görsel araçlarla, tanımlamalarla ya da pantomimle yapılır.
- d. Dilbilgisi kuralları tümevarım yoluyla öğretilir. Ayrıca gramerin görsel yolla, göze hitap ederek anlatılması belli bir ortamda verilmesi istenir.
- e. Amaç dilin yoğun bir şekilde kullanılmasına yer verilir.
- f. İlk birkaç hafta telaffuz öğretimine ağırlık verilir. Yeni dil bilgisi yapıları öğretilirken sürekli dinleme ve tekrara yer verilir.
- g. Sınıf içinde anadile ve çeviriye yer verilmez.
- h. Öğretmenin amaç dili çok iyi bilmesi ve konuşması istenir.
- i. Okuma parçaları amaç dili konuşan ülkenin kültür ve yaşamıyla ilgilidir.

j. Öğretmen merkezli öğretim yapılmasına karşın öğrencilerin derse aktif katılımı istenir.

Yukarıda belirtilenlerden de anlaşılacağı gibi, öğretmen amaç dilde örnekler kullanarak dilbilgisini öğretmekte, öğrenciler ise sunulan örneklerden hareketle dilin kurallarını öğrenmeye çalışmaktadırlar. Öğretmenler ilgili konularda fıkralar anlatarak, sorular sorarak ve dilbilgisi kurallarını konuşmalarında kullanarak öğrenci ile sürekli bir iletişim içinde olmaktadır. Öğrencilerin konuşmalarında yaptıkları yanlışlar düzeltilerek doğru kullanımlara dikkat edilmeye çalışılır.

3. Kulak-Dil alışkanlığı / Dinle-Konuş Yöntemi (Auido-Lingual Method)

Auido-lingual dersler genellikle derste üzerinde durulması gereken kelime ve dilbilgisi kurallarını içeren bir diyalog ile başlar. Diyalogdan sonra, diyalogda sunulan yapıların basit tekrar kalıpları gelmektedir.

Demirel'in bildirdiği gibi (1999:42), bu yöntem, 1940'lı ve 50'li yıllarda ortaya çıkmış ve davranışçı psikologlarla, yapısalcı dilbilimcilerin görüşlerinin etkisi altında kalmıştır. Bu yöntem, kolej öğrencilerinin yabancı dil öğrenmeleri için Fries ve Lado tarafından geliştirilen Michigan Yöntemi ile yine Michigan Üniversitesi tarafından geliştirilen Ordu Yönteminin bir benzeri olarak kabul edilmektedir. Mirici'nin de belirttiği gibi (2001:18) bu yöntem, 1940'lı yıllarda, 2. Dünya Savaşı sırasında askerlere düşman dilini öğretmek amacıyla Amerika'da geliştirilmiş ve başta İngiltere ve Almanya olmak üzere dünyanın bir çok ülkesinde uygulanmaya başlanmıştır. Bu yöntem Brooks (1964:250) tarafından Yeni Anahtar (New Key), Carrol (1966:93) tarafından Kulak-Dil Alışkanlığı Teorisi (Auido Lingual Habbit Theory) ve Smith (1970:108) tarafından İşlevsel Beceri Stratejisi (Functional Skills Strategy) olarak adlandırılmıştır. Fakat, adı ne olarak kullanılırsa kullanılsın, dört dil becerisini (dinleme, konuşma, okuma, yazma) birbirinden ayıran, dili diyaloglar içerisinde öğretmeyi amaçlayan ve öğretme

tekniklerinde ezbere, taklide ve laboratuvar kullanımına ağırlık veren bu yöntem, 1966 yılına kadar önemini korumayı başarmıştır.

4. Bilişsel Öğrenme Yaklaşımı (Cognitive Learning Theory)

Bilişsel öğrenme yaklaşımı, 1960'lı yılların ortalarında Kulak-Dil alışkanlığı yöntemine bir tepki olarak geliştirilmiştir (Stern, 1987:469).

Caroll ise (1966:102), Dil bilgisi-Çeviri Yöntemi'nin yenilenmiş bir hali olarak tanımlamıştır. Demirel (1999:47) bilişsel öğrenme yaklaşımının öğrenmeyi düşünme doğrultusunda ele aldığını belirterek; "Bu zihinsel algılama öğrenciler için dil öğrenimini daha zevkli hale getirir. Bu yaklaşıma göre dil bir alışkanlık ürünü değil yaratıcı bir süreçtir. Öğretmen sık sık alıştırmaları tekrarlatan bir kişi değil, dili düşünerek dil öğrenmeyi kolaylaştıran bir rehber olarak görülür" demiştir.

Mirici'ye göre (2001:19) bu yöntemin amacı, geçmiş tüm yöntemleri yeniden canlandırmaktan çok dil eğitimine psikolojik, psiko-dilbilimsel, ve dil biliminde modern gelişmeler adına yeni bir soluk kazandırmaktır. Bu yöntemde amacın sadece işitsel dil becerilerini geliştirmek olmadığını, daha çok bilinçli bir algılamayla hedef dilin anlamlı bir sistem olarak öğrenilip gerçek yaşama aktarılabilmesine katkı sağlayacak olan tüm dil becerilerini geliştirmek olduğunu da bildirmiştir.

5. Telkin Yöntemi (Suggestopedia)

Bu yöntem Bulgar psikiyatrist Lazanov tarafından geliştirilmiştir. Bu yöntemin yabancı dil öğretimine getirdiği en önemli katkı sınıf içi iletişimin rahat bir ortamda yapılmasını sağlamasıdır. Bu amaçla yabancı dil sınıfları rahat iletişim kuracak şekilde düzenlenmekte ve en etkili ders aracı olarak da müzikten yararlanılmaktadır.

Mirici (2001:26), Telkin Yönteminin teorisini, öğrenme engellerini ortadan kaldırarak öğretme olarak tanımlamış, genel amaçlarının, öğrencinin dil öğrenmede kendine güvenini kazanmasına yardımcı olma ve öğrenme engellerini ortadan kaldırarak öğretme etkinliklerini gerçekleştirme olduğunu açıklamıştır. Alıştırma tipleri ise;

- a. Sınıf ortamı (Işık, müzik ve düzen),
- b. Ortamdan öğrenme (Posterler v.s.),
- c. Olumlu telkin,
- d. Hayalinde canlandırma,
- e. Hedef dilde yeni bir etkinlik seçme / edinme,
- f. Birinci konser (Öğretmenin müziğin tonuna göre diyalogu okuması),
- g. İkinci konser (Öğretmenin normal tonda diyalogu okuması),
- h. Öğrencilerin diyalogu farklı farklı duygulara göre okuması (Kızgın, neşeli),
- i. İletişimsel amaçlı şarkılar, danslar, oyunlar olarak belirtilmiştir.

Öğretmenin sınıfta otoriter bir rolü olduğu ve öğrencilerin ona güvenmek zorunda olduğu da bu yöntemin diğer bir özelliğidir.

6. Grupla Dil Öğrenimi (Community Language Learning)

Tüm sınıfı tek bir kişi olarak kabul etme ve öğrenme isteği uyandırarak öğretme (Cooperative Learning) dir. Genel amaçları, öğrenenlerin öğrenme ile ilgili korkularını anlayarak onların olumsuz düşüncelerini pozitif enerji haline dönüştürmedir. Alıştırma tipleri;

- a. Öğrencilerin konuşmalarının kaydedilmesi,
- b. Öğrencilerin cümlelerinin ve ana dildeki karşılıklarının tahtaya yazılması,

- c. Öğrencilerin etkinliklerle ilgili düşüncelerinin alınması,
- d. Öğrencilerin kendi oluşturdukları diyalogu dinlemeleri,
- e. İnsan, bilgisayar (Öğretmen),
- f. Küçük grup çalışmalarıdır.

Öğretmenin rolü ise danışmandır. Öğrenci onun müşterisidir (Mirici,2001:27).

7. Seçmeci Yöntem (Eclectic Approach)

Tüm yöntemlerin yararlı olabileceği düşünülen tekniklerin kullanılmasıdır. Genel amaçları, öğrenene kendi öğrenme becerisini farklı teknikler kullanarak belirlemesini sağlama ve öğrenme stratejisini geliştirmesine katkıda bulunmaktır. Alıştırma tipleri; O an için uygun görülen ve gerekli olan tüm dil öğretim teknikleridir.

Öğretmenin rolü, öğretme anında hangi konumda olunması gerekiyorsa: danışman, teknisyen, geleneksel öğretmen (v.s) gibi rollerdir (Mirici, 2001:27).

8. Doğal Yöntem (The Natural Approach)

Yabancı dilin anadiline benzer bir biçimde öğretilmesi gerektiğini savunan bir yöntemdir.

Doğal yöntem, "Yabancı dil öğrencilerine, başından itibaren yalnızca öğretmenin kendi anadili olan yabancı dili kullanarak, sürekli konuşma yoluyla iletişim kurmak ve bu etkileşimi birbirleriyle bir metin oluştururcasına bağlantılı, ama dilbilgisi açıklaması yapılmaksızın anlaşılabilir ölçüde yalın bir cümle dizisiyle gerçekleştirmek" olarak tanımlanabilir (Demirel, 1999:48).

9. Tüm Fiziksel Tepki Yöntemi (Total Physical Response)

San Jose State üniversitesi psikoloji anabilim dalı profesörü Asher tarafından geliştirilen bu yöntem, psikolojide yer alan öğrenme kuramlarından iz kuramı (trace theory) ile bağlantılıdır. Bu kurama göre bir olay ne kadar sık olursa ve bellekte ne kadar kuvvetli iz bırakırsa, o olayın hatırlanması da o kadar kolay olur. Asher ikinci dil öğrenen bir yetişkinin başarısını, ana dil öğrenen bir çocuğun gelişmesiyle paralel görür. Asher'a göre, çocuklara yöneltilen konuşmalar daha ziyade çocukların fiziksel bir şekilde tepkide buldukları, yanıt verdikleri emirlerdir. Fiziksel tepki sözlü tepkiden önce gelir.

Bu yöntemle yabancı dil öğretimi emir kipleri ile başlar. Bu tür alıştırmalar fiziksel tepkiyi gerektirir. Diyaloglar yoluyla konuşma öğretimi çalışmalarının sonuna doğru yapılır. Öğrenci, öğretmen tarafından verilen emirlere fiziksel tepki yoluyla cevap verir. Bu yöntemle ders işlerken yeni başlayanlar için öğretim materyali kullanımına gerek görülmez. Çünkü sınıf etkinlikleri için öğretmenin hareketleri, mimikleri, sesi yeterlidir (Demirel, 1999:63).

10. Yansımacı Yaklaşım (Reflective Approach)

Sınıftaki öğrencinin bir önceki derste gözlemlenen durumunun daha sonraki derse ait öğretme etkinliklerini yönlendirmesi teorisine dayanan yansımacı yaklaşımın genel amaçları, öğretmenin öğrencilerini gözlemleyerek kendine yeni öğretme stratejileri belirlemesi ve öğrencilerine daha yararlı olabileceği bir öğretme / öğrenme atmosferi yaratmasıdır. Alıştırma tipleri; Öğretme sürecinde gerekli görülen tüm dil öğretim teknikleridir.

Yansımacı yaklaşımda öğretmenin rolü, sınıfı yönlendiren ve strateji belirleyen gözlemci kişidir (Mirici, 2001:28).

2.3. Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi

Türk Eğitim Sisteminde, amacına ulaşamadığı görüldükten sonra yabancı dil öğretimine İlköğretim 4. ve 5. sınıftan başlanması kararı ve bu kararın 1997-98 eğitim öğretim yılından itibaren uygulamaya konulması, yabancı dil öğretimine başlama yaşının ne olması gerektiği sorusunu gündeme getirmiştir.

Çocuk gelişiminin aşamaları ve öğrenmedeki bireysel farklılıklar, program geliştirme ve uygulama sürecinde tek bir doğru öğretim dizininin oluşturulmasını olanaksız kılmaktadır (Stern, 1987:439).

Dil edinimi ve öğrenme süreçlerinin, insanlarda yaş gruplarına göre farklılıklar gösterdiği ve çocukların bir dili yetişkinlerden daha çabuk ve kolayca öğrenebildiği belirtilmekle beraber, hangi yaştaki insana hangi felsefeler ve teoriler göz önünde tutularak en iyi biçimde bir yabancı dilin öğretiminin gerçekleştirilebileceği halen tartışılmakta olan bir konudur (Mirici, 2001:40). Bununla beraber çocukların yabancı dil edinimi ve öğrenimiyle ilgili bir çok görüş ortaya atılmıştır.

Koydemir'e göre (2001:17), çocukların biyolojik gelişim özelliklerine bağlı olarak erken yaşta yabancı dil dersleri fonolojik yönden ayrı bir önem taşır. Erken yaşta yabancı dil öğrenme çocuk açısından problem yaratmamakta, ilerleyen yaşlarla birlikte güçleşmektedir. Çocuklar yabancı fonolojik sistemin aktif kullanımında daha ileri yaşlardakinden çok daha başarılı olmaktadır.

Yabancı dil çocuğun ufkunu genişlettiği gibi ona dil saygısı da kazandırır. Çocukluk yılları geçirildikten sonra da lisan öğrenilmesi durumunda, o dil tam anlamıyla kavranamamakta ve sindirilememektedir. Liseden sonra yurt dışında öğrenimlerine devam edenler, çocuk yaşta öğrenenler gibi çocuk yaşta öğrenenler gibi bu dillere vakıf olamamaktadır.

Bu tespit günümüz için de geçerlidir. Yabancı dili gerçekten bilen, o dilde yazılan sanat eserlerini okuyup anlayabilenlerde dil saygısı oluşacağı gibi, kendi dillerini de geliştirmeye özenirler (Sınar, 1996:219).

Tolstoy, eğitime ilişkin yazılarında, çocukların yeni bir sözcüğü öğrenirken genellikle söylenişinden ziyade ifade ettiği kavramdan dolayı zorluk çektiklerini söylemektedir. Hemen hemen her zaman kavram olgunlaştı mı, onun karşılığı bir sözcük de bulunur. Yabancı dil öğrenmede başarı kazanma, ana dilde belirli bir olgunluk düzeyine erişmiş olmaya bağlıdır.

Ana dil ya da başka dilleri öğrenme konuları bilişsel psikolojiden çocuk gelişimine kadar bir çok bilimsel disiplinin ilgi alanına girmektedir. Larsen - Freeman'a göre; birey açısından öğrenme olgusunu gerçekleştiren değişkenlerin belli başlıları, yaş, beceri, kişilik, bilişsel öğrenme tarzı, tutum, ve motivasyon gibi sosyo-psikolojik faktörler ve öğrenme stratejileridir (Akar ve Tarhan, 2001:3). Dil bilimciler göre yabancı bir dili öğrenme süreci erken yaşta, ileri yaşlara göre daha hızlı gelişmektedir. Erken yaşta dil öğrenimi ile ilgili yapılan bir çok araştırma bulgularına bakarak, erken yaşlarda dil öğrenenlerin ileri yaşlarda öğrenenlere göre daha avantajlı olduğu söylenebilir.

Yabancı bir dili hangi yaşta öğrenmenin daha etkili olacağı ile ilgili dil bilimciler, nörofizyologlar ve çocuk gelişimi uzmanları değişik boyutlarda hipotezler ve teoriler geliştirmişlerdir. Yapılan araştırmalardan da anlaşıldığı gibi kesin bir yaş dönemi belirleyememişlerdir. Ancak genel kanı şudur ki çocuklar, yetişkinlere göre yabancı bir dili yetişkinlere göre daha çabuk öğrenmektedirler. Mirici'ye göre (2001:33), insan gelişimiyle ilgili olarak, gerek fiziksel ve gerekse biyolojik nedenlerle, dil edinimi ve öğrenme süreçleri öğrenenlerin yaş guruplarına göre farklılıklar göstermektedir.

Apeltauer'e göre (1993:63), gelişim süreci öğrenen kişi üzerinde etkili olmaktadır. Anadil ediniminde olduğu gibi yabancı bir dil öğrenimi de beynin olgunlaşması ile paralel olarak gelişmektedir ve dil ediniminin nörolojik değişmelere etkisi olmaktadır. Bu gelişim süreci ise 3 - 4 yaşına kadar devam etmektedir.

Akar ve Tarhan (2001:4), kuramsal düzlemde ele alındığında, yaş faktörü ile ilgili iddiaların dört grupta toplandığını, ergenlikteki bireylerin ikinci bir dili daha ileri yaşlardakinden daha iyi öğrendiğini, ileri yaşlarda dil öğrenenlerin ise daha erken yaşta öğrenenlerden daha başarılı olduğunu bildirmektedir. Ayrıca Akar ve Tarhan (2001:4), dil öğrenme sürecinin ilk basamaklarında ileri yaştakilerin erken yaştakilere göre daha hızlı ve başarılı olduklarını belirtmiş, fakat, "sonunda erişilen dil yeterliliği bakımından" çocukların yetişkinlerden daha üstün olduğunu, yani hız bakımından yetişkinlerin avantajlı olduğunu, nihai yeterlik bakımından ise çocukların avantajlı olduğunu bildirmektedirler. Üçüncü önerme, ikinci dil ediniminin erken yaşta ancak "bazı" durumlarda daha kolay olduğunu ve "bazı" açılardan avantaj sağladığını savunur. Bu durumlar sözel ve işitsel becerileri, yani temel iletişimsel yetkinliği kapsar. Sonuncu iddia ise, ileri yaştakilerin başlangıçta daha etkin olduklarını ve öğrenme sürecinin çıktısının erişkinlerde çocuklarıkinden daha iyi olduğudur.

Bu iddiaların doğruluğunu sınamak amacıyla deneysel çalışmalar yapılagelmektedir. Yine Akar ve Tarhan'ın (2001:5), Snow ve Hoefnagel-Hohle'den (1978) yaptığı alıntıya göre, deneysel düzlemdeki araştırmaların ortak bulgusu, erken yaşta dil öğrenenlerin ileri yaşta dil öğrenenlere göre uzun vadede daha başarılı olduklarıdır. Bundan dolayı da ikinci bir dilin mümkün olduğu kadar erken öğretilmesi yada öğrenilmesi önerilir (Cook:1996). Swain'e (1981) göre, ikinci dilin ilkökul düzeyinde öğretilmesi öğrencilerin bu dili daha doğal kullanabilecekleri ortamları yaratacaktır. Böylece ileri yıllarda başlayanlara oranla, ilkökul öğrencilerinin hedef dili daha akıcı ve rahat konuşacaklardır.

Çocukların çok kolay bir şekilde dil öğrenebilme yetenekleri çoğu kişinin dikkatini çekmiştir. Niçin çocuklar kolay bir şekilde dil öğrenme yeteneğine sahiptirler ? Çocuklar için 0-5 yaş arası dönem yabancı dil öğrenme açısından hayati öneme sahiptir. Doğumdan itibaren 5 yaşına kadar çocuğun beynindeki Nörofizyolojik mekanizma çok faaldır ve bu mekanizmanın yardımıyla dil otomatik olarak beyne kaydedilmektedir. Çocuk duyduklarını adeta bir kasete kaydedercesine beynine kaydetmektedir.

Bu dönemden sonra bu mekanizma özelliğini kaybetmekte ve kayıt özelliği sona ermektedir (Bikçentayev, www.dilokulu.com, 22.03.2003, saat15:35).

2.4. Ülkemizde İlköğretim 4. ve 5. Sınıflardaki Yabancı Dil Öğretiminin Konumu

Türk Eğitim Sistemi'nde, yabancı dil öğretimi, tarihsel gelişim boyutu içinde okul programlarına değişik zaman kesitlerinde, farklı uygulamalarla girmiştir. Türkiye'de, gerek devletin gerekse bireylerin katlandığı maddî ve manevî özveriler sonucunda, bireylerin işlevsel değeri yüksek bir yabancı dili öğrenebildiklerini söylemek olanaklı değildir. Başka bir deyişle, Türkiye eğitim dizgesinde başarılı bir yabancı dil öğretimi gerçekleştirilememektedir (Yaşar, 1990:89).

1997-98 eğitim-öğretim yılında başlanılan sekiz yıllık zorunlu ilköğretim uygulamasıyla beraber cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren düşünülen, ancak belgelerde kalan bu gereklilik, 16.08.1997 tarih ve 4306 sayılı kanunla gerçekleştirilmiş ve yürürlüğe konulmuştur.

Diğer taraftan, Ekim 1997 tarih ve 2481 sayılı Tebliğler Dergisi'nde yayımlanan "İlköğretim Okulları 4. ve 5. sınıf Yabancı Dil (İngilizce) Öğretim Programı" incelendiğinde, daha önceki uygulamadan içerik olarak genelde farklılaşmadığı, sadece ortaokul 1 İngilizce öğretim programı içeriğinin bir anlamda yarısının, ilköğretim okullarının 4. sınıfına, diğer yarısının ise, 5.

sınıfına kaydığı görülmektedir. Bu anlamda ilköğretim 4. sınıftan 5. sınıfa kadar uygulanan yabancı dil programlarının ardışık ve birbirlerini izleyen programlar olması gerekirken, uygulamada “1997-1998 eğitim öğretim yılında ilköğretim okulları 4, 5, 6, sınıfları yabancı dil dersine aynı programla başlamışlardır” denilebilir (Oğuz, 1999:25).

1997-1998 eğitim-öğretim yılında okul sisteminde gerçekleştirilen yapısal bir düzenleme ile 5+3 biçiminde sürdürülen zorunlu ilköğretim, kesintisiz ilköğretime dönüştürülmüş, bu süreçte program içeriğindeki yabancı dil öğretiminin başlangıcı 4. sınıfa çekilmiştir. Böylece daha önceki modelde ilkokul olarak adlandırılan bu dilim, ilköğretim adı altında yabancı dil öğretiminin de başladığı yeni bir okul düzeyini simgelemektedir.

İlköğretimin kesintisiz ve zorunlu sekiz yıla çıkarılması ile eski modelde ilkokula dayalı yabancı dille öğretim yapan okulların, bu kapsamda Anadolu Liseleri'nin “ortaokul” kısımlarının kapatılması da gerçekleşmiştir. Ancak bu okulların kapatılmasına karşın kamuoyunda oluşan tepkinin azalması, yabancı dil öğretiminin başlangıcının ilköğretimin 4. sınıfa çekilmesiyle sağlanmıştır

Okul yöneticileri, öğretmenler ve veliler için bu yeni durum, birçok problemi de beraberinde getirmiştir. Bu geçiş, varolan sistemin, özellikle yönetim boyutunda kendini yenileme, daha etkili hale getirme zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır (Oğuz, 1999:9-10).

Sağlamer (1998:333), bu uygulamaya geçişi özetlerken, düşüncelerini, “1997 Ağustos ayında kabul edilen 4306 sayılı kanunla sekiz yıllık ilköğretim kesintisiz ve zorunlu hale getirilmiş; eğitime katkı payı adı altında sağlam bir finansman kaynağı yaratılmıştır. İlköğretimin birey için önemi yadsınamaz. 1997-98 eğitim-öğretim yılında sekiz yıllık kesintisiz zorunlu ilköğretime geçilirken, ilköğretimin önemi hakkında çeşitli tartışmalar yapılmıştır” diyerek belirtmiştir.

Sekiz yıllık zorunlu ilköğretim uygulamasına geçildikten bir yıl sonra (1998-99 öğretim yılında) Sağlamer (1998:329), ilköğretimin sorunlarını dokuz boyutta incelemiştir:

1. Öğretmen yönünden,
2. Program yönünden,
3. Yönetim yönünden,
4. Birleşmiş sınıflar yönünden,
5. Teftiş ve Denetim yönünden,
6. Mevzuat yönünden,
7. Bina ve derslik yönünden,
8. Finansman yönünden,
9. Yönetme yönünden,

Toptan'ın (1998:323) da bildirdiği gibi, ilköğretimin sorunları yukarıda belirtilenlerle de sınırlı değildir. Belirtilenlere ek olarak,

1. Ders kitapları,
2. Müfredat sorunları,
3. Eğitim araç ve gereçlerinin eksikliği ve kullanım sorunları,
4. Atama haksızlıkları,
5. Görevden alınmalar,
6. Yargı kararlarının uygulanmaması konusunu da bildirmiştir.

Tan ise (1998:25-26), sekiz yıllık kesintisiz zorunlu ilköğretim uygulamasını reform olarak nitelendirmiş, bu uygulamanın Türk Ulusu'na getireceği kazanımları;

1. Birey olarak kişiye,
2. Topluma,

3. Ekonomik hayata,

Ülkenin politik yaşamına getireceği kazanımlar olarak sıralamış, çözülmesi gereken sorunları da;

1. Mekan sorunu,
2. İyi yetişmiş öğretmen ve yönetici sorunu,
3. Rehberlik uzmanı ve yönetici sorunu,
4. Okumayan ve ağır öğrenen öğrenciler sorunu,
5. Anasınıfları sorunu olarak belirtmiştir.

İlköğretimde yeni yapılanma ile birlikte yabancı dil öğretmeni açığının değişik çözümlerle kapatılması yeni bir sorunu ortaya çıkarmıştır. Daha doğrusu varolan bir sorunu daha kapsamlı hale getirmiştir. Nitekim dersi kapatmak amacıyla yabancı dil derlerine sınıf öğretmenlerinin, başka branş öğretmenlerinin hatta öğretmenlik sertifikası olamayan üniversite mezunlarının girmesi, bazı velilerin endişelenmelerine, yakınmalarına, farklı değerlendirmeler yapmalarına neden olmuştur (Oğuz, 1999:51).

Bir başka araştırmada (Oktay ve diğerleri,1997:86), beş yıllık ya da beş+üç yıllık temel eğitimden kesintisiz sekiz yıllık öğretime geçiş, eğitim biliminin değişik uzmanlık alanlarında;

1. Finansman,
2. Program geliştirme,
3. Öğretmen yetiştirme,
4. Öğrenci rehberliği ve yöneltme sisteminin geliştirilmesi,
5. Uygun ölçme ve değerlendirme hizmetlerinin oluşturulması,
6. Öğrenme ve öğretme süreçlerinin geliştirilmesi,
7. Teknoloji kullanımı gibi yeni sorunların ortaya çıktığı belirtilmiştir.

Yeni yapılanma ve yabancı dil öğretiminin iki yıl erken başlaması ile birlikte, öğretmen yetersizliği önemli ve öncelikli bir sorun olarak yaşanmaktadır. Yukarıda açıklandığı gibi bir yabancı dili kişi tek başına kolay kolay öğrenemez. Bu nedenle, yabancı dilin öğrenilmesi için her zaman iyi okullara ve öğretmenlere gereksinme vardır. Yabancı dil eğitiminin iki yıl erken başlaması İngilizce öğretmeni gereksinimini büyük sayılara ulaştırmış ve öğretmen gereksiniminin karşılanması için değişik arayışlara girilmiştir. "Yabancı dil bilen öğretebilir" yargısının yanlış olduğunun bilinmesine rağmen, yabancı dil bildiğini söyleyen, sertifikası olan kişiler özellikle ilköğretim okullarının 4. ve 5. sınıflarında İngilizce öğretmekle görevlendirilmişlerdir (Oğuz, 1999:6).

2.4.1. İlköğretim 4. ve 5. Sınıflardaki Yabancı Dil (İngilizce) Öğretiminin Genel ve Özel Amaçları

İlköğretim 4. ve 5. sınıflar yabancı dil (İngilizce) dersinin genel ve özel amaçları 1997 yılı ekim ayı 2481 sayılı tebliğler dergisinde şu şekilde sıralanmıştır:

GENEL AMAÇLAR

(4. ve 5. Sınıflar)

1. Türkçe'den başka dillerin de olduğunun farkına varabilme.
2. Yabancı dili öğrenmeye istekli olma.
3. Yabancı dilde iletişim kurmaya istekli olma.
4. Öğrendiği yabancı dilin Türkçe'den farklı seslere sahip olduğunu kavrayabilme.
5. Öğrendiği yabancı dilin tonlama ve telaffuzunu kavrayabilme.
6. Öğrendiği yabancı dilin kalıplarını, kuralına uygun olarak kullanabilme.
7. Öğrendiği yabancı dili, günlük hayatında kullanabilme.
8. Öğrendiği dilde, düzeyine uygun diyalogları okuyabilme.

9. Öğrendiği dilde, düzeyine uygun diyalogları anlayabilme.
10. Öğrendiği yabancı dildeki sözcük ve cümleleri yazabilme.

ÖZEL AMAÇLAR

(4. Sınıf)

1. Düzeyine uygun cümlelerde geçen kavramların anlam bilgisi.
2. İngilizce'de belli seslerin bilgisi.
3. İngilizce'de tonlama ve telaffuz bilgisi.
4. Günlük hayatta kullanılan basit cümleler bilgisi.
5. Sayıları İngilizce olarak söyleme bilgisi.
6. Emir kalıpları bilgisi.
7. Şahıs zamirleri bilgisi.
8. Sınıf içindeki eşyaların bilgisi.
9. Öğrendiği bilgileri kullanmayı gerektiren cümleleri kurabilme.
10. Düzeyine uygun soru cümlelerine cevap verebilme.
11. Renk bilgisi.
12. Saat bilgisi.
13. "Kaç tane" soru kalıbı bilgisi.
14. Atatürk'ün ailesini tanıtabilme.
15. Emir kalıplarının kavrayabilme.
16. Giysi bilgisi.
17. Düzeyine uygun tekil ve çoğul kelimeler bilgisi.
18. Haftanın günleri bilgisi.
19. Düzeyine uygun iletişim bilgisi.
20. "Kimin" soru kalıbı bilgisi.
21. "Nedir" soru kalıbı bilgisi.

22. oğul kelimelerle soru sorabilme.
23. Emir kalıplarını uygulayabilme.
24. Evin bölümleri bilgisi.
25. Okulun bölümleri bilgisi.
26. Emir cümlelerine uyabilme.
27. "Nerede" soru kalıbı bilgisi.
28. "Nerede" sorusuna cevap verebilme.
29. Düzeyine uygun cümleler kurabilme.
30. Belli başlı sıfatlar bilgisi.
31. "Sahip olma" kalıbı bilgisi.
32. "Sahip olma" kalıbını kavrayabilme.
33. Düzeyine uygun cümleler yazabilme.
34. Düzeyine uygun cümlelerin yapıları bilgisi.
35. Dildeki yapı, işlev ve kavramları kavrayabilme.
36. İngilizce öğretmekten zevk alma.
37. Düzeyine uygun diyalog çalışmaları yapabilme.

ÖZEL AMAÇLAR

(5. Sınıf)

1. Düzeyine uygun cümlelerde geçen kavramların anlam bilgisi.
2. Çevresindeki insanlarla İngilizce olarak selamlaşabilme.
3. Ad, soyad ve yaş soran soru cümleleri kurup, cevap verebilme.
4. Emir cümlelerini uygulayabilme.
5. Düzeyine uygun soru cümlelerine cevap verebilme.
6. "Vardır" kalıbını kavrayabilme.
7. Tekil ve çoğul kelimelerle cümle kurabilme.

8. Ayların isimleri bilgisi.
9. "Nerede?" soru kalıbı bilgisi.
10. Belli başlı sıfatlar bilgisi.
11. Hava durumunu basit cümlelerle anlatabilme.
12. Öğrendiği sıfatları kullanarak basit cümle kurabilme.
13. "Kim?" soru kalıbı bilgisi.
14. "Yapabilme" kalıbını kavrayabilme.
15. Belli başlı meslekler bilgisi.
16. Düzeyine uygun cümleleri kuralına uygun yazabilme.
17. Geniş zaman gramer yapısının temel özelliklerini kavrayabilme.
18. Geniş zaman gramer yapısı ile cümle kurabilme
19. Saat bilgisi.
20. Düzeyine uygun cümleler kurabilme.
21. "Şimdiki zaman" gramer yapısının temel özelliklerini kavrayabilme.
22. "Şimdiki zaman" gramer yapısı ile cümle kurabilme.
23. "Nerelisin?" sorusunu sorup cevap verebilme.
24. Öğrendiği zaman ve kalıpları diyaloglarda kullanabilme.
25. İngilizce öğrenmeye istekli oluş.
26. Onar onar sayabilme (yüze kadar).

Yukarıda belirtilen ilköğretim 4. ve 5. sınıf yabancı dil programının özel ve genel amaçları incelendiğinde, öğrencilere;

- a. Yakın çevrelerindeki nesne ve kişileri İngilizce olarak tanımlayabilecekleri oranda kelime bilgisinin,
- b. Kendi dillerini öğrenirken de ilk öğrendikleri cümle yapısı olan emir cümlelerinden başlayarak, vardır ifadesi, geniş zaman ve şimdiki zaman yapılarının olumlu, olumsuz ve soru halleriyle öğretilmesi amaçlanmıştır.

Bu arada, yüze kadar sayılar, kim, ne, nerede gibi soru kalıpları ve yapabilme kipi de öğretilmesi hedeflenen kavramlar arasındadır (Mirici, 1999:18).

Programın genel amaçları ve hedefleri incelendiğinde, ilköğretim okullarında yabancı dil öğretimini daha çok, "istek duymak", "ilgi duymak", "farkına varmak" gibi öğrenmenin ön hazırlık aşamalarına ilişkin olduğu görülebilir. Beceri düzeyinde "dinleme", "okuma", "anlama", "yazma", amaçlarını işaret etmektedir. Genel amaçlar ve programın "açıklamalar" bölümlerine bakıldığında "konuşma" becerisinin ön planda yer almadığı ve belirtilmediği görülmektedir. Ancak programın "Açıklamalar" başlığının ikinci maddesinde "ilköğretim okullarına, 4. sınıftan itibaren zorunlu yabancı dil öğretimi ile öğrencilerin sekiz yıllık temel eğitim sonunda İngilizce'de orta seviyeye getirilmeleri, ortaöğretim kurullarını bitirdiklerinde ise "ileri" düzeyde yabancı dil bilgisine sahip kılınmaları hedeflenmiştir. Bu anlatım bir diğer anlamda dersin genel amacıdır. Okul yönetimi dersin genel amacının gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğini gözleyebilmeli, sonuçlar için sorumluluk hissetmeli ve sonuçları analiz edip yorumlayabilmelidir.

2.4.2. İlköğretim Okulu 4. Ve 5. Sınıf Yabancı Dil (İngilizce) Öğretim Programı

4. ve 5. sınıflar İngilizce dersi programı, T.T.K.B' nin 17.9. 1997 tarih ve 144 sayılı Kararı ile kabul edilmiş; ekim 1997 tarih ve 2481 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanmıştır:

AÇIKLAMALAR

İlköğretim okulları (4 ve 5. sınıflar) İngilizce dersi programı; bir öğretim yılı itibariyle, haftada 2 saatlik süre öngörülerek hazırlanmıştır.

1. İletişim teknolojilerinin baş döndürücü hızla geliştiği dünyamızda yabancı dilin vazgeçilmez bir iletişim aracı olduğu kabul edilmektedir. Ülkemizin

bütün dünya ülkeleri ve özellikle Avrupa ülkeleriyle ilişkileri yanında, bilim dünyasında da hak ettiği yeri alması ve çağdaş uygarlığa ulaşması için bir yabancı dil bilmek gerekmektedir. Kısa vadede ikinci, hatta üçüncü yabancı dil ihtiyacı da kaçınılmaz olacaktır.

2. İlköğretim okullarına 4. sınıftan itibaren konulan zorunlu yabancı dil öğretimiyle öğrencilerin sekiz yıllık temel eğitim sonunda İngilizce’de orta seviyeye getirilmeleri, ortaöğretim kurumlarını bitirdiklerinde ise ileri düzeyde yabancı dil bilgisine sahip kılınmaları hedeflenmiştir.
3. Dil bilimciler öğrencilerin birden bire zor bir dil öğretimi sürecine girmelerinin kendileri üzerinde dil öğrenimi yönünden olumsuz etkiler bırakacağına inanmaktadırlar.

Bu dersin eğitim ve öğretiminde:

- a. Yabancı dile ilgi ve merak uyandırıcı etkinliklere yer verilmelidir.
 - b. Sınıf ortamında hazırlanacak durumlar oyun ağırlıklı olmalı, eğlenirken öğrenme boyutu verilmelidir.
 - c. Öğrencilerin uğraşacağı dil etkinlikleri üçüncü madde b. Şikkında belirtilen durumlar yaratılarak, karşılıklı konuşmalar biçiminde yoğunluk kazanacak şekilde ele alınmalıdır.
 - d. Öğrencilerin kullanacağı dil yapıları özellikle 4. sınıflar için düz anlatıma dayalı bir yaklaşımla ele alınmalıdır.
 - e. Öğrencilerin uğraşacağı genel kavramlar ve konular, soyut yaklaşımlardan çok, çevre ile bağlantılı olarak ele alınmalıdır.
 - f. Okulun mevcut imkanları çerçevesinde görsel – işitsel otantik dokümanlar kullanılmasına özen gösterilmelidir.
4. Daha önce belirtildiği gibi ünitelerin oyun ağırlıklı işlenmesi esastır. İlköğretim okulları 4. sınıfta çocuğun Sosyal Bilgiler, Fen Bilgisi gibi bilgi aktarımına dayalı derslerle karşılaşması göz önünde bulundurulmalı ve yabancı dil dersinin de ‘ Düz anlatım’ a dayalı bir yaklaşımı olmasına özen gösterilmelidir. Bu metoda çocukların kendilerini iyi hissedebilecekleri,

öğrenme isteğini sürekli geliştirebilecek bir ortam yaratabilmelidir. Yabancı dil dersi öğrenci merkezli olmalıdır. Bu derslerde öğretmen yardımcı, yol gösterici rolünü üstlenerek bilgi aktarır ve çocuklar da dersin merkez noktasını oluşturur. Öğretmen yeni alıştıırma tekniklerini uygulayarak öğrencinin aktif olmasını sağlar.

5. Bu yaş grubu için öğretmen şu ilkeleri prensip edinmelidir:
- a. Başlangıç seviyesinde başarıyı değerlendirme yazılı ve sözlü olarak öğrenme isteğini azaltacak şekilde olmamalı ve mümkün olduğunca göze çarpmadan yapılmalıdır.
 - b. Yalnızca derste öğretilen ve uygulanan çalışmalar kontrol edilmelidir.
 - c. Testler ve yazılı soruları İngilizce dersinin tüm öğrenme amaçlarını kapsayacak şekilde hazırlanmalıdır. Bir başka deyişle üç beceri kelime hazinesi (dinleme-yazma-okuma), dilbilgisi ve kültürler arası anlama birlikte değerlendirilmelidir.
 - d. Öğretmen, ödev ve alıştıırma tipleriyle ilgili geniş bir değerlendirme tablosu geliştirmeli ve değerlendirme sonuçlarını bu tabloya yerleştirmelidir. Böyle bir değerlendirmede şu konulara yer verilmelidir:
 - Dinlediğini, duyduğunu anlama testleri
 - Diyalog rollerini üstlenme
 - Sözlü olarak resim anlatma
 - Eşleştirme ödevleri
 - Sözcük yerleştirme ödevleri
 - Sözcük baş harflerini alarak sözcük üretme ödevleri
 - Dikteler – Okuduğunu anlama ödevleri
 - Karışık verilen kelimelerden düzgün cümle yapma ödevleri
 - Öğrendiği kelimelerle cümle kurma ödevleri

Bu programa uygun olarak yazılacak ders kitaplarının forma sayıları A-4 ebadında 5-7 b5 ebadında 8-10 forma olacaktır.

2.5. Okul Yönetiminin Yabancı Dil (İngilizce) Öğretimiyle İlgili Görev ve Sorumlulukları

Yönetim, bütün etkinliklerin günün şartlarına uygun olarak birbiriyle iletişim içinde ve ortak bir amaç etrafında toplanarak belli bir hedefe yönlendirmedir (Cafıoğlu, 1996:117).

Yönetimin görevi insanları başarabilir duruma getirmek, onların güçlü yanlarını etkili kılmak, zayıflıklarını da önemli olmaktan çıkarmaktır (Drucker, 1994: 232).

Başaran'a göre (1993:12), eğitim yönetimi, toplumun eğitim gereksinimini karşılamak üzere kurulan eğitim örgütünü önceden belirlenen amaçlarını gerçekleştirmek için etkili işletmek, geliştirmek ve yenileştirmek sürecidir.

Okul yönetimi ise, bir bakıma, eğitim yönetiminin sınırlı bir alanda uygulanmasıdır. Eğitim yönetimi nasıl yönetimin eğitime uygulanmasından meydana geliyorsa, okul yönetimi de eğitim yönetiminin okula uygulanmasından meydana gelmektedir (Bursalıoğlu,2000:5).

Eğitim yönetimini diğer kurumların yönetiminden farklı kılan, eğitimin kendine özgünlüğüdür. Eğitim yönetimini özgün yapan, toplumsal bir kurum olan eğitimin özgünlüğüdür. Eğitim bir toplumun sahip olduğu insanı yeniden yaratarak geleceğini kontrol etme girişimi olarak tanımlanabilir. Toplumsal bir kurum olan eğitimin formal örgütü okuldur. Okulun (Eğitimin) yönünü toplumsal kurumlar belirler. Okulun etkili bir işleyişı gerçekleştirmesi toplumun tüm işlevlerinin ve sorunlarının eğitimsel yönünü dikkate alması ile olanaklıdır (Aydın, 2000:169).

Okul, eğitim sisteminin genel, özel amaçları ve temel ilkeleri doğrultusunda, öğrenciye istenilen bilgi, beceri ve davranışların bilimsel yöntemlerle kazandırıldığı bir örgüttür (Aytaç, 2000:1).

Okul, toplumun eğitim gereksinimlerini karşılamak üzere eğitim hizmeti üretiminde bulunan temel birimdir. Bu bakımdan özel bir eğitim çerçevesidir. Görevi toplumun istemlerini karşılamak, yerine getirmektir. Dolayısıyla okul eğitimin amaçlarını yerine getirmekle görevli bir kurumdur (Uluğ, 2000:2).

Okul, yaşayabilmek ve eğitim hizmeti üretebilmek için, öteki tüm sistemler gibi çevresinden girdi alır. Bunlar; eğitimin ihtiyacı olan öğrenci, insan gücü, bilgi, teknoloji, donanım ve çeşitli girdilerdir. Söz konusu girdilerden her birinin okulun işleme sürecinde belirleyici etkileri vardır. Okulun aldığı girdiler içerisinde en önemlisi, işlenecek, yani eğitilecek olan öğrencidir; yani öğrenci, okulun işlediği ham maddeyi oluşturur (Başaran, 1996: 18,21).

Okul dediğimiz örgütün en önemli özelliği, üzerinde çalıştığı hammaddenin toplumdan gelen ve topluma giden insan oluşudur. Böylece okulun birey boyutu kurum boyutundan daha duyarlı, informal yanı sıra formal yanından daha ağır, etki alanı, yetki alanından daha geniştir (Bursalioğlu, 2000:33).

Demirel ve Kaya' ya göre (2001:192-193), Okul yönetimi diğer örgütlerin yönetiminden belirli açılardan farklılıklar göstermektedir;

Bunlardan birincisi eğitim girişiminin özelliğinden kaynaklanmaktadır. Eğitim hizmetinin üretilmesi diğer örgütlerde görülen mal veya hizmet üretiminden farklılık gösterir. Bu ürünün üretilmesi belirli bir süreci alır ve pek çok değişken bu sürece etki eder. Aynı zamanda eğitimin çıktısı olan insan toplumun girdisi olduğu için herkes bu ürünle ilgilenir ve üründen memnun

olmayanlar okulu eleştirirler. Okuldaki öğretmen ve yöneticiler bile eleştirenler arasına katılabilirler.

Okuldaki insan kaynaklarının büyük çoğunluğunun uzman kişiler olması, okul yönetimini okul yönetimini diğer örgütlerin yönetiminden ayıran ikinci bir özelliktir. Okuldaki bazı öğretmen ya da uzmanların okul yöneticisinden daha fazla eğitim almış olma olasılığı vardır. Kendisinden daha fazla eğitim almış insanları harekete geçirmek, okulun politikalarını kabul ettirmek, onların güdülerini arttırmak okul yöneticisi için kolay bir iş değildir. Bunları yapabilmek için okul yöneticisi, yönetim becerilerini en etkili bir biçimde kullanmak zorundadır.

Okul yönetiminin temel amacı, Türk Milli Eğitim Sisteminin Genel ve Özel Amaçları ile Temel İlkeleri doğrultusunda değişikliklere yanıt vermek üzere bireylerin davranışlarını değiştirmek ve yeni davranışlar kazandırmaktır. Amaçların açık, kesin anlatımlara yer vermemesi, onların standart biçimde gözlenmesini ve yansız yöntemlerle ölçülmesini güçleştirmektedir. Bu da okul yönetimini diğer örgütlerin yönetiminden ayıran üçüncü bir özelliktir.

Okul yönetimini diğer örgütlerin yönetiminden ayıran diğer bir özellik ise okulun kamu niteliğinde bir örgüt olmasıdır. Örgütler yaşamlarını sürdürmek için, çevrelerine sundukları ürünün kabul edilmesini sağlamak ve finansal anlamda girdiler bulmak zorundadırlar. Ancak okul örgütünün ürünü çevre tarafından beğenilmese ve finansal olarak desteklenmese dahi okul yaşamını devletten aldığı destekle sürdürebilmektedir. Bu anlamda okul çevreye bağlı değil, devlete bağlı olarak etkinliğini sürdürür.

Okul yönetimini diğer örgütlerin yönetiminden ayıran beşinci özellik ise okula ilişkin bir okul kültürünü oluşturmanın güçlüğüdür. Yönetimin en çok yaralandığı araçlardan birisi okul kültürüdür. Örgütlerde olumlu kültür yaratılarak iş görenlerin amaçlara yöneltilmesi ve onlardan istenen başarının

sağlanması oldukça kolay olmaktadır. Ancak, eğitim girişiminin kamusal nitelik taşıması, izlenen politikalara göre çok çabuk değişiklikler yapılması, okul yapısının nasıl olacağına üst yönetimlerin karar vermesi, öğretmen ve uzmanların işe yerleştirilmesi ve kariyer planlarının okul dışında kararlaştırılması gibi nedenlerden dolayı diğer örgütlerde oluşan örgüt kültürünü okula özgü olarak oluşturmak oldukça zordur.

Yönetimin görevi, örgütü amaçlarına uygun olarak yaşatmaktır. Okul yönetiminin görevi, okulu amaçlarına uygun olarak yaşatmadır. Örgütü amaçlarına uygun olarak yaşatmak, örgütteki insan ve madde kaynaklarını en verimli biçimde kullanmakla gerçekleşir. Okul yöneticisinin böyle yapabilmesi, okul yönetimi kavram ve süreçlerini iyi bilmesiyle olanaklıdır. Bu kavram ve süreçleri davranışa çevirebilmesi için, okul yöneticisinin bu alanda akademik bir eğitim görmüş olması zorunludur (Bursalıoğlu, 2000:6).

Eğitim sistemini bir bütün olarak çözümlene ve birleştirmeyi amaçlayan eğitim yönetiminin sınırlı bir alana uygulanması olarak adlandırılan okul yönetimi, okulu bir karar alma birimi olarak görür. Okul yönetimi, okuldaki madde ve insan kaynaklarının amaç gerçekleştirecek biçimde harekete geçirilmesi ve eşgüdümlemesi sürecidir (Demirel ve Kaya, 2001:191).

Balcı'ya göre (1993:22), okul yöneticisi, etkili okulun kritik önemdeki etkenlerinden birisidir. Güçlü (1997:50) ise, "Yönetici, konumu ve bilgileri nedeniyle, görevi gereği bütüne ilişkin performans ve sonuçlar üzerine önemli etkisi olan kararları vermesi gereken kişidir. Yönetici okulun yasal lideri, okulda otorite ve gücün önemli bir simgesi ve sahibidir. Okuldaki tüm etkinliklerin başarıya ulaşmasında anahtar kişidir" demektedir.

Açıkalın'a göre (1997:14), çağdaş okul yöneticisi, kapsamlı insan bilgisine ulaşmış, etkili iletişim becerisine sahip, liderlik özellikleri baskın, ana dilini doğru ve güzel kullanabilen, felsefe, matematik, uygarlık tarihi eğitimi

görmüş, yabancı dil bilen, iletişim teknolojisine hakim, bilgiyi yöneten, beden ve ruh yönünden sağlıklı, eğitime inanmış yöneticidir.

Okul yönetiminin hareket sınırlarını Milli Eğitim Sisteminin Genel ve Özel Amaçları ile Temel İlkeleri belirler. Okul yönetiminin temel görevi ise okuldaki tüm insan ve madde kaynaklarını en verimli biçimde kullanarak, okulu amaçlarına uygun olarak yaşatmaktır (Taymaz, 2000:53).

Okul ortamında yönetim sisteminin görevleri dört boyutta toplanabilir: Eğitimin temel amaçlarına ilişkin ana politikanın hazırlanması, bunun gerçekleşmesini sağlayacak uygulama politikalarının hazırlanması, meşrulaşan bu politikaların teknik ve işletmecilik yönleri ve yönetim süreçlerinden gereğince yararlanılması (Bursalıoğlu, 2000:36).

Aydın'a göre (2000:178-179), okul yöneticilerinin en önemli sorumlulukları şunlardır:

- 1. İnsanlarla etkili biçimde çalışma:** Bu insanlar, çevredeki insanlar, bürokrasideki insanlar, diğer meslektaşlar ve öğrencilerdir. Ancak yönetim açısından, okulun amaçlarının gerçekleştirilmesi açısından, önem taşıyan öğretim kadrosu ile çevredeki insanlardır.
- 2. Etkili bir işletme yönetimi:** Okulun temel amacı, çocukları eğitmektir. Okulun temel etkinliği ise öğretimdir. Diğer tüm etkinlikler yardımcıdır, kendi kendilerine amaç değil, amacın gerçekleştirilmesinde kullanılan araçlardır. Ancak, eğer bu hizmetler uzmanca ve doğru olarak yürütülmezse, öğretim programı aksar ve halkın okula olan güveni sarsılır.
- 3. Yeterli bir okul binası ve çevresi hazırlama:** Okulun amaçlarının gerçekleştirilmesi için uygun fiziksel koşulların hazırlanması, eğitim yönetiminin görev alanına girmektedir. Eğitim programının etkili biçimde uygulanabilmesi için gerekli ortamın hazırlanmaması halinde, etkinliklerden istenilen sonucun alınması çok zor olur. Etkinliklerin

niteliklerine uygun fiziksel koşulların hazırlanması, girişimden istenilen sonucun alınması için bir ön koşuldur.

4. Eğitim programının geliştirilmesi: Eğitim programı okulun tüm etkinliklerinin kalbidir. Okulun eğitim programı, anlamlı hedeflerin gerçekleştirilmesi için kasıtlı olarak planlanmış öğrenme deneyimlerinin bütünüdür. Okul ortamında meydana gelen tüm etkinliklerin odak noktası olarak eğitim programının niteliği, okulun tüm etkinliklerinin niteliğini ve etkililiğini etkiler. Eğitimin gelişmesi, programın gelişmesi ile başlar.

5. Mesleğe hizmet: Öğretim kurumlarında öğretmenlik yapma, eğitim konusunda çevreyi aydınlatma, konferanslar verme, mesleksel danışmanlık yapma, mesleksel yazılar yazma gibi görevler mesleğe hizmet olarak düşünülebilir.

Eğitimde yüksek kalite ve daha geniş imkanlar yönündeki taleplerin artmasıyla birlikte okullar üzerinde yeni bir okul yöneticiliği anlayışı önem kazanmaya başlamıştır. Bu yeni anlayışta okul yöneticilerinden, personelin motivasyonundan kaliteli eğitim programları geliştirmeye, pozitif bir okul kültürü geliştirmekten pozitif bir öğretim ortamı sağlamaya, değerlendirme süreçlerini işletmeden sonuçları analiz edip yorumlayabilmeye ve elindeki insan kaynaklarını en iyi şekilde değerlendirmeye kadar davranışlar beklenmektedir. Ayrıca okul yöneticileri halk desteğini sağlayabilmeli ve toplum liderlerini aynı hedefe yönlendirebilmelidirler. Kısacası okul yöneticileri, hem eğitmeli hem de yönetmelidirler (Thomson, 1992:6).

Ne var ki, okul yöneticisinin, eğitim yöneticisi olma yeterliliklerinden yoksun olması ve göreve seçimle gelmemesi de okul toplumuna liderlik yapmasını zorlaştırmaktadır (Aytaç, 1999:10).

Gerçekten sosyal bir sistem olarak kurulması ve çalışması gereken okul ortamında, davranış bilimleri ve insan ilişkilerinin yeri bu bakımdan önem taşır. Böylece okul yöneticisi, daha çok informal bir ortam içinde çalışmak,

yetkiden fazla etki yollarına başvurmak ve davranış bilimlerinde iyi yetişmiş olmak zorundadır (Bursalıoğlu, 2000:33).

Okul yönetiminin amacı, okulun eğitsel, örgütsel ve yönetsel amaçlarını gerçekleştirmek için, yönetimde hangi hedeflere ulaşılması gerektiğini önceden saptamaktır. Aynı zamanda hem planın uygulanması süresince hem de planın uygulanmasının sonunda, yapılan çalışmaların değerlendirilmesi gereklidir. Okul yönetiminin, her yıl daha uygulanabilir ve okulun etkinliğini yükseltebilir planları bu değerlendirmeler sonucunda yapması gerekir. Çünkü; yönetim planını yapmak kadar, planın uygulamasını değerlendirmek ve denetlemek de önemlidir. Uygulanmayan bir plan tek başına emek, para ve zaman harcamaktır. Bu da yönetimin başarısızlığı demektir (Boaden, 1997:150, 153).

Okul yönetimi, okulun öğretim kalitesinin sağlanmasında asıl sorumluluğun kendisinde olduğunu bilmek zorundadır. Toplam kaliteye ulaşmak için okul yöneticisinin, toplam kalite felsefesini benimsemiş olması ve okuldaki kalitenin öğretmenlerle birlikte bütün çalışanlarca ortak kazanılabileceğini algılaması gerekir. Aynı şekilde yöneticinin, okulun başarısının başta öğrenciler olmak üzere eğitim hizmetlerinden yararlanan tüm kesimlerin beklenti ve gereksinimlerinin karşılama düzeyine bağlı olduğunu bilincinde olması gerekir (Cafoğlu, 1996:49).

Gorton ve Schneider'in okul yönetimindeki temel görevler olarak belirledikleri ilkeler ise şunlardır (Meriwether ve Duyar,1997: 1.21);

1. Personel

- Personel politikalarının düzenlenmesine yardım eder.
- Personeli işe alır; nitelikli insanları personel olarak okula çeker.
- Personeli seçer ve işe yerleştirir. Öğretmenlerin görevlerini programlar.

- Okul programının hedeflerini öğretmenlere aktarır.
- Sınıflarında öğretmenleri izler.
- Öğretmenlerin güçlü ve zayıf yönlerini teşhis eder.
- Öğretmenlerin sınıftaki sorunlarının çözümünde yardım eder.
- Öğretmenlerin performanslarını değerlendirir.
- Öğretmenlerin performanslarını geliştirir.
- Öğretmenlerin çalışmalarında eşgüdüm sağlar.
- Personelin mesleki gelişmeleri için onları teşvik eder ve olanak sağlar.
- Öğretmenlerde bulunan farklı becerileri en üst düzeye çıkarır.
- Öğretmenler arasında birlik duygusunu geliştirir.

2. Öğrenciler

- Rehberlik hizmetleri sağlar
- Öğrencinin oryantasyonu için işlem yollarını başlatır.
- Okulun, devamla ilgili politika ve işlem yollarını oluşturur.
- Okulun sahalarında ve binaların içinde öğrenci güvenliği ile ilgili politika ve işlem yollarını oluşturur.
- Ders dışı etkinlikleri geliştirir ve bunlar arasında eşgüdüm sağlar. Disiplin olaylarıyla uğraşır.
- Sürekli değerlendirme ve öğrenci performansının rapor edilmesi ile ilgili sistematik işlem yollarını düzenler.
- Gençlik mahkemeleri, polis vb. görüş alışverişinde bulunur.

3. Toplum Okul Liderliği

- Ailelerin ve toplumun okula katılımını sağlamak için politikalar ve işlem yolları geliştirir ve bunları yönetir.
- Aile ile görüş alışverişinde bulunur.
- Ailelerin yakınları ile uğraşır.
- Okul aile birliği ve diğer aile gruplarına yardımcı olur.

- Toplum örgütlerinde okulun katılımını temsil eder.
- Diğer toplum örgütleriyle işbirliği yapar.
- Okulun verdiği hizmetlerle özel ilişki kurarak toplumun gelişmesi ile ilgili kabul edilebilir plan ve politikaların yeniden incelenmesini olası ve sürekli kılar.

4. Öğretim ve Program Geliştirme

- Program hedeflerinin formüle edilmesine yardım eder.
- Programın içeriği ve düzeninin belirlenmesine yardım eder.
- İstenen programla belirlenen zaman, fiziksel olanaklar ve personel arasında ilişki kurar.
- Öğretim programı için malzeme, kaynak ve donanım sağlar.
- Öğretimin denetimini sağlar.
- Öğretimle ilgili personelin hizmet içi eğitimini sağlar.

5. Okulun Finansmanı ve Yönetimi

- Yöresel okul düzeyinde okulun bütçesini hazırlar.
- İç muhasebe için bir sistem sağlar.
- Okulun satın almalarını yönetir.
- Okulun parasının hesabını verir.
- Okul mülkünün sorumluluğunu yüklenir.
- Okul ofisini düzgün çalıştırır.

6. Okul Kompleksi (Binaları)

- Toplumun fiziksel kompleks ihtiyaçlarını ve bu ihtiyaçları karşılamak için düzenlenebilen kaynakları karşılaştırır.
- Okulun olanaklarının düzenli büyümesi ve gelişmesi için kapsamlı planları uygular.

- Okul kompleksinin İşletmesi ve bakımı için verimli bir plan geliştirir.
- Okul hizmetlilerini denetler.

7. Genel Görevler

- Toplantı ve konferanslar düzenleyip yönetir.
- Kişiler arası duyarlı durumlarla uğraşır.
- Yönetici yardımcılarının işlerini yönlendirir.
- Okulun çalışmalarını kamuya duyurur.
- Okul programının güçlü ve zayıf yönlerini teşhis eder (saptar).
- Okul geliştirme çalışmalarını kolaylaştırır ve onlara liderlik eder.
- Okul işlevlerine katılır.
- Yazışmalara cevap verir.
- Üstlerince istenilen raporları hazırlar.
- Müdürler toplantılarına katılır.
- Okul kayıtlarını tutar.

Bir dersin amaçlarının öğretmen tarafından yeterince bilinmesi kadar hiç kuşkusuz okul yöneticileri, diğer branş öğretmenleri ve veliler tarafından da bilinmesi öğretimin gerçekleşmesi ve kalitesi açısından önemlidir.

İlköğretimde yabancı dil dersleri 4. ve 5. sınıflarda haftada iki saattir.Yabancı dil programları, hazırlanış yöntemi ve biçimi ile bilimsel program geliştirme ilkelerine uygun bir çalışma olarak nitelendirilebilir; ancak acele hazırlandığı ve daha çok eski programları ve geleneksel yöntemleri izlediği söylenebilir. Ayrıca yabancı dil derslerinin başlangıçta ilköğretim 4. ve 5. sınıflarda haftada 4 saat olması düşünülürken sonradan bu sayı ikiye indirilmiştir (Oğuz, 1999:25).

İlköğretimde İngilizce öğretiminin programın, amacın, yöntemin, okul-sınıf düzeninin ve donanımının, yönetim ve yöneticiler, öğretmenler ve veliler tarafından doğru anlaşılıp uygulanması kadar, öğretime ayrılan zaman da nitelik açısından oldukça önem taşımaktadır.

İlköğretim yabancı dil öğretim programı, "konular", "ders planları", "ölçme değerlendirme" başlıklarında açıklamalar ve örneklerle öğretmeni desteklemeye yönelmiştir (MEB, Tebliğler Dergisi:2481). Programın bu yapı özelliğinden yaralanarak okul yöneticilerinin yabancı dil öğretmenlerinin yetiştirilmesi sürecinde, "programın incelenmesi, açıklanması ve yorumlanması" etkinlikleri ile başlaması bir çok öğretim sorununa çözüm getirebilir.

Bir sınıfın fiziksel ortamı, yabancı dil derslerinde sosyal etkileşimi ve öğretim sürecini son derece etkiler. Geleneksel sabit sınıf ortamlarının, öğrencileri ortamdaki ve süreçten soyutlayıcı bir etkisi vardır (Bailey ve Celce-Murcia, 1989:317).

Okul yöneticileri, kendi olanaklarını da işe koşarak, sınıf öğrenci sayılarını sadece yabancı dil dersleri için değil, diğer dersler için de azaltmanın yöntemlerini araştırmak durumundadırlar. Sonuçta " İlköğretimde sınıf mevcutlarının kalabalıklığı, okul yönetimlerinin kronik bir sorundur" denilebilir (Oğuz, 1999:33).

Harmer (2001:19), sınıf düzeninin, sıraların sınıftaki diziliş durumlarının, o okuldaki eğitim-öğretim anlayışını yansıttığını belirtmektedir. Bundan dolayı okul yöneticileri, geleneksel sınıf ortamlarını, alacakları önlemlerle daha çağdaş ve etkili kılabilmesi, öğretim sürecini geliştirebilmelidirler.

Richards ve Rodgers'a göre (1990:30), öğretim materyallerinin, öğretim yöntemleri ve sistemi içerisinde, öğretim etkinliklerinin temel amaçlarının yansıtılması açısından son derece önemli bir yeri vardır.

Öğretim materyallerinin, öğretim etkinliklerinin temel amaçlarını gerçekleştirebilmek için okul yönetimi tarafında karşılanması gerekmektedir. Bu okul yöneticileri açısından öncelikli bir sorumluluk ve görevdir. Yabancı dil öğretimi açısından okul yönetiminin sağlaması gereken öğretim araçları arasında bilgisayarların ve İnternet ağının da önemi vardır.

Bu açıdan bakıldığında, okul yöneticilerinin veli katılımı sağlamasının, sağlıklı bir iletişim ve etkili bir öğretim ortamı sağlamada son derece önemli olduğu söylenebilir.

Yönetici için en temel sorun, daha önce yapılanların nasıl daha verimli hale getirileceği sorusu yanında, ne yapılması gerektiğini de bilmektir. Yani yöneticinin başarılı olabilmesi için, daha önceden yapılanları daha hızlı, daha ekonomik, daha iyi yapması yetmez, yeni değerler doğrultusunda ne yapılması gerektiğini bulması gerekir (Özden, 1997:106).

2.6. Bazı Avrupa Birliği Ülkelerinde İlköğretimde Yabancı Dil Öğretimi

Son on yıldır pek çok Avrupa ülkesi ve diğerleri yabancı bir dilin, hatta ikinci bir yabancı dilin öğretilmesi için, yabancı dil öğretimine ilköğretim müfredatında önemli bir yer ayırmıştır. Avrupa'daki pek çok ülkede ilköğretimin birinci kademesinde zorunlu birinci yabancı dile ayrılan haftalık ders saati 2 ve 3 saat arasındadır. Ayrıca, ülkelerin çoğunda öğretim yılı yükseldikçe, yabancı dile maruz kalma süresi de buna bağlı olarak yükselmektedir (Akar ve Tarhan, 2001:19).

Aşağıda bazı Avrupa Birliği Ülkelerinde ilkokul eğitimi ve ilkokulda yabancı dil öğretimine başlama yaşı ve/veya dönemleri verilmiştir:

ALMANYA: İlkokul eğitimi 6 yaş tamamlandıktan sonra başlar ve 4 yıl sürer (Berlin’de 6 yıl sürer). Yabancı dil öğretimi 3. sınıfta başlar.

DANİMARKA: İlköğretim 7 yaşında başlar ve 9 yıldır. Yabancı dil (İngilizce) öğretimi 5. sınıfta başlar. 7. sınıftan itibaren de Almanca veya Fransızca zorunlu olmayan seçmeli ikinci yabancı dil dersi olarak verilir.

FRANSA: İlkokul eğitimi 6 yaşında başlar ve 10 yıldır. Yabancı dil öğretimi 7. sınıfta başlar.

HOLLANDA: İlkokul eğitimi 5 yaşında başlar ve sekiz yıldır. Yabancı dil öğretimi 1. sınıfta başlar.

İNGİLTERE VE GALLER: İlkokul eğitimi 5 yaşında başlar ve 6 yıldır. Yabancı dil eğitimi 6. sınıftan sonra başlar.

İSPANYA: İlkokul eğitimi 6 yaşında başlar ve sekiz yıldır. Yabancı dil eğitimi “Modern Diller” adı altında 6. sınıfta başlar.

İTALYA: İlkokul eğitim 6 yaşında başlar ve sekiz yıldır. Yabancı dil eğitimi 3. sınıfta başlar.

YUNANİSTAN: İlkokul eğitimi 5.5 yaşında başlar ve 9 yıldır. 1989-1990 öğretim yılında birinci sınıftan itibaren yabancı dil öğretiminde pilot uygulama başlatılmıştır (Mirici, 1999:23).

2.6.1. Avrupa Komisyonunun AB Ülkelerindeki İlkokul ve Okulöncesi Yabancı Dil Öğretimi ile İlgili Raporu

Avrupa Komisyonu’nun AB üyesi ülkeler çerçevesinde hazırladığı “İlkokul ve Okulöncesi Yabancı Dil Öğretimi; Bağlam ve Sonuçlar” başlıklı rapor, Belçika, Fransa, Hollanda, İskoçya, Almanya ve İtalya’dan katılan 6 araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Bu raporun bulguları Türkiye’deki 4. ve 5. sınıflarda Yabancı Dil Programı’na ışık tutması açısından önemlidir.

Avrupa Komisyonu'nun raporuna göre araştırmadan çıkan üç önemli sonuç Şunlardır:

1. Erken yaşta yabancı dil öğrenmenin dil becerileri kazandırma,
2. Diğeri dillere ve kültürlere yönelik olumlu tutum geliştirme,
3. Öğrencilere zgven kazandırma, açısından olumlu bulunmuştur.

Ancak, belirtildiği üzere, yabancı dil öğretimine erken başlamak geç başlamaktan daha iyi bir sonuç verecektir diye bir genelleme yapılamaz. Erken yaşta başlayan programların başarılı olması için gerekli "pedagojik ve kaynakasal koşulların" yaratılması gerekmektedir.

Araştırma komisyonunun nerileri ise özetle Őyledir:

1. Araştırma programları ve özgün düşünme için fon ayrılmalıdır.
2. Veli katılımı ve desteği sağlanmalıdır. Veliler dil seçimi hakkında, özellikle yaygın dil olarak kullanılmayan yabancı diller hakkında bilgilendirilmelidir.
3. Okul ncesi, ilkokul, ortaokulda yabancı dil öğretiminin sürekliliği sağlanmalıdır.
4. Toplam ders saati arttırılmalı (mümkün olduğu lde) ve bir-iki saatlik dersler yerine, her gün kısa süreli yarım dersler verilmelidir.
5. Öğretmenlerin hedef dilde yeterliğe, dili analiz ve betimleme yetisini geliştirmeye, dil edinimi ilkelerini öğrenmeye, küçük öğrenciler için özel geliştirilmiş pedagoji dersleri.
6. ğrenme güçlüğü olan ya da alt sosyal kesimlerden gelen öğrenciler için özel dil öğrenme yöntemleri geliştirilmeli ve erkek çocukların motivasyonu sağlanmalıdır.
7. Her yaş grubu için ayrı ayrı metodoloji geliştirilmelidir.
8. Eğer gerekli önlemler alınmazsa, erken dil ğretimi dil çeşitliliğini tehdit edebilir. Az konuşulan dilleri öğreten öğretmenler bulunmayabilir ya da veliler uluslararası niteliği taşıyan dillerde ısrar edilebilir. Bir dil öğrenmek

yerine pek çok dilin var olduğunun bilincini kazandırmak daha doğrudur. Bu durumda yerel ya da yakın b6lgelerde konuşulan diller tercih edilmelidir.

9. Dil 6đretimi ile araştırmalar dikkatle ve etkili bir biçimde kontrol edilmelidir ki t6m gerekli unsurlar alışılabilsin. Halen geçerli olan uygulamalara alternatif 6z6mleri uygulama ve değerlendirmeye şans tanınmalıdır.
10. Erken yaşta dil 6đretimi değerli bir eğitim yatırımdır. Fakat, ilkokul ve ilkokul 6ncesi yaygın bir biçimde, gerekli kaynak ve planlamadan yoksun olarak yapılırsa tam tersi etki yaratabilir. Erken yaşta dil 6đretimi kavramının kendisine zarar verebilir (Akar ve Tarhan:2001:12-13).

BÖLÜM III

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Yabancı dil (İngilizce) eğitimi konusunda ulusal ve uluslar arası bir çok araştırma yapılmıştır. Bu bölümde yapılan araştırmalara ait özet bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Ulusal Alanda Yapılan Araştırmalar

Mirici (2001) tarafından "Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi" (İlköğretim 4. ve 5. sınıflar örneği) adlı araştırma, İlköğretim okulları birinci kademe 4. ve 5. sınıflarında İngilizce derslerini yürütmekte olan öğretmenler için hazırlanmış ve üç boyutlu olarak düşünülmüştür. Birinci boyutta yabancı dil öğretimiyle ilgili yöntem ve teknikler tanıtılmış, bu konularla ilgili olarak ilköğretimde görev alacak olan veya halen görevini sürdüren öğretmenlere temel bilgiler özetle sunulmuştur. İkinci boyut, çocuklara yabancı dil öğretiminde nelere dikkat edilmesi gerektiği ve yetişkinlere yabancı dil öğretiminden hangi yönleri ile farklı olduğunun sunulduğu boyuttur. Üçüncü boyutta ise; ülkemizdeki ilköğretim 4. ve 5. sınıflar için MEB Talim Terbiye Kurulu tarafından belirlenen çerçeve program tanıtılmış ve ilgili programdaki ünitelere yönelik olarak hazırlanan örnek alıştırma modelleri sunulmuştur.

Demirel'in (1999) Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları'ndan Öğretmen Kitapları Dizisi olarak yazdığı "İlköğretim Okullarında Yabancı Dil Öğretimi" adlı araştırma sekiz bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Türkiye'de yabancı dil öğretiminin tarihsel gelişimi, dil sorunu ve yabancı dil öğretiminin bugünkü okul programlarındaki yerinden bahsedilmiştir. İkinci bölümde ise, yabancı dil öğretim ilkeleri, yabancı dil öğretiminde temel ve genel ilkeler geniş bir şekilde açıklanmıştır. Üçüncü bölümde, yabancı dil öğretim yöntemlerinden dilbilgisi-çeviri yöntemi, düzvarım yöntemi, kulak-dil

alışkanlığı yöntemi, bilişsel öğrenme yaklaşımı, doğal yöntem, iletişimci yaklaşım, seçmeli yöntem gibi temel olanlarla, diğer yöntemler (telkin yöntemi, grupla dil öğretimi yöntemi, sessizlik yöntemi, tüm fiziksel tepki yöntemi) ele alınmış ve geniş bir şekilde açıklanmıştır. Dördüncü bölüm ise grupla öğretim teknikleri (gösteri, soru-cevap, drama ve rol yapma, benzetim, ikili ve grup çalışmaları, mikro öğretim, eğitsel oyunlar) ve bireysel öğretim teknikleri (bireyselleştirilmiş öğretim, programlı öğretim, bilgisayar destekli öğretim) gibi yabancı dil öğretim tekniklerinin anlatıldığı ve açıklandığı bir bölümdür. Beşinci bölümde yabancı dil öğretiminde kullanılan ve kullanılması gereken görsel ve işitsel araçların tanıtımı ve kullanılması üzerinde durulmuştur. Altıncı bölümde yabancı dil dersinin işlenişiyle ilgili olarak dinleme öğretimi, konuşma ve telaffuz öğretimi, okuma ve sözcük öğretimi ve yazma öğretimi gibi konulara değinilmiştir. Yedinci bölümde ise yabancı dil bilgisini ölçme ve değerlendirme ile çoktan seçmeli test hazırlama üzerinde durulmuştur. Sekizinci ve son bölümde de yabancı dil öğretim etkinliklerinin planlanması, yıllık, ünite ve günlük ders planlarının hazırlanması üzerinde durulmuştur.

Bir diğer araştırma ise Oğuz'un (1999) "İlköğretimde Yabancı Dil (İngilizce) Öğretimi Sorunları" adı altında yazdığı, yayımlanmamış bir yüksek lisans tezidir. Oğuz araştırmasında, ilköğretim okullarında İngilizce öğretimine ilişkin sorunları Kocaeli ili bütününde araştırmıştır. Sekiz yıllık kesintisiz ilköğretim uygulamasıyla birlikte, yabancı dil (İngilizce) derslerinin 4. ve 5. sınıflarından başlatılması ile ortaya çıkan problemlere ilişkin çözüm önerileri aramak amacı taşıyan araştırmanın sonuçlarından bazıları şunlardır:

Yeni uygulama ile İngilizce öğretiminin ilköğretimin 4. sınıfından başlatılmasının ortaya çıkardığı sorunları belirtirken gruplar, "yeterli ön hazırlık yapılmadığı", "bina derslik donanımının yetersiz kaldığı" kanısındadırlar. Yeni düzenlenen hali ile ilköğretim okulu 4-8. sınıf İngilizce öğretim programları "kısmen" bütünlük göstermektedir. Tüm yetersizliklerine rağmen İngilizce derslerinin zorunlu olması fikri hakimdir. Buna paralel olarak halen sürdürülmekte olan geleneksel yöntemlerden farklı yöntemlerin

kullanılmasının gerekliliği kabul edilmektedir. İlköğretim okullarında sınıf ve Türkçe öğretmenleri daha etkili bir İngilizce öğretimi için işbirliğine hazır görünmektedirler.

Kocaeli ilköğretim okullarında sınıf mevcutları ortalama 36 dır. Bu mevcut, A ve B tipi okullarda, C tipi okullardan daha yüksektir. Yöneticiler bu mevcudu yabancı dil öğretimi için "uygun" bir büyüklük olarak tanımlarken, İngilizce öğretmenleri sınıflarda (U) biçiminde oturmanın olanaksızlığına değinmekte ve bu görüşe katılmamaktadır. Kocaeli ilköğretim okullarında her sınıfta ortalama ve yaklaşık üç saat İngilizce dersi öğretmensizlik nedeniyle boş geçmektedir. C tipi okullarda bu oran daha da yüksektir. İlköğretim okullarının İngilizce öğretimi için gerekli donanıma sahip olup olmadığı konusunda, okul yöneticileri öğretmen ve velilerden farklı düşünmektedirler. Okul yöneticileri donanım için olumlu bir tablo sunma eğilimindedirler. Ancak alanda yapılan bir taramada, bir araç için, örneğin "film makinesi" için, o okul yöneticisi "var" anlamında seçenek işaretlerken, İngilizce öğretmeni "yok" seçeneğini işaretlemiştir. Araştırmacı, okulda yaptığı incelemede film makinesinin var olduğunu, ancak çalışmadığını belirlemiştir. İngilizce öğretimi için var olan olanaklar gereğince öğretmene sunulmadığı gibi, öğretmenlerin de araç kullanmaya eğilimleri yetersizdir. Donanım bakımından C tipi okullar yoksunluk sınırındadır.

Bir diğer araştırma da, Koydemir (2001) tarafından yapılan "Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretiminin Bazı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi" adlı araştırmadır. Bu araştırmanın amacı, ilköğretim birinci kademedeki 4. ve 5. sınıf yabancı dil öğretmenlerinin sınıf içi öğretmenlik davranışlarını gösterme derecelerini, belli öğretmenlik davranışlarını gösterme dereceleri ile öğretmenlerin eğitim durumu, deneyim süresi ve cinsiyeti arasındaki ilişkileri, 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin yabancı dile yönelik tutumlarını, öğrencilerin tutumları ile öğretmenlerin eğitim durumu, deneyim süresi ve cinsiyeti arasındaki ilişkileri, öğretmenlerin sınıf içi öğretmenlik davranışlarını gösterme dereceleri ile öğrenci tutumları arasındaki ilişkileri ve öğretmenlerin

etkili-etkisiz olması durumu ile öğrencilerin tutumları arasındaki ilişkileri belirlemektir.

Araştırmadan elde edilen bulgular ise şunlardır:

Öğretmenlik davranışlarını “iyi” derecede gösterme yüzdesi en yüksek öğretmenler, eğitim fakültesi mezunları arasında bulunmaktadır. Sınıf-içi öğretmenlik davranışlarını gösterme dereceleri, öğretmenlerin eğitim durumu ve cinsiyetlerine göre anlamlı bir fark göstermektedir. Öğretmenlik davranışlarını gösterme dereceleri ile öğretmenlerin deneyim süreleri arasında ise anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin yabancı dile yönelik tutumları ile öğretmenlerin eğitim durumu ve cinsiyeti arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Öğretmenlerin deneyim sürelerine göre öğrencilerin yabancı dile yönelik tutumları arasındaki fark anlamlıdır. Öğrencilerin yabancı dile yönelik tutumları, öğretmenin etkili-etkisiz olması durumuna göre anlamlı fark göstermektedir.

Mirici tarafından (1999) yapılan “Türk Milli Eğitiminde İlköğretim 4. ve 5. sınıflarında Uygulanmakta Olan İngilizce Programına Bakış ve Öneriler” adlı araştırmayla Ülkemizde halen uygulanmakta olan ilköğretim 4. ve 5. sınıflardaki İngilizce programını öğretmen, öğrenci ve ders kitabı hakkında uygulama alanından bilgiler toplayarak incelenmek; ayrıca, ilköğretimde yabancı dil öğretimine başlama yaş ve sınıfı hakkında bilimsel ölçütlerde öneriler getirmek ve uygulamaya katkıda bulunmak amacı güdülmüştür.

3.2. Uluslar arası Çalışmalar

Carrol’un (1975) yapmış olduğu araştırma sonucunda, öğretmenin hakimiyeti ile öğrencilerin konuşma ve yazma becerileri arasında ilişki bulunamamıştır. Öğretmenin aldığı üniversite eğitimi, Fransa’ya gitmiş ve orada kalmış olmasının öğrenme çıktısı üzerinde etkisi saptanamamıştır. Sonuç olarak, ilkokul düzeyindeki yabancı dil öğretim sürecinde, öğretmenin

dil yeterliği ile öğrenci başarısı arasında önemli bir ilişkinin söz konusu olmadığı belirtilmiştir.

Sauer'in (1993) yapmış olduğu bir diğer araştırmada ise amaç dili iyi konuşabilme ve ilkokula uygun yöntemleri uygulayabilmesi açısından gerekli nitelikler dışında ülke bilgisi konusundaki deneyimler vazgeçilmez koşullar olarak görölmektedir.

Harmer (1983) tarafından yapılan araştırmada İngilizce öğrenme sebepleri aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

1. Bulunmak ya da yaşamak istediği ülkenin dilini öğrenmek, "hedef dil topluluğu içinde olmak".
2. Hedef dil topluluğunun yaşam biçimi, kültürü, coğrafyası hakkında daha geniş bilgi edinme isteği duymak.
3. Bir öğrencinin İngilizce'yi öğrenmek için, örneğin o ülke üniversitelerinde bir burs kazanmış olması, akademik yükselmesi için bir sınavı başarma zorunluluğu, ESP (English For Specific Purposes) bir neden olabilir. Bu "bilim için İngilizce" olarak tanımlanabilir.
4. Çoğu kez insanlar, okullarının programı gereği yabancı dil öğrenmek zorundadırlar. Çünkü otorite bunu böyle istemektedir. Okullarda öğrenciler, okulun öğretim programı gereği İngilizce öğrenmek, daha doğrusu bu derslere girmek zorundadırlar.
5. İngilizce ya da başka bir dili öğrenmelerinin iş ya da öğrenme yaşamlarında kolaylık ve ilerleme sağlayacağı kanısında olanlar bu sürece kolaylıkla girerler. Örneğin dış satım için koşullarını hazırlayan bir tüccar, İngilizce öğrenerek daha geniş bir müşteri kitlesi kazanabilir.
6. Dil öğrenmenin başka nedenleri arasında prestij kazanmak, o grup ya da sınıftaki insanlarla arkadaşlıklar kurmak, ünlü bir kurstan belgeli olmak da sayılabilir.

BÖLÜM IV

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçlarının geliştirilmesi, verilerin toplanması, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması üzerinde durulmuştur.

4.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma, tarama niteliğinde betimsel bir araştırmadır. Veri kaynağı ve veri toplama araçları bakımından incelendiğinde, çalışmada "anket" yolu ile veri derleme metodu izlenmiştir. Analiz teknikleri yönünden bakıldığında ise çalışma, sayısal (Quantitative) bir araştırmadır.

Araştırmada, ilköğretim devlet okullarının 4. ve 5. sınıflarında yabancı dil olarak İngilizce öğretimi ile ilgili okul yönetiminin karşılaştığı sorunlar belirlenmeye ve sorunlara çözüm önerileri sunulmaya çalışılmıştır.

4.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında Kırıkkale il merkezindeki devlet ilköğretim okulları ve bu okullarda görev yapan okul müdürleri, ve yabancı dil (İngilizce) dersine giren öğretmenler oluşturmaktadır.

Araştırmanın uygulanabilmesi için Kırıkkale il merkezindeki ilköğretim okulları ve bu okullarda görev yapan yönetici ve öğretmen sayıları, Milli Eğitim Bakanlığı İl Millî Eğitim Müdürlükleri Yönetim Bilgi Sistemi'nde (İLSİS) yer alan güncel bilgilerden edinilmiştir.

Bu bilgilere göre; Kırıkkale il merkezinde 2002-2003 eğitim-öğretim yılında öğretime başlayan Yatılı Bölge İlköğretim Okulu ve özel okullar dışında, 51 ilköğretim okulu; bu okullarda görev yapan 42'si asil, 9'u vekil toplam 51 Okul Müdürü vardır. Bu okullarda 41 öğretmen yabancı dil (İngilizce) branş öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

Araştırmada örneklem tasarımı yoluna gidilmemiş, evrenin tamamı araştırmaya dahil edilmiştir.

Aşağıda Çizelge 4.2.1'de hedeflenen ve gerçekleşen görüşme sayıları bilgi kaynağı bazlı verilmiştir:

Çizelge 4.2.1. Araştırmada Hedeflenen ve Gerçekleşen Bilgi Kaynağına Yönelik Özet Bilgiler

Kaynak	Okul Sayısı	Okul Müdürü Sayısı	Yabancı Dil Branş Öğretmeni Sayısı
Çerçeve	51	51	41
Hedeflenen	51	51	41
Gerçekleşen	51	51	39
Cevaplama Yüzdesi (Hedeflenene göre)	100,00	100,00	95,00
Cevaplama Yüzdesi (Çerçeveye göre)	100,00	100,00	95,00

Bilgi kaynağı olan okul yöneticileri ve yabancı dil branş öğretmenleri açısından, veri derleme aşamasında cevaplama oranlarının oldukça yüksek olduğu söylenebilir. Nitekim okul yöneticilerinde %100 olan cevaplama oranı, yabancı dil branş öğretmenlerinde ise %95'tir.

4.3. Veri Toplama Araçlarının Geliştirilmesi ve Toplanan Verilerin Değerlendirilmesi

Araştırmada temel veri toplama aracı araştırmacının hazırladığı ankettir. Kuşkusuz, literatürde bulunan ve kaynakçada belirtilen yayınların da araştırmanın yürütülmesinde birer veri kaynağı olarak büyük katkı ve etkisi olmuştur. Veriler, çalışma kapsamında hedeflenen sorunlara cevap bulabilme amacına hizmet vermek üzere hazırlanan soru formları (anket formu) ile elde edilmiştir.

Hazırlanan soru formlarına son şekli verilmeden önce Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nden çok sayıda öğretim üyesinin ve öğretim elemanının görüşüne ve onayına başvurularak konu alanı uzmanlarının görüşleri ve önerileri alınmıştır. Araştırma çalışması sırasında kullanılan anket 5'li Likert Ölçeği şeklinde 1'den "Hiç Katılmıyorum" 5'e "Tamamen Katılıyorum" a doğru düzenlenmiştir.

Ön-test çalışması ile soru formunda yer alan soruların bilgi kaynakları tarafından anlaşılır olup olmadığı ve sorular arası akış gibi konular yaklaşık olarak 4 okul yöneticisi ve 3 yabancı dil branş öğretmeni ile de görüşülerek test edilmiştir. Ön-test çalışması sırasında aksayan yönler tespit edilerek soru formları üzerinde gereken düzeltmeler yapıldıktan sonra da yine 10 okul yöneticisi ve 5 yabancı dil branş öğretmeni ile görüşme yapılarak soru formlarına son şekillerini vermek için pilot çalışma uygulaması gerçekleştirilmiştir. Pilot uygulama sonrası yapılan değerlendirmeler sonucunda soru formlarına son şekli verilmiştir.

Araştırmada iki farklı bilgi kaynağı tanımlanmış ve veriler bu iki kaynaktan derlenmiştir. Bilgi kaynaklarının ilki, ilköğretim okullarında yönetici kadrosunda görev yapan okul müdürleri, ikinci bilgi kaynağı ise yabancı dil (İngilizce) dersine giren öğretmenler olmuştur. Araştırmanın bilgi kaynağı olarak tanımlanan okul yöneticileri ve öğretmenlere yönelik hazırlanan soru

formları araştırmacı tarafından ilköğretim okullarına dağıtılmış ve bilgi kaynakları tarafından soru formlarının doldurulması istenmiştir. Daha sonra dağıtılan bu soru formları, okulların tekrar ziyaret edilmesi ile geri toplanmıştır. Ancak bilgi kaynakları açısından soru formlarının geri dönüş oranlarında farklılıklar söz konusu olmuştur.

Bilgi kaynaklarından veri derleme sürecinin ardından, veri girişi için SPSS (Statistical Analysis Package Programme) 10.0 versiyonu kullanılarak, veri girişi yapılmış ve gerekli analiz çalışmalarını da yine aynı paket program kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Daha sonra güvenirliliği ve geçerliliği sağlanan soru formları alanda uygulanmış ve toplanan veriler tekrar istatistiksel analiz paket programında madde analizi, kümeleme analizi, yüzde ve frekans analizi gibi istatistiksel analizlerle değerlendirilmiştir.

Özellikle yabancı dil olarak İngilizce'nin ilköğretim okulları 4. ve 5. sınıflarında verilmesine yönelik teknik donanımın ve eğitici kadronun yeterliliği gibi konularda, ilköğretim kurumlarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin olası sorunlara bakış açıları ve her iki grup için ilgili parametrelere yönelik varyasyonlar hem sıklık dağılımını hem de istatistiksel analizlerle ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Kırıkkale il merkezinde araştırmaya dahil edilen okullara dağıtılan soru formlarından geri dönüşü olanların sayısal dağılımını çizelge 4.3.1'de verilmiştir.

Çizelge 4.3.1. Kırıkkale İl Merkezinde Dağıtılan Ve Geri Alınan Soru Formlarının Dönüş Oranları

Kurum Adı	Verilen Anket Sayısı	Dönen Anket Sayısı
1. 50 Yıl İlköğretim Okulu	3	2
2. 75.Yıl İlköğretim Okulu	2	2
3. Ahılı İlköğretim Okulu	1	1
4. Ahmet Sümer İlköğretim Okulu	2	2
5. AhmetTaner Kışlalı İlköğretim Okulu	3	2
6. Akşemsettin İlköğretim Okulu	1	1
7. Aşağı Mahmutlar İlköğretim Okulu	1	1
8. Atatürk İlköğretim Okulu	5	4
9. Battal Gazi İlköğretim Okulu	2	2
10. Cumhuriyet İlköğretim Okulu	2	1
11. Çullu İlköğretim Okulu	2	1
12. Dede Korkut İlköğretim Okulu	2	2
13. Fatih İlköğretim Okulu	2	1
14. Gazi İlköğretim Okulu	2	1
15. Gündoğdu Manas İlköğretim Okulu	2	2
16. Gürler İlköğretim Okulu	2	2
17. Hacılar İlköğretim Okulu	2	1
18. Hanımeller İlköğretim Okulu	3	3
19. Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu	3	2
20. Hasandede İlköğretim Okulu	2	2
21. HocaAhmet Yesevi İlköğretim Okulu	2	1
22. Hürriyet İlköğretim Okulu	2	2
23. Hüseyin Kahya Yat.İlk.Böl.Okulu.	2	1
24. Hüseyin Özenen İlköğretim Okulu	2	1
25. İsmet Aydınli İlköğretim Okulu	3	3
26. İsmail Üstüner İlköğretim Okulu	2	1
27. İstiklal İlköğretim Okulu	2	1
28. Karacalı İlköğretim Okulu	2	1
29. Leyla İsa Aktuğ İlköğretim Okulu	1	1
30. Malazgirt İlköğretim Okulu	3	3
31. Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu	3	2
32. Mehmet Ali Eren İlköğretim Okulu	2	1
33. Mehmet Varlıoğlu İlköğretim Okulu	3	3
34. Milli Eğitim Vakfı İlköğretim Okulu	2	2
35. Mustafa Kemal İlköğretim Okulu	3	3
36. Mustafa Necati İlköğretim Okulu	3	3
37. Namık Kemal İlköğretim Okulu	4	4
38. Nuran-Refik Altaş İlköğretim Okulu	2	1
39. Öğrt. Muhittin Ardahan ilköğrt. Ok.	1	1
40. Pazarcık İlköğretim Okulu	2	1
41. Şehitler İlköğretim Okulu	2	2
42. Tınaz İlköğretim Okulu	2	2
43. Tüpraş İlköğretim Okulu	2	2
44. Türk Metal Mustafa Özbek İlköğretim	2	2
45. Ulaş İlköğretim Okulu	2	1

Çizelge 4.3.1. Kırıkkale İl Merkezinde Dağıtılan Ve Geri Alınan Soru Formlarının Dönüş Oranları (Devamı)

Kurum Adı	Verilen Anket Sayısı	Dönen Anket Sayısı
46. Vali Behiç Çelik İşitme Engelliler İlk.O.	2	1
47. Yavuz Selim İlköğretim Okulu	3	3
48. Yıldırım Beyazıt İlköğretim Okulu	3	1
49. Yunus Emre İlköğretim Okulu	2	1
50. Yüzüncü Yıl İlköğretim Okulu	3	2
51. Zübeyde Hanım İlköğretim Okulu	2	1
TOPLAM	115	90

Çizelge 4.3.2. Araştırma Kapsamına Giren Görüşme Birimlerine Yönelik Kişisel Bilgiler

Değişken Tanımı	Değişken Düzeyi	Okul Yöneticisi		Öğretmen	
		N	%	N	%
Yaşı	23-28	5	9,8	16	41,0
	29-34	6	11,8	8	20,5
	35+	40	78,4	15	38,5
Cinsiyeti	Kadın	9	17,6	15	38,5
	Erkek	42	82,4	24	61,5
Öğrenim Durumu	Önlisans	16	31,4	7	17,9
	Lisans	27	52,9	30	76,9
	Yüksek lisans ve Üstü	8	15,7	2	5,1
Mezun Olduğu Okul	Üniversitelerin Yabancı Dil Bölümü	12	23,5	6	15,4
	Yabancı Dille Eğitim Yapan Üniversitelerin Diğer Bölümleri	19	37,3	6	15,4
	Eğitim Yüksek Okulu	4	7,8	5	12,8
	Sınıf Öğretmenliği bölümleri	4	7,8	9	23,1
	Diğer	12	23,5	13	33,3
İngilizce'yi Nerede Öğrendiği	Üniversitede			14	35,9
	Genel Lisede			1	2,6
	Yabancı Dil Ağırlıklı Lisede			3	7,7
	MEB'nin Hizmetiçi Eğitim Kurslarında			21	53,8
	Özel Dil Kurslarında				
Öğretmenlik Mesleğinde hizmet süresi	1 yıl	8	15,7	6	15,4
	2-5 yıl	8	15,7	10	25,6
	6-10 yıl	7	13,7	7	17,9
	10 yıldan fazla	28	54,9	16	41,0
Bulunduğu Okuldaki Hizmet Süresi	1 yıl	12	23,5	10	25,6
	2-5 yıl	11	21,6	18	46,2
	6-10 yıl	28	54,9	2	5,1
	10 yıldan fazla			9	23,1

Çizelge 4.3.2. Araştırma Kapsamına Giren Görüşme Birimlerine Yönelik Kişisel Bilgiler (Devamı)

Değişken Tanımı	Değişken Düzeyi	Okul Yöneticisi		Öğretmen	
		Okul Yöneticisi	Öğretmen	Okul Yöneticisi	Öğretmen
4. ve 5. Sınıflarda İngilizce Dersini Okutma Süresi	1 yıl	22	43,1	16	41,0
	2 yıl	12	23,5	11	28,2
	3 yıl	17	33,3	7	17,9
	4 ve daha fazla			5	12,8

Çizelge 4.3.1. incelendiğinde Kırıkkale il merkezindeki ilköğretim kurumlarında görev yapan 51 okul müdürüne dağıtılan anketlerden 51 tanesinin; 12'si branş, 29'u sınıf öğretmeni olmak üzere toplam 41 İngilizce öğretmenine dağıtılan anketlerden, 39 tanesinin geri döndüğü görülmektedir. Yönetici anketlerinin dönüş oranı %100'dür. Hedeflenen öğretmenlere dağıtılan anketlerin dönüş oranları ise branş öğretmenlerinde % 27,26'dır, sınıf öğretmenlerinde ise % 70,74'tür. Verilen anket formlarının toplam sayısı 115, dönen anket formlarının toplam sayısı 90 olarak belirtilmiştir.

Çizelge 4.3.2'de araştırma kapsamına alınan görüşme birimlerine yönelik kişisel bilgiler verilmiştir. Çizelge ayrıntılı olarak incelendiğinde çalışma evreni içerisinde değerlendirilen 51 yöneticinin %9,8'inin 23-28 yaş grubunda, %11,8'inin 29-34 yaş grubunda, %78,4'ünün ise 35+ yaş grubunda olduğu görülmektedir. 51 İngilizce dersine giren öğretmenlerin %41,0'ünün 23-28 yaş grubunda, %20,5'inin 29-34 yaş grubunda, %38,5'nin ise 35+ yaş grubunda olduğu görülmektedir. Okul yöneticilerinin %17,6'sı kadın, %82,4'ü erkektir. Öğretmenlerin ise %38'5'inin kadın, %61'5'inin ise erkek olduğu görülmektedir.

Okul yöneticilerinin %31,4'ü önlisans, %52,9'u lisans, %15,7'si ise yüksek lisans ve üstü öğrenimi görmüştür. Okul yöneticilerinin %23,5'i üniversitelerin yabancı dil bölümlerinden, %37,3'ü yabancı dille eğitim yapan üniversitelerin diğer bölümlerinden, %7,8'i eğitim yüksek okulu, %7,8'i sınıf öğretmenliği bölümleri, %23,5' i ise üniversitelerin diğer bölümlerinden mezun olmuştur. Öğretmenlerin ise %15,4'ünün üniversitelerin yabancı dil bölümlerinden, %15,4'ünün yabancı dille eğitim yapan üniversitelerin diğer

bölümlerinden, %12,8'inin ise eğitim yüksek okulundan, %23,1'inin sınıf öğretmenliği bölümlerinden, %33,3'ünün ise diğer bölümlerden olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin %35,9'u İngilizce'yi üniversitede, %2,6'sı genel lisede, %7,7'si yabancı dil ağırlıklı lisede, %53,8'i ise Milli Eğitim Bakanlığı'nın hizmet içi eğitim kurslarında öğrenmişlerdir.

Okul yöneticilerinden %15,7'sinin öğretmenlik mesleğindeki hizmet süresi 2-5 yıl, %13,7'sinin 6-10 yıl, %54,9'unun ise 10 yıldan fazladır. Öğretmenlerin %15,4'ünün öğretmenlik mesleğindeki hizmet süresi 1 yıl, %25,6'sının 2-5 yıl, %17,9'unun 6-10 yıl, %41,0'ının ise 10 yıldan fazla olduğu görülmektedir.

Okul yöneticilerinin %23,5'inin bulunduğu okuldaki hizmet süresi 1 yıl, %21,6'sının 2-5 yıl, %54,9'unun ise 6-10 yıldır. Öğretmenlerin %25,6'sının buldukları okuldaki hizmet süresi 1 yıl, %46,2'sinin 2-5 yıl, %5,1'nin 6-10 yıldır. %41,0'ının ise 10 yıldan fazla bulunduğu okulda hizmet süresinin olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin %41,0'ünün 4. ve 5. sınıflarda İngilizce dersine giriş süresinin 1 yıl, %28,2'sinin 2 yıl, %17,9'unun 3 yıl, %12,8'inin ise 4+ yıl olduğu görülmektedir.

BÖLÜM V

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde görüşme yapılan okul idarecilerinin ve öğretmenlerin görüşleri esas alınarak, tanımlanan alt problemler için eğilim ortaya konulmaya çalışılmıştır.

5.1. Birinci Alt Problem İle İlgili Bulgular ve Yorum

“Okul yöneticilerinin, okullarındaki 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil olarak İngilizce öğretimi ile ilgili düşünceleri nelerdir?” sorusuna ilişkin aşağıdaki bulgular elde edilmiştir.

Çalışma kapsamındaki toplam 51 okul idarecisinden elde edilen yanıtlara yönelik analiz bulguları özet istatistikler, çizelge 5.1.1’de verilmiştir. Soru formunda yer alan soruların tamamına yakını kategorik ya da eğilim ölçmeye yönelik sorular olarak tasarlanmış olduğu için, özet tanımlayıcı istatistiklerde de bu bölümde sadece ortalamalara yönelik kısa değerlendirmelere yer verilmiştir.

Çizelge 5.1.1. Okul Yöneticileri İçin Betimleyici İstatistikler

Soru No	Toplam	Ortalama	Standart Sapma	Çarpıklık Katsayısı	Basıklık Katsayısı
S1	2126	41,69	7,82	-0,709	-0,581
S2	93	1,82	0,39	-1,749	1,101
S3	94	1,84	0,67	0,197	-0,744
S4	138	2,71	1,51	0,524	-1,257
S5	157	3,08	1,16	-0,792	-0,970
S6	118	2,31	0,84	-0,658	-1,251
S7	97	1,90	0,88	0,196	-1,696
B2S1	122	2,39	0,72	-0,102	-0,259
B2S2	105	2,06	0,31	5,654	33,120
B2S3	76	1,49	0,50	0,040	-2,082

Çizelge 5.1.1. Okul Yöneticileri İçin Betimleyici İstatistikler (Devamı)

Soru No	Toplam	Ortalama	Standart Sapma	Çarpıklık Katsayısı	Basıklık Katsayısı
B2S4	112	2,20	0,57	0,021	-0,103
B2S5	222	4,35	1,00	-1,911	3,726
B2S6	119	2,33	1,41	0,801	-0,775
B3S1	188	3,69	1,42	-0,721	-0,971
B3S2	184	3,61	1,37	-0,791	-0,722
B3S3	193	3,78	1,32	-0,844	-0,507
B3S4	104	2,04	1,18	1,357	1,152
B3S5	215	4,22	1,12	-1,693	2,357
B3S6	217	4,25	0,93	-1,612	2,786
B3S7	174	3,41	1,42	-0,560	-1,042
B3S8	177	3,47	1,41	-0,455	-1,276
B3S9	140	2,75	1,34	0,281	-1,206
B3S10	129	2,53	1,38	0,631	-0,886
B3S11	145	2,84	1,36	0,295	-1,257
B3S12	113	2,22	1,22	1,212	0,581
B3S13	104	2,04	1,18	1,508	1,684
B3S14	190	3,73	1,13	-0,718	-0,289
B3S15	168	3,29	1,03	-0,747	-0,440

Okul yöneticilerinin soru kağıdının kurumsal bilgiler bölümüne yönelik alınan yanıtlarına ait ortalamalar da; İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda İngilizce dersinin 20-30 kişilik sınıflarda verildiği; İngilizce dersinin her iki sınıfta da haftada ortalama 2 saat verildiği; öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeyinin dar geliri olduğu; öğrenci velilerinin eğitim düzeyinin ilköğretim okulu mezunu olduğu; okullardaki 4. ve 5. sınıf sayılarının ortalama 4 olduğu ve 4. ve 5. Sınıflarda İngilizce derslerine giren öğretmenlerin sayısının ortalama 2 olduğu sonuçlarına varılmıştır.

Okul yöneticilerinin, okullarındaki yabancı dil eğitimi ile ilgili görüşlerine yönelik sıklık dağılımı yaş grupları bazında ele alınmış ve sonuçlar aşağıda özetlenmiştir. Çalışmada alt önermeler kapsamında bunları desteklemek amaçlı kullanılan sorulara yönelik sıklık tabloları bu bölümde kapsam dışı tutulmuş ve sadece anket formunun 3. bölümündeki 1, 2, 3, 7, 9 ve 13 nolu sorulara yönelik sıklık dağılımları esas alınmıştır. Yaş grupları olarak da 23-28; 29-34; 35+ olmak üzere 3 yaş grubu oluşturulmuştur.

Çizelge 5.1.2. sonuçlarına göre, "4. ve 5. sınıflarda yabancı dil derslerinin okutulması" konusunda üç yaş grubu için de bu fikre tamamen katılanlar çoğunluğu oluşturmaktadır.

Çizelge 5.1.2. Okul Yöneticilerinin "İlköğretim okullarında 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) derslerinin okutulması son derece önemlidir" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor			
	n	%	N	%	n	%	n	%	n	%	n	%
23-28	1	2,0	1	2,0			2	3,9	1	2,0	5	9,8
29-34	2	3,9	1	2,0			1	2,0	2	3,9	6	11,8
35+	2	3,9	8	15,7	1	2,0	12	23,5	17	33,3	40	78,4
Toplam	5	9,8	10	19,5	1	2,0	15	29,4	20	39,2	51	100,0

Çizelge 5.1.3.ye göre "Ülkemizde İngilizce öğretimine 4. sınıfta başlanması doğru bir uygulamadır" görüşüne katılanlar her üç yaş grubunda önemli bir paya sahiptir.

Çizelge 5.1.3. Okul Yöneticilerinin "Ülkemizde İngilizce öğretimine 4. sınıfta başlanması doğru bir uygulamadır" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor			
	n	%	N	%	n	%	n	%	n	%	n	%
23-28	1	2,0					3	5,9	1	2,0	5	9,8
29-34	2	3,9	1	2,0					3	5,9	6	11,8
35+	3	5,9	7	13,7	1	2,0	18	35,3	11	21,6	40	78,4
Toplam	6	11,8	8	15,7	1	2,0	21	41,2	15	29,4	51	100,0

Çizelge 5.1.4. sonuçlarına göre de "Bireyin 4. ve 5. sınıflarda alacağı yabancı dil eğitiminin, ileriki sınıflarda alacağı dil eğitimine katkı sağlayacağı" görüşüne yine her yaş grubundaki yöneticilerin önemli bir bölümü tamamen katılmaktadır.

Çizelge 5.1.4. Okul Yöneticilerinin "Bireyin 4. ve 5. sınıflarda alacağı yabancı dil eğitiminin, ileriki sınıflarda alacağı dil eğitimine katkı sağlayacağı" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor			
	N	%	N	%	n	%	n	%	n	%	n	%
23-28							2	3,9	3	5,9	5	9,8
29-34	2	3,9	1	2,0			1	2,0	2	3,9	6	11,8
35+	2	3,9	6	11,8	5	9,8	12	23,5	15	29,4	40	78,4
Toplam	4	7,8	7	13,7	5	9,8	15	29,4	20	39,2	51	100,0

Çizelge 5.1.5'e göre de "Ülkemizde İngilizce eğitime 4. sınıfta başlanmasının bilimsel açıdan doğru bir uygulama" olduğu konusunda yöneticiler bu fikre katılmaktadır.

Çizelge 5.1.5. Okul Yöneticilerinin "Ülkemizde İngilizce eğitime 4. sınıfta başlanmasının bilimsel açıdan doğru bir uygulama olduğu" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor			
	N	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
23-28	1	2,0			1	2,0	3	5,9			5	9,8
29-34	3	5,9							3	5,9	6	11,8
35+	4	7,8	7	13,7	4	7,8	15	29,4	10	19,6	40	78,4
Toplam	8	15,7	7	13,7	5	9,8	18	35,3	13	25,5	51	100,0

Çizelge 5.1.6. sonucuna göre "İlköğretim 4. ve 5. sınıflarında haftalık olarak ayrılan 2 saatlik sürenin yeterli olduğu" konusundaki görüşe yöneticilerin büyük bölümü katılmamaktadır.

Çizelge 5.1.6. Okul Yöneticilerinin "İlköğretim 4 ve 5. sınıflarında haftalık olarak ayrılan 2 saatlik sürenin yeterli olduğu" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor		n	%
	N	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
23-28			2	3,9	1	2,0	2	3,9			5	9,8
29-34	3	5,9	1	2,0	1	2,0			1	2,0	6	11,8
35+	7	13,7	14	27,5	4	7,8	10	19,6	5	9,8	40	78,4
Toplam	10	19,6	17	33,3	6	11,8	12	23,5	6	11,8	51	100,0

Çizelge 5.1.7'ye göre de "Yabancı dil eğitimi verecek öğretmenlerin öğretmen yetiştiren kurum dışından mezun olmasının eğitimi etkilemeyeceği konusundaki" görüşe yöneticilerin büyük bölümü katılmaktadır.

Çizelge 5.1.7. Okul Yöneticilerinin "Yabancı dil eğitimi verecek öğretmenlerin öğretmen yetiştiren kurum dışından mezun olmasının eğitimi etkilemeyeceği" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor		n	%
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
23-28	1	2,0	3	5,9	1	2,0					5	9,8
29-34	3	5,9	2	3,9	1	2,0					6	11,8
35+	14	27,5	19	37,3	1	2,0	1	2,0	5	9,8	70	78,4
Toplam	18	35,3	24	47,1	3	5,9	1	2,0	5	9,8	51	100,0

Kırıkkale il merkezindeki 51 ilköğretim okulunun yöneticisinden derlenen kişisel bilgileri, kurum bilgileri ve okuldaki İngilizce eğitimi konusundaki görüşlerine yönelik gözlemlerin homojen grup oluşturması amacı ile yapılan "Kümeleme Analizi" sonuçları da çizelge 5.1.8'de verilmiştir. Yapılan kümeleme analizine göre 51 okul yöneticisinin %17,64'ü bir kümede,

%7,84'ü bir kümede, %31,37'si bir kümede ve %51'i de bir kümede yığılmıştır.

Çizelge 5.1.8. Okul Yöneticilerinin Bölüm 1, 2, ve 3 Değişkenlerine Göre Yaş Grubu Esaslı Kümeleme Analizi

Küme No	Kümede Yer Alan Gözlem Sayısı
1	9
2	4
3	16
4	22
Geçerli Gözlem Sayısı	51
Kayıp Gözlem Sayısı	0

Kümeleme analizinde toplam gözlem sayısı 51 olduğu için, literatürde önerilen yaklaşımı kullanılmış ve optimum küme sayısı 4 olarak elde edilmiştir. Ancak optimum olarak elde edilen küme sayısının yanında ± 1 ve ± 2 yaklaşımları da denenmiş ancak en iyi performans küme sayısının 4 olduğu durumda elde edilmiştir.

Yapılan kümeleme analizinde ele alınan değişkenlerden kişisel bilgiler bölümünde yer alan yaş, cinsiyeti, yöneticilik süresi, okuldaki yöneticilik süresi değişkenleri bu kümelemede 0,05 yanılma düzeyinde önemli değişkenler olarak bulunmuştur. Kurumsal bilgiler bölümünde yer alan değişkenlerden de sadece okuldaki 4. ve 5. sınıf sayısı ve okulun 4. ve 5. sınıflarındaki İngilizce dersine giren İngilizce öğretmen sayısı kümelemede önemli değişkenler olarak elde edilmiştir.

Okuldaki yabancı dil eğitimi ile ilgili bilgiler bölümünde yer alan değişkenlerden İngilizce dersinin 4. ve 5. sınıflarda okutulmasının önemli olması, bu uygulamanın doğru bir uygulama olması, 4. ve 5. sınıflarda verilen İngilizce eğitiminin ileriki dönemlerde verilecek eğitime ciddi katkı sağlayacağı, İngilizce eğitiminin branşı İngilizce olan öğretmenler tarafından verilmesi, yine eğitim için 4. sınıfın başlangıç olarak tespitinin bilimsel olarak

doğru bir yaklaşım olduğu değişkenleri kümelemede 0,05 yanılma düzeyinde önemli değişkenler olarak bulunmuştur (Bakınız, izelge 5.1.9).

Çizelge 5.1.9. Okul Yöneticilerinin Bölüm 1, 2, ve 3 Değişkenlerine Göre Yaş Grubu Esaslı Kümeleme Analizi zet Bulguları

Soru No	Küme Kareler Ortalaması	Anlamlılık Düzeyi
S1	894,142	0,000 ^(a)
S2	0,389	0,043 ^(a)
S3	1,109	0,057
S4	3,020	0,271
S5	2,710	0,108
S6	2,643	0,007 ^(a)
S7	2,083	0,038 ^(a)
B2S1	0,769	0,223
B2S2	0,0775	0,503
B2S3	0,186	0,547
B2S4	0,149	0,718
B2S5	5,640	0,000 ^(a)
B2S6	5,835	0,027 ^(a)
B3S1	9,372	0,001 ^(a)
B3S2	10,416	0,000 ^(a)
B3S3	7,236	0,003 ^(a)
B3S4	0,320	0,883
B3S5	4,060	0,016 ^(a)
B3S6	1,312	0,214
B3S7	11,163	0,000 ^(a)
B3S8	0,438	0,888
B3S9	3,494	0,116
B3S10	0,0930	0,987
B3S11	3,311	0,146
B3S12	2,251	0,212
B3S13	0,723	0,683
B3S14	1,049	0,496
B3S15	0,385	0,788

(a): 0,05 yanılma dzeyinde kmeleme analizinde önemli değişkenlerdir.

5.2. İkinci Alt Problem İle İlgili Bulgular ve Yorum

“İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) derslerine giren öğretmenlerin okullarındaki İngilizce ğretimi ile ilgili düşünceleri nelerdir?” alt problemi ile ilgili aşağıdaki bulgular elde edilmiştir.

Öğretmenlerin, okullarındaki yabancı dil eğitimi ile ilgili görüşlerine yönelik sıklık dağılımı yaş grupları bazında ele alınmış ve sonuçlar izelge

5.2.1'de verilmiştir. Yaş grupları olarak da okul yöneticilerinde olduğu gibi 23-28; 29-34; 35+ olmak üzere 3 yaş grubu oluşturulmuştur. Çizelge 5.2.1. sonuçlarına göre, "4. ve 5. sınıflarda yabancı dil derslerinin okutulması son derece önemlidir" konusunda üç yaş grubu için de bu fikre katılanlar çoğunluğu oluşturmaktadır.

Çizelge 5.2.1. Öğretmenlerin "4. ve 5. sınıflarda yabancı dil derslerinin okutulması son derece önemlidir" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor			
	N	%	n	%	n	%	n	%	n	%	N	%
23-28			3	7,7	1	2,6	5	12,8	7	17,9	16	41,0
29-34							4	10,3	4	10,3	8	20,5
35+	2	5,1	2	5,1	1	2,6	8	20,5	2	5,1	15	38,5
Toplam	2	5,1	5	12,8	2	5,1	17	43,6	13	33,3	39	100,0

Çizelge 5.2.2'ye göre "Ülkemizde İngilizce öğretimine 4. sınıfta başlanması doğru bir uygulamadır" görüşüne katılanlar her üç yaş grubunda önemli bir paya sahiptir.

Çizelge 5.2.2. Öğretmenlerin "Ülkemizde İngilizce öğretimine 4. sınıfta başlanması doğru bir uygulamadır" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor			
	N	%	n	%	n	%	n	%	n	%	N	%
23-28	2	5,1	2	5,1	1	2,6	6	15,4	5	12,8	16	41,0
29-34			2	5,1			4	10,3	2	5,1	8	20,5
35+	1	2,6	4	10,3			8	20,5	2	5,1	15	38,5
Toplam	3	7,7	8	20,5	1	2,6	18	46,2	9	23,1	39	100,0

Çizelge 5.2.3. sonucuna göre "Bireyin 4. ve 5. sınıflarda alacağı yabancı dil eğitiminin, ileriki sınıflarda alacağı dil eğitimine katkı sağlayacağı" görüşüne yine her yaş grubundaki öğretmenlerin önemli bir bölümü hiç katılmamaktadır.

Çizelge 5.2.3. Öğretmenlerin "Bireyin 4. ve 5. sınıflarda alacağı yabancı dil eğitiminin, ileriki sınıflarda alacağı dil eğitimine katkı sağlayacağı" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor		N	%
	N	%	N	%	n	%	n	%	N	%		
23-28	1	2,6	1	2,6			6	15,4	8	20,5	16	41,0
29-34							3	7,7	5	12,8	8	20,5
35+	1	2,6	3	7,7	1	2,6	6	15,4	4	10,3	15	38,5
Toplam	2	5,1	4	10,3	1	2,6	15	38,5	17	43,8	39	100,0

Çizelge 5.2.4'e göre "İlköğretim 4 ve 5. sınıflarındaki yabancı dil derslerinin branş öğretmenleri yerine sınıf öğretmenleri tarafından verilebileceği" görüşüne tamamen katılan öğretmenler her üç yaş grubunda da ilk sırayı almaktadır.

Çizelge 5.2.4. Öğretmenlerin "İlköğretim 4 ve 5. sınıflarındaki yabancı dil derslerinin branş öğretmenleri yerine sınıf öğretmenleri tarafından verilebileceği" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor		N	%
	N	%	N	%	n	%	n	%	N	%		
23-28	11	28,2	3	7,7	1	2,6	1	2,6			16	41,0
29-34	5	12,8	2	5,1	1	2,6					8	20,5
35+	6	15,4	6	15,4			3	7,7			15	38,5
Toplam	22	56,4	11	28,2	2	5,1	4	10,3			39	100,0

Çizelge 5.2.5'de "İlköğretim 4 ve 5. sınıflarındaki yabancı dil derslerinin branş öğretmenleri tarafından verilmelidir" görüşüne her yaş grubundaki öğretmenler tamamen katıldığı görülmektedir.

Çizelge 5.2.5. Öğretmenlerin "İlköğretim 4 ve 5. sınıflarındaki yabancı dil derslerinin branş öğretmenleri tarafından verilmelidir" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor			
	N	%	N	%	n	%	n	%	N	%	N	%
23-28			1	2,6	1	2,6	5	12,8	9	23,1	16	41,0
29-34							3	7,7	5	12,8	8	20,5
35+	1	2,6	3	7,7			6	15,4	5	12,8	15	38,5
Toplam	1	2,6	4	10,3	1	2,6	14	35,9	19	48,7	39	100,0

Çizelge 5.2.6'da da "Okullarında İngilizce dersine girecek, İngilizce öğretmenliği mezunu öğretmenlere gereksinim duyma konusunda" tüm öğretmenlerin bu görüşe tamamen katıldığı sonucuna varılmıştır.

Çizelge 5.2.6. Öğretmenlerin "Okullarında İngilizce dersine girecek, İngilizce öğretmenliği mezunu öğretmenlere gereksinim duyulmaktadır" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor			
	N	%	N	%	n	%	n	%	N	%	N	%
23-28	1	2,6	3	7,7	1	2,6	5	12,8	6	15,4	16	41,0
29-34			2	5,1			3	7,7	3	7,7	8	20,5
35+			4	10,3			5	12,8	6	15,4	15	38,5
Toplam	1	2,6	9	23,1	1	2,6	13	33,3	15	38,5	39	100,0

Çizelge 5.2.7 sonucuna göre "Ülkemizde İngilizce eğitimine 4. Sınıfta başlanmasının bilimsel açıdan doğru bir uygulama" olduğu konusunda öğretmenler bu fikre katılmaktadır.

Çizelge 5.2.7. Öğretmenlerin "Ülkemizde İngilizce eğitimine 4. Sınıfta başlanmasının bilimsel açıdan doğru bir uygulama olduğu" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor			
	N	%	N	%	n	%	n	%	N	%	n	%
23-28	4	10,3	2	5,1	2	5,1	5	12,8	3	7,7	16	41,0
29-34			1	2,6			4	10,3	3	7,7	8	20,5
35+			5	12,8	3	7,7	4	10,3	3	7,7	15	38,5
Toplam	4	10,3	8	20,5	5	12,8	13	33,3	9	23,1	39	100,0

Çizelge 5.2.8'de "Sınıf mevcutlarının İngilizce eğitim için uygun olduğu" konusunda öğretmenlerin büyük bölümünün bu görüşe tamamen katıldığı görülmektedir.

Çizelge 5.2.8. Öğretmenlerin "Sınıf mevcutlarının İngilizce eğitim için uygun olduğu" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor			
	N	%	n	%	n	%	n	%	N	%	n	%
23-28	1	2,6	5	12,8	1	2,6	6	15,4	3	7,7	16	41,0
29-34			3	7,7			3	7,7	2	5,1	8	20,5
35+	1	2,6	4	10,3	1	2,6	7	17,9	2	5,1	15	38,5
Toplam	2	5,1	12	30,8	2	5,1	16	41,0	7	17,9	39	100,0

Çizelge 5.2.9 sonucuna göre "İlköğretim 4 ve 5. sınıflarında haftalık olarak ayrılan 2 saatlik sürenin" yeterli olduğu konusundaki görüşe katılan öğretmenlerin büyük bölümü katılmaktadır.

Çizelge 5.2.9. Öğretmenlerin "İlköğretim 4 ve 5. sınıflarında haftalık olarak ayrılan 2 saatlik sürenin yeterli olduğu" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor		n	%
	N	%	n	%	n	%	n	%	N	%		
23-28	4	10,3	7	17,9			4	10,3	1	2,6	16	41,0
29-34	3	7,7	1	2,6			3	7,7	1	2,6	8	20,5
35+	2	5,1	6	15,4	3	7,7	3	7,7	1	2,6	15	38,5
Toplam	9	23,1	14	35,9	3	7,7	10	25,6	3	7,7	39	100,0

Çizelge 5.2.10'a göre "Okulda İngilizce eğitimi için malzeme, kaynak ve donanımın yeterli olduğu konusundaki" görüşe öğretmenlerin büyük bölümü katılmamaktadır.

Çizelge 5.2.10. Öğretmenlerin "Okulda İngilizce eğitimi için malzeme, kaynak ve donanımın yeterli olduğu" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor		n	%
	N	%	n	%	n	%	n	%	N	%		
23-28	3	7,7	8	20,5			3	7,7	2	5,1	16	41,0
29-34	1	2,6	3	7,7	1	2,6	2	5,1	1	2,6	8	20,5
35+	5	12,8	3	7,7	2	5,1	5	12,8			15	38,5
Toplam	9	23,1	14	35,9	3	7,7	10	25,6	3	7,7	39	100,0

Çizelge 5.2.11 sonucuna göre "Okulda İngilizce eğitimini veren öğretmenlerin yeterli olduğu konusundaki" görüşe öğretmenlerin büyük bölümü katılmaktadır.

Çizelge 5.2.11. Öğretmenlerin "Okulda İngilizce eğitimini veren öğretmenlerin yeterli olduğu" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor			
	N	%	n	%	n	%	n	%	N	%	n	%
23-28	1	2,6	4	10,3	5	12,8	4	10,3	2	5,1	16	41,0
29-34	1	2,6	3	7,7	1	2,6	2	5,1	1	2,6	8	20,5
35+			7	17,9	1	2,6	7	17,9			15	38,5
Toplam	2	5,1	14	35,9	7	17,9	13	33,3	3	7,7	39	100,0

Çizelge 5.2.12'de "Okulda İngilizce eğitimini verecek öğretmen sayısının yeterli olacağı konusundaki" görüşe öğretmenlerin büyük bölümünün katılmadığı görülmektedir.

Çizelge 5.2.12. Öğretmenlerin "Okulda İngilizce eğitimini verecek öğretmen sayısının yeterli olacağı" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor			
	N	%	n	%	n	%	n	%	N	%	n	%
23-28	2	5,1	6	15,4	2	5,1	6	15,4			16	41,0
29-34	4	10,3	3	7,7			1	2,6			8	20,5
35+	2	5,1	8	20,5			5	12,8			15	38,5
Toplam	8	20,5	17	43,6	2	5,1	12	30,8			39	100,0

Çizelge 5.2.13'e göre "Yabancı dil eğitimini verecek öğretmenin öğretmen yetiştiren kurum dışından mezun olmasının eğitimi etkilemeyeceği konusundaki" görüşe öğretmenlerin büyük bölümü katılmamaktadır.

Çizelge 5.2.13. Öğretmenlerin "Yabancı dil eğitimi verecek öğretmenin öğretmen yetiştiren kurum dışından mezun olmasının eğitimi etkilemeyeceği" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor		n	%
	N	%	n	%	n	%	n	%	N	%		
23-28	5	12,8	4	10,3	3	7,7	2	5,1	2	5,1	16	41,0
29-34	2	5,1	4	10,3			2	5,1			8	20,5
35+	1	2,6	7	17,9	2	5,1	5	12,8			15	38,5
Toplam	8	20,5	15	38,5	5	12,8	9	23,1	2	5,1	39	100,0

Çizelge 5.2.14. sonucuna göre "Sınıf öğretmenlerinin yabancı dil öğretimi için yeterli formasyona sahip olmadığı konusundaki" görüşe öğretmenlerin büyük bölümü katılmaktadır.

Çizelge 5.2.14. Öğretmenlerin "Sınıf öğretmenlerinin yabancı dil öğretimi için yeterli formasyona sahip olmadığı" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor		n	%
	N	%	n	%	n	%	n	%	N	%		
23-28	1	2,6			3	7,7	5	12,8	7	17,9	16	41,0
29-34					2	5,1	5	12,8	1	2,6	8	20,5
35+			5	12,8	1	2,6	8	20,5	1	2,6	15	38,5
Toplam	1	2,6	5	12,8	6	15,4	18	46,2	9	23,1	39	100,0

Çizelge 5.2.15 sonucuna göre ise "İngilizce eğitimi veren öğretmenlerin bu görevlerini yerine getirmede istekli oldukları konusundaki" görüşe öğretmenlerin büyük bölümü katılmaktadır.

Çizelge 5.2.15. Öğretmenlerin "İngilizce eğitimini veren öğretmenlerin bu görevlerini yerine getirmede istekli oldukları" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor			
	N	%	N	%	n	%	n	%	N	%	n	%
23-28					8	20,5	6	15,4	2	5,1	16	41,0
29-34					3	7,7	3	7,7	2	5,1	8	20,5
35+			4	10,3			10	25,6	1	2,6	15	38,5
Toplam			4	10,3	11	28,2	19	48,7	5	12,8	39	100,0

Kırıkkale il merkezindeki 51 ilköğretim okulunda 39 öğretmenden derlenen kişisel bilgileri, kurum bilgileri ve okuldaki İngilizce eğitimi konusundaki görüşlerine yönelik gözlemlerin homojen grup oluşturması amacı ile yapılan Kümeleme Analizi sonuçları da çizelge 5.2.16'da verilmiştir.

Yapılan kümeleme analizine göre 39 öğretmenden %32,43'ü bir kümede, %24,32'si bir kümede ve %43,24'ü bir kümede yığılmıştır.

Çizelge 5.2.16. Öğretmenlerin Bölüm 1, 2, ve 3 Değişkenlerine Göre Yaş Grubu Esaslı Kümeleme Analizi

Küme No	Kümede Yer Alan Gözlem Sayısı
1	12
2	9
3	18
Geçerli Gözlem Sayısı	39
Kayıp Gözlem Sayısı	0

Kümeleme analizinde toplam gözlem sayısı 39 olduğu için, literatürde önerilen yaklaşımı kullanılmış ve optimum küme sayısı 3 olarak elde edilmiştir. Ancak optimum olarak elde edilen küme sayısının yanında ± 1 ve ± 2 yaklaşımları da denenmiş ancak en iyi performans küme sayısının 3

olduğu durumda elde edilmiştir. Yapılan kümeleme analizinde ele alınan değişkenlerden Kişisel Bölümde yer alan değişkenlerden mezun olduğu okul, inglizceyi nerede öğrendiği, kaç yıldır 4. ve 5. sınıflarda İngilizce dersine girdiği değişkenleri bu kümelemede 0,05 yanılma düzeyinde önemli değişkenler olarak bulunmuştur. Kurumsal Bilgiler bölümünde yer alan değişkenlerden de sadece ğrenci velilerinin sosyo-ekonomik düzeyinin dar gelirli olması değişkeni kümeleme analizinde önemsiz bulunmuş bunun dışındaki değişkenler ise kümeleme analizinde önemli değişkenler olarak ortaya çıkmıştır.

Okuldaki yabancı dil eğitimi bölümünde yer alan değişkenlerden İngilizce dersinin 4. ve 5. sınıflarda okutulmasının önemli olması, bu uygulamanın doğru bir uygulama olması, 4. ve 5. sınıflarda verilen İngilizce eğitiminin ileriki dönemlerde verilecek eğitime ciddi katkı sağlayacağı, okulda İngilizce dersine girecek branş öğretmenlerine gereksinim duyulması, yine eğitim için 4. sınıfın başlangıç olarak tespitinin bilimsel olarak doğru bir yaklaşım olduğu, okulda İngilizce dersine giren öğretmenlerin bilgi düzeyinin yeterli olması ve öğretmenlerin görevlerini yerine getirmede istekli olması değişkenleri kümelemede 0,05 yanılma düzeyinde önemli değişkenler olarak bulunmuştur. (Bakınız, izelge 5.2.17)

Çizelge 5.2.17. Öğretmenlerin Bölüm 1, 2, ve 3 Değişkenlerine Göre Yaş Grubu Esaslı Kümeleme Analizi zet Bulguları

Soru No	Küme Kareler Ortalaması	Anlamlılık Düzeyi
S2	0,255	0,368
S3	0,259	0,335
S4	15,136	0,000 ^(a)
S5	14,666	0,000 ^(a)
S6	1,350	0,382
S7	0,871	0,513
S8	4,709	0,015 ^(a)

Çizelge 5.2.17. Öğretmenlerin Bölüm 1, 2, ve 3 Değişkenlerine Göre Yaş Grubu Esaslı Kümeleme Analizi Özet Bulguları (Devamı)

Soru No	Küme Kareler Ortalaması	Anlamlılık Düzeyi
B2S1	2,407	0,026 ^(a)
B2S2	0,000	
B2S3	0,181	0,504
B2S4	0,865	0,101
B2S5	3,714	0,029 ^(a)
B2S6	2,163	0,167
B3S1	13,461	0,000 ^(a)
B3S2	12,125	0,000 ^(a)
B3S3	5,240	0,020 ^(a)
B3S4	0,516	0,593
B3S5	2,725	0,100
B3S6	7,357	0,007 ^(a)
B3S7	13,183	0,000 ^(a)
B3S8	2,893	0,160
B3S9	4,296	0,075
B3S10	2,707	0,217
B3S11	4,142	0,031 ^(a)
B3S12	2,177	0,193
B3S13	1,921	0,278
B3S14	0,907	0,452
B3S15	2,046	0,047 ^(a)

(a): 0,05 yanılma düzeyinde kümeleme analizinde önemli değişkenlerdir.

5.3. Üçüncü Alt Probleme İlgili Bulgular ve Yorum

“Okul Yöneticilerinin İlköğretim 4. ve 5. Sınıflarda yabancı dil (İngilizce) derslerini sürdüreceği olan öğretmenlerin bulundurulmasında ve görevlendirilmesinde karşılaştıkları problemler nelerdir?” sorusuna ilişkin aşağıda bulgular elde edilmiştir.

Bu alt probleme yönelik olarak görüşme yapılan birimlerden okul yöneticileri anket formundaki Bölüm 3’de yer alan sorulardan 4, 6 ve 14 numaralı sorulara verilen yanıtlardan elde edilen bulgular tanımlayıcı olacaktır. “İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil dersleri, İngilizce branş öğretmenleri yerine sınıf öğretmenleri tarafından sürdürülmelidir” sorusu yeteri sayıda branş öğretmeni istihdam edebilmede yaşanan zorluklar için bir gösterge olarak değerlendirildiği için, bu soruya görüşme yapılan 51 okul

yöneticisini vermiş olduğu yanıtlara yönelik sıklıklar Çizelge 5.9.1'de verilmiştir.

Çizelge 5.3.1. Okul Yöneticilerinin "İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil dersleri, İngilizce branş öğretmenleri yerine sınıf öğretmenleri tarafından sürdürülmelidir" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor			
	N	%	n	%	n	%	n	%	n	%	N	%
23-28	1	2,0	1	2,0			2	3,9	1	2,0	5	9,8
29-34	2	3,9	1	2,0			1	2,0	2	3,9	6	11,8
35+	2	3,9	8	15,7	1	2,0	12	23,5	17	33,3	40	78,4
Toplam	5	9,8	10	19,6	1	2,0	15	29,4	20	39,2	51	100,0

Çizelgeden görüldüğü üzere; okul yöneticilerinin yaklaşık olarak %80'i İngilizce derslerinin sınıf öğretmeni yerine branş öğretmeni tarafından verilmesi eğilimindedir. Nitekim soruda verilen önermeye katılmayan okul yöneticisi sayısı 41 gibi oldukça ciddi bir rakamdır. Yaş grupları itibarı ile de bu konudaki görüşlerde bir değişim söz konusu değildir. 35 yaş üzeri görüşme yapılan okul yöneticisi sayısı 40 olup, bunların da %78 gibi çok önemli bir kısmı bu fikre katılmadığını ifade etmiştir. İlkokul 4.sınıfta İngilizce eğitiminin sınıf öğretmenleri tarafından verilmesinin hedeflenen başarıyı getirmeyeceği konusunda okul yöneticilerinin birleştiğini bu oranlardan söylemek mümkündür.

Çizelge 5.3.2. Okul Yöneticilerinin "Okulumuzda İngilizce Derslerine Girecek, İngilizce Öğretmenliği Mezunu Öğretmenlere Gereksinim Duyulmaktadır" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor			
	N	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
23-28					1	2,0	1	2,0	3	5,9	5	9,8
29-34	1	2,0					3	5,9	2	3,2	6	11,8
35+			3	5,9	1	2,0	17	33,3	19	37,3	40	78,4
Toplam	1	2,0	3	5,9	2	3,9	21	41,2	24	47,1	51	100,0

Soru formlarını cevaplayan okul yöneticilerinin okuldaki İngilizce derslerine girecek İngilizce öğretmenliği mezunu öğretmenlere duyduğu ihtiyaç konusunda da, yöneticilerin %88'i bu fikre katılmaktadır. Yine yöneticilerin yaş grupları itibarı ile konu hakkındaki görüşlerine bakıldığında da hemen hemen her yaş grubundaki yöneticilerin tamamına yakın kısmı bu görüşe katıldığını ifade etmiştir. Sadece 29-34 yaş grubundaki bir okul idarecisi bu görüşe hiç katılmamakta ve 23-28 yaş grubundaki bir okul idarecisinin de fikri olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çizelge 5.3.3. Okul Yöneticilerinin "Sınıf Öğretmenleri Yabancı Dil (İngilizce) Eğitimi İçin Yeterli Formasyona Sahip Değildir" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor		n	%
	N	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
23-28					1	2,0	3	5,9	1	2,0	5	9,8
29-34	1	2,0					2	3,9	3	5,9	6	11,8
35+	1	2,0	7	13,7	7	13,7	15	29,4	10	19,6	40	78,4
Toplam	2	3,9	7	13,7	8	15,7	20	39,2	14	27,5	51	100,0

Sınıf öğretmenlerinin İngilizce dersi vermesi konusundaki fikre katılmayan okul yöneticileri, aynı zamanda da sınıf öğretmenlerinin yabancı dil eğitimi konusunda yeterli formasyona sahip olmadıkları görüşüne de sahip olup, soru 4'e yönelik görüşlerini de destekler nitelikte bir eğilime sahiptirler. Yine görüşme yapılan 51 okul idarecisinin, %67'si sınıf öğretmenlerinin yabancı dil eğitimi konusunda formasyonlarının yeterli olmadığı görüşündedir. 35 ve üzeri yaştaki okul idarecilerinin %63'ü de aynı yönde bir düşünceye sahip iken, %10'u ise bu görüşe katılmamaktadır.

5.4. Dördüncü Alt Problem İle İlgili Bulgular ve Yorum

"Okul Yöneticilerinin İlköğretim 4. ve 5. sınıflar yabancı dil (İngilizce) derslerinin uygulanmasında karşılaştıkları sorunlar nelerdir?" alt problemi ile ilgili aşağıdaki bulgular elde edilmiştir.

Bu alt problemin bulgularını ortaya koymak amaçlı anket formu bölüm 3'de yer alan 5, 11 ve 12 nolu sorulardan okul idarecilerinden alınan yanıtlar kullanılmıştır. "İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) öğretimi, branşı İngilizce olan öğretmenler tarafından sürdürülmelidir" ve "Okulumuzdaki ilköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil derslerini yürütmekte olan öğretmenler çocuklara yabancı dil (İngilizce) öğretimi konusunda yeterlidir" ve "ilköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) derslerini öğretecek olan öğretmen sayısı yeterlidir" sorularına alınan yanıtlar bu konuda tanımlanan sorunlara yönelik okul yöneticilerinin görüşlerini vermektedir.

Çizelge 5.4.1. Okul Yöneticilerinin "İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) öğretimi, branşı İngilizce olan öğretmenler tarafından sürdürülmelidir" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor			
	N	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
23-28							2	3,9	3	5,9	5	9,8
29-34	1	2,0			1	2,0	2	3,9	2	3,9	6	11,8
35+	2	3,9	2	3,9	2	3,9	12	23,5	22	43,1	40	78,4
Toplam	3	5,9	2	3,9	3	5,9	16	31,4	27	52,9	51	100,0

İngilizce derslerinin branş öğretmenleri tarafından sürdürülmesi görüşüne, okul yöneticilerinin %84'ü katılmakta iken, 35 ve üzeri yaştaki okul yöneticilerinin de %85'i bu görüştedir. Görüşme yapılan 51 okul idarecisinin sadece 5 tanesi bu fikre katılmamaktadır.

Çizelge 5.4.2. Okul Yöneticilerinin "Okulumuzdaki ilköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil derslerini yürütmekte olan öğretmenler çocuklara yabancı dil (İngilizce) öğretimi konusunda yeterlidir" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor			
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
23-28			2	3,9	1	2,0	1	2,0	1	2,0	5	9,8
29-34	2	3,9	2	3,9	1	2,0	1	2,0			6	11,8
35+	6	11,8	15	29,4	3	5,9	9	17,6	7	13,7	40	78,4
Toplam	8	15,7	19	37,3	5	9,8	11	21,6	8	15,7	51	100,0

Okuldaki İngilizce eğitimi konusunda öğretmenlerin yeterli olduğu görüşüne okul yöneticilerinin %53'ü katılmazken, %37'si ise katılmaktadır. Yaş grupları itibarı ile görüş konusundaki farklılığa bakıldığında ise, 35 ve üzeri yaşta olanların %52'si öğretmenleri yabancı dil eğitimi konusunda yeterli görmezken, %40'ı ise yeterli görmektedir.

Çizelge 5.4.3. Okul Yöneticilerinin "İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) derslerini öğretecek olan öğretmen sayısı yeterlidir" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor			
	N	%	N	%	n	%	n	%	n	%	n	%
23-28			2	3,9	2	3,9	1	2,0			5	9,8
29-34	2	3,9	3	5,9					1	2,0	6	11,8
35+	12	23,5	21	41,2			3	5,9	4	7,8	40	78,4
Toplam	14	27,5	26	51,0	2	3,9	4	7,8	5	9,8	51	100,0

Okul yöneticilerinin %78'i okuldaki yabancı dil eğitimi için öğretmen sayısını yeterli bulmazken, %18'i ise yeterli görmektedir. Genel ve yaş grupları itibarı ile de tablo değişmemekte olup, 35 yaş ve üzeri okul yöneticilerinin %90'ı öğretmen sayısını yetersiz görmektedir.

5.5. Beşinci Alt Problem İle İlgili Bulgular ve Yorum

"Okul Yöneticilerinin, İlköğretim 4. ve 5. Sınıflarda Yabancı Dil (İngilizce) Derslerinin Öğretimi İçin Gerekli Olan Araç-Gereç ve Laboratuar Temininde Karşılaştığı Sorunlar Nelerdir?" alt problemi ile ilgili aşağıdaki bulgular elde edilmiştir.

Bu alt problemin bulgularını ortaya koymak amaçlı anket formunda yer alan sorulardan; 8. ve 10. sorular için okul idarecilerinden alınan yanıtlar kullanılmıştır. "Sınıf mevcutlarımız İngilizce öğretimi yapabilmesi için uygundur" ve "Okulumuzdaki yabancı dil (İngilizce) öğretimi için yeterince malzeme, kaynak ve donanım bulunmaktadır" soruları bu alt probleme yönelik olarak görüşme yapılan birimlerden görüş almak üzere yönetilmiş sorulardır.

Çizelge 5.5.1. Okul Yöneticilerinin "Sınıf mevcutlarımız İngilizce öğretimi yapabilmesi için uygundur" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor		n	%
	n	%	N	%	n	%	n	%	n	%		
23-28	1	2,0			1	2,0	2	3,9	1	2,0	5	9,8
29-34	1	2,0	2	3,9			1	2,0	2	3,9	6	11,8
35+	3	5,9	11	21,6			14	27,5	12	23,5	40	78,4
Toplam	5	9,8	13	25,5	1	2,0	17	33,3	15	29,4	51	100,0

Sınıf mevcudunun İngilizce eğitimi için uygunluğu konusunda okul yöneticilerinin %82'si uygun olmadığını düşünürken, %35'i ise uygun olduğunu düşünmektedir. 35 yaş üzeri okul yöneticilerinin %65'i sınıf mevcudunun İngilizce öğrenimi için uygun olmadığı görüşündedir.

Çizelge 5.5.2. Okul Yöneticilerinin "Okulumuzdaki yabancı dil (İngilizce) öğretimi için yeterince malzeme, kaynak ve donanım bulunmaktadır" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor		n	%
	N	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
23-28			2	3,9	2	3,9	1	2,0			5	9,8
29-34	2	3,9	2	3,9	1	2,0	1	2,0			6	11,8
35+	11	21,6	15	29,4	2	3,9	5	9,8	7	13,7	40	78,4
Toplam	13	25,5	19	37,3	5	9,8	7	13,7	7	13,7	51	100,0

İngilizce öğretimi için okulda teknik donanımın yetersiz olduğu görüşüne, okul yöneticilerinin %82'si katılırken, %27'si ise okulun teknik donanımını yabancı dil eğitimi için yeterli bulmaktadır. 35 yaş ve üzeri okul yöneticilerinin ise %65'i yabancı dil eğitiminde okulun teknik donanımını yetersiz bulmaktadır.

5.6. Altıncı ve Yedinci Alt Problemlere İlişkin Bulgular ve Yorum

"Okul Yöneticileri ve Öğretmenler Arasında Eşgüdüm ve Etkili Bir İletişim Var mı?" alt problemlerine ilişkin bulgular, bu iki alt problem birleştirilerek aşağıda verilmiştir.

Bu konuda Bölüm 3'de yer alan sorular için okul yöneticisi ve öğretmenlerin ortalamaları ve varyansları arası fark kontrolü testi yapılmıştır. Bu amaçla yapılan test sonuçları Çizelge 5.6.1'de verilmiştir.

Çizelge 5.6.1. Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin Bölüm 3'e Yönelik Görüşleri Arası Fark Testi Bulguları (Bağımsız Örnekler Testi)

Soru No	Düzyey	t_H	Anlamlılık Düzeyi	Sonuç
1	Eşit Varyans Varsayımı Altında	-0,661	0,511	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 1 için fark yoktur
	Varyans Eşitliği Varsayımı Olmaksızın	-0,678	0,500	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 1 için fark yoktur
2	Eşit Varyans Varsayımı Altında	0,155	0,878	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 2 için fark yoktur
	Varyans Eşitliği Varsayımı Olmaksızın	0,156	0,876	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 2 için fark yoktur
3	Eşit Varyans Varsayımı Altında	-1,00	0,320	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 3 için fark yoktur
	Varyans Eşitliği Varsayımı Olmaksızın	-1,02	0,312	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 3 için fark yoktur
4	Eşit Varyans Varsayımı Altında	1,484	0,141	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 4 için fark yoktur
	Varyans Eşitliği Varsayımı Olmaksızın	1,522	0,131	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 4 için fark yoktur
5	Eşit Varyans Varsayımı Altında	0,155	0,877	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 5 için fark yoktur
	Varyans Eşitliği Varsayımı Olmaksızın	0,156	0,877	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 5 için fark yoktur
6	Eşit Varyans Varsayımı Altında	1,884	0,063	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 6 için fark yoktur
	Varyans Eşitliği Varsayımı Olmaksızın	1,812	0,074	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 6 için fark yoktur
7	Eşit Varyans Varsayımı Altında	0,092	0,927	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 7 için fark yoktur
	Varyans Eşitliği Varsayımı Olmaksızın	0,093	0,926	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 7 için fark yoktur
8	Eşit Varyans Varsayımı Altında	0,392	0,696	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 8 için fark yoktur
	Varyans Eşitliği Varsayımı Olmaksızın	0,398	0,691	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 8 için fark yoktur

Çizelge 5.6.1. Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin Bölüm 3'e Yönelik Görüşleri Arası Fark Testi Bulguları (Bağımsız Örnekler Testi) (Devamı)

Soru No	Düzyey	t_H	Anlamlılık Düzeyi	Sonuç
9	Eşit Varyans Varsayımı Altında	0,550	0,584	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 9 için fark yoktur
	Varyans Eşitliği Varsayımı Olmaksızın	0,552	0,583	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 9 için fark yoktur
10	Eşit Varyans Varsayımı Altında	-0,210	0,834	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 10 için fark yoktur
	Varyans Eşitliği Varsayımı Olmaksızın	-0,212	0,833	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 10 için fark yoktur
11	Eşit Varyans Varsayımı Altında	-0,681	0,498	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 11 için fark yoktur
	Varyans Eşitliği Varsayımı Olmaksızın	-0,700	0,486	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 11 için fark yoktur
12	Eşit Varyans Varsayımı Altında	-0,972	0,334	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 12 için fark yoktur
	Varyans Eşitliği Varsayımı Olmaksızın	-0,981	0,329	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 12 için fark yoktur
13	Eşit Varyans Varsayımı Altında	-1,96	0,053	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 13 için fark vardır
	Varyans Eşitliği Varsayımı Olmaksızın	-1,96	0,054	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 13 için fark vardır
14	Eşit Varyans Varsayımı Altında	-0,078	0,938	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 14 için fark yoktur
	Varyans Eşitliği Varsayımı Olmaksızın	-0,079	0,938	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 14 için fark yoktur
15	Eşit Varyans Varsayımı Altında	-1,72	0,090	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 15 için fark yoktur
	Varyans Eşitliği Varsayımı Olmaksızın	-1,76	0,082	Okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri arasında Soru 15 için fark yoktur

$\alpha=0,05$ yanılma düzeyinde test edilmiştir.

Çizelge 5.6.1'de verilen test sonuçlarına göre; sadece soru 13 "İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda derse giren İngilizce öğretmenlerinin öğretmen

yetiştiren kurumların dışından mezun olması öğretime etkilemez" sorusuna yönelik olarak öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin görüşleri arasında 0,05 yanılma düzeyinde fark var iken, diğer tüm sorulara yönelik öğretmen ve okul yöneticilerinin görüşleri arasında fark olmadığı sonucuna varılmıştır.

İstatistiksel olarak yapılmış olan bu analiz sonrası elde edilen sonuçlar; öğretmenler ve okul idarecilerinin "Okuldaki Yabancı Dil Eğitimi" konusunda benzer görüşe sahip oldukları sonucunu vermektedir. Yani "0,05 yanılma düzeyinde öğretmenler ve okul yöneticileri yabancı dil eğitimi konusunda benzer bakış açısına ve görüşe sahiptirler" denilebilir.

5.7. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

"İlköğretim 4. ve 5. Sınıflarda İngilizce Öğretmenliğini Sürdürmekte Olan Öğretmenler Görevlerini Yerine Getirmede İstekli midirler?" alt problemi ile ilgili aşağıdaki bulgular elde edilmiştir.

Bu alt problemi betimlemek üzere de Soru formunda yer alan soru 15'e okul yöneticilerinin vermiş olduğu cevaplar esas alınmıştır. "İlköğretim 4. ve 5. sınıfta İngilizce derslerini okutmakta olan öğretmenler, bu görevlerinin yerine getirmede isteklidir" sorusu bu önermeyi ortaya koyabilmek üzere kullanılmıştır.

Çizelge 5.7.1. Okul Yöneticilerinin "İlköğretim 4. ve 5. sınıfta İngilizce derslerini okutmakta olan öğretmenler, bu görevlerinin yerine getirmede isteklidir" Konusundaki Görüşleri

Yaş Grubu	Soru Alt Seçenekleri										Toplam	
	Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Kararsızım		Katılıyor		Tamamen Katılıyor			
	N	%	n	%	n	%	n	%	N	%	n	%
23-28	1	2,0			1	2,0	3	5,9			5	9,8
29-34	1	2,0	1	2,0	1	2,0	2	3,9	1	2,0	6	11,8
35+	1	2,0	9	17,6	7	13,7	22	43,1	1	2,0	40	78,4
Toplam	3	5,9	10	19,6	9	17,6	27	52,9	2	3,9	51	100,0

Okul yöneticilerinin yarısından biraz fazlası, %57'si öğretmenlerin bu görevlerini yerine getirme konusunda istekli olduğu görüşüne katılırken, %25'i ise istekli olmadığını düşünmektedir. Okul idarecilerinin %19 gibi önemli bir kısmı da bu konuda kararsız olduklarını beyan etmiştir. 35 ve üzeri yaştaki okul yöneticilerinin %58'i öğretmenleri istekli bulurken, %25'i de isteksiz bulmaktadır.

BÖLÜM VI

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Araştırmanın alt problemleri çerçevesinde elde edilen bulgulara göre aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

6.1. Araştırmanın Sonuçları

1. Okul yöneticileri, ülkemizdeki yabancı dil öğretimine 4. sınıfta başlanmasının pedagojik açıdan doğru bir uygulama olduğunu, bireyin 4. ve 5. sınıflarda alacağı yabancı dil eğitiminin ileriki sınıflarda alacağı yabancı dil eğitime katkı sağlayacağı görüşündedirler.
2. Araştırmaya katılan okul yöneticileri ilköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) dersini sınıf öğretmenleri tarafından verilmesinin hedeflenen başarıyı getirmeyeceği görüşündedirler.
3. Araştırma kapsamındaki okul yöneticilerinin %54,9'unun buldukları okulda 8 yıldan fazla görev yaptıkları meslekte deneyimli oldukları ve sorunları mesleki deneyimlerine göre değerlendirdikleri düşünülmektedir
4. İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda İngilizce dersine giren sınıf öğretmenlerinin yeterli formasyona sahip olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
5. Yine ilköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) derslerinin branş öğretmenleri tarafından sürdürülmesi görüşünde hemfikirdirler.
6. Yöneticiler, ilköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil olarak İngilizce derslerini öğretecek olan öğretmen sayısını % 90'lık bir oranla yeterli bulmamaktadırlar.

7. Okul yöneticileri sınıf mevcutlarının ve iki saatlik İngilizce dersi süresinin öğretimin yapılabilmesi için uygun olmadığı konusunda birleşmektedirler.
8. İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda İngilizce derslerinin öğretimi için yeterince malzeme kaynak ve donanımın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
9. Okul yöneticileri ile öğretmenler arasında sorunlara bakış açısı yönünden benzerlikler olduğu görülmektedir.
10. Okul yöneticilerinin yarısından biraz fazlası (%57) İngilizce dersini okutan öğretmenlerin görevlerini yerine getirmede istekli olduklarını, %25'i ise istekli olmadıklarını söylemektedirler. Ancak %19 gibi önemli bir kısmı da bu konuda kararsız olduklarını belirtmişlerdir.
11. Okul yöneticileri yabancı dil eğitimini verecek öğretmenlerin, öğretmen yetiştiren kurumlar dışında mezun olmasının eğitimi etkilemeyeceği görüşündedirler.

6.2. Araştırmanın Önerileri

1. Okul yöneticileri, ilköğretim 4. ve 5. sınıf yabancı dil (İngilizce) derslerinin öğretimiyle ilgili hazırlanan programların uygulanması, yabancı dil olarak İngilizce öğretiminin 4. sınıfta başlamasının pedagojik açıdan öğrencilere etkileri konularında, alanında uzman öğretim üyeleri tarafından hizmetiçi eğitimden geçirilmelidirler.
2. İlköğretim okullarında yabancı dil (İngilizce) derslerini sınıf öğretmenleri yerine branş öğretmenleri okutmalıdır.
3. Okul yöneticileri, okullarında İngilizce dersi öğretimi ile ilgili yabancı dil öğretim yöntem ve teknikleri ve çocuklara yabancı dil öğretimi konularında zümre öğretmenleriyle eğitim kalitesinin artırılması için etkileşim içinde olmalıdır.

4. İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda İngilizce dersini okutan sınıf öğretmenleri, okullarındaki İngilizce branş öğretmenlerinden dersin amaçları, yöntem ve teknikleri konularındayardım almalıdır.
5. İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) derslerinin branş öğretmenleri tarafından okutulması için öğretim yılı başlamadan, ihtiyaç dahilinde gerekli önlemler alınmalı ve yabancı dil olarak İngilizce derslerini öğretecek olan branş öğretmenlerinin sayısı yeterli seviyeye ulaştırılmalıdır. Yabancı dil branş öğretmeni yetiştiren fakülteler bu konuda gerekli önlemleri almalıdır.
6. Sınıf mevcutları yabancı dil (İngilizce) öğretiminin etkililiği için düzenlenmeli, derse ayrılan süre arttırılmalıdır.
7. İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda İngilizce derslerinin etkili olabilmesi için gerekli ortam yaratılmalı, araç ve gereçler okul yöneticileri tarafından temin edilmelidir.
8. Okul yöneticileri ile İngilizce dersini okutan öğretmenler sürekli eşgüdüm içerisinde olmalıdır.
9. Okul yöneticileri, okullarında yabancı dil (İngilizce) derslerine giren öğretmenlerin motivasyonlarını en yüksek seviyeye çıkarmalı ve bunun için öğretimsel liderliğinden faydalanmalıdır.
10. Alınan bütün önlemlere rağmen İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) derslerini sürdüreceğ olan branş öğretmenlerinin sayısı yeterli seviyeye ulaştırılmadıysa, İngilizce öğretmeni yetiştiren kurumlar dışından da görevlendirmelerin yapılması düşünölmelidir.
11. Okul yöneticilerinin okullarında yabancı dil olarak İngilizce dersini okutan öğretmenlere hangi açılardan destek olabileceği ile ilgili araştırmalar yapılmalı ve ilgili araştırmalar Milli Eğitim Bakanlığına bir rapor halinde sunulmalıdır.

KAYNAKÇA

AÇIKALIN, Aytaç. 1997. **Toplumsal, Kurumsal ve Teknik Yönleriyle Okul Yöneticiliği**. Ankara.

AKAR, Hanife; Şahika TARHAN. 2001. **İlköğretimin İlk Kademesindeki Yabancı Dil Öğretimi Programına İlişkin Bir Araştırma**. Ankara: Earged

APELTAUER, E. 1993. **Zweit-und Fremdsprachener, werb, stheorien** Kassel :1. Erprobungsfassung.

AYDIN, Mustafa. 2000. **Eğitim Yönetimi**. Ankara: Hatiboğlu Yayınevi.

AYTAÇ, Tufan. 1999. **Okul Merkezli Yönetim** (Ankara'daki Ortaöğretim Kurumları Üzerinde Yapılan Bir Araştırma). Ankara: A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi.

AYTAÇ, Tufan. 2000. **Okul Merkezli Yönetim**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

BAILEY, Kathleen; Marianne Celce-Murcia. 1989. **"Classroom Skills for ESL Teachers"**. Teaching English as a Second or Foreign Language. Los Angeles: Newbury House Publishers, Inc.

BALCI, Ali. 1993. **Etkili Okul**. Ankara: Yavuz Dağıtım.

BAŞARAN, İbrahim Ethem. 1993. **Eğitim Yönetimi**. Ankara: Gül Yayınevi.

BAŞARAN, İbrahim Ethem. 1996. **Yönetim**. Ankara: Gül Yayınevi.

BIKÇENTAYEV,Valery. 2003. "Makale".www.dil okulu.com /asp/makale.
18.03.2003. saat:15:30

BOADEN, Ruth J. 1997. "What Is Total Quality Management and Does It Matter?". TQM. Vol:8, Issue: 4 August.

BROOKS, N. 1964. **Language and Language Learning**. New York: Harcourt Brace and World.

BURSALIOĞLU, Ziya. 2000. **Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış**. Ankara: Önder Matbaacılık.

CAFOĞLU, Zuhâl. 1996. "Değişen Eğitim Sisteminde Değişmezlik". Yeni Türkiye. Ankara: Türkiye Medya Hizmetleri, sayı:6.

CAFOĞLU, Zuhâl. 1996. **Eğitimde Toplam Kalite Yönetimi**. İstanbul: Avni Akyol Ümit Kültür ve Eğitim Vakfı Yayınları.

CARROLL, J.B. 1966. "The Contributions of Psychological Theory and Educational Research to the Teaching of Foreign Languages" Valdman.

DEMİREL Özcan; Zeki Kaya. 2001. **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**. Ankara: Pegem Yayıncılık

DEMİREL, Özcan. 1993. **Yabancı Dil Öğretimi. İlkeler, Yöntemler, Teknikler**. Ankara: Usem Yayınları.

DEMİREL, Özcan. 1999. "İlköğretim Okullarında Yabancı Dil Öğretimi" İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

DEMİRTAŞ Hasan; GÜNGÖR Hasan, 2002. "**Eğitim Yönetimi ve Denetimi Sözlüğü**". Ankara.

DRUCKER, Peter F. 1994. **Yeni Gerçekler**. Ankara: Türkiye İş Bankası Yayınları.

ERDOĞAN, İrfan. 1998. **Araştırma Dizaynı ve İstatistik Yöntemleri**. Ankara: Emel Matbaası.

GÜÇLÜ, Nezahat. 1997. **Eğitim Lideri Olarak Okul Yöneticisi**. Ankara: Milli Eğitim Dergisi. Sayı: 134.

HARMER, Jeremy. 2001. **The Practise of English Language Teaching**. Essex: Longman.

KARAAĞAÇ, Günay. 1999. "**Dil, Tarih ve İnsan**". Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi. Ankara: Sayı 572. Ağustos S.s. 663-668

KIRAN (Eziler), Ayşe. 1988. **Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**. Bursa: Cilt 3, Sayı 1.

KOYDEMİR, Fulya. 2001. **Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretiminin Bazı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi**. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi.

LARSEN-Freeman, D. 1986. **Tecniques and Principles in Language Teaching**. Oxford:OUP.

MERIWETHER, Crystal; İ. Duyar. 1997. **Okul Yönetimi**. Ankara: YÖK / Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi Dizisi.

MİRİCİ, İsmail Hakkı. 2001. **Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi**. Ankara: Gazi Kitabevi.

MİRİCİ, İsmail Hakkı.1999. “**Türk Milli Eğitiminde İlköğretim 4. ve 5. Sınıflarında Uygulanmakta Olan İngilizce Programlarına Bakış ve Öneriler**”. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı EARGED Yayınları.

OĞUZ, Efsun. 1999. **İlköğretimde Yabancı Dil (İngilizce) Öğretimi Sorunları**. Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

OKTAY, İ.A; A.Çağlar. 1997. **İlköğretimde Yeniden Yapılanma**. İstanbul: M.E.F. Eğitim Kurumları Eğitim Dizisi. Sayı:2.

ÖNCÜL, Remzi. 2000. **Eğitim ve Eğitim Bilimleri Sözlüğü**. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

ÖZDEN, Yüksel. 1997. **Öğrenme ve Öğretme**. Ankara: Pegem Yayınları.

RICHARDS, J.C., Theodore S. Rodgers. 1990. **Approaches and Methods in Methods in Language Teaching**. Cambridge: CUP

RIVERS, W. 1981. **Teaching Foreign Language Skills**. London: UCP

SAĞLAMER, E. 1998. **İkibinli Yıllarda İlköğretim Sorunları ve Çözüm Önerileri**. Ankara: Eğitimde Yansımalar: IV 1.Ulusal Sempozyumu, H.H Tekişik E.A.G.M.Yayınları.

SAUER, H. 1993. Fremdsprachlicher Frühbeginn In Der Diskussion. **Neusprachliche Mitteilungen Aus Wissenschaft Und Praxis**. Dortmund.

SEVER, Sedat. 1997. **Türkçe Öğretiminde Tam Öğrenme**. Ankara:Anı Yayıncılık.

SINAR, Alev. 1996. "Nurullah Ataç'a Göre Dil ve Edebiyat Eğitimi". M:Ü: Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Birimleri Dergisi. İstanbul: Sayı 8, Ss. 217-226. s. 219.

SMITH, P.D.Jr. 1970. **A Comparison of the Cognitive and Audiolingual Approaches to Foreign Language Instruction: The Pennsylvania Project**. Philadelphia, Penn: Center for Curriculum Development.

SÖNMEZ, Alev. 2003. **Yabancı Dil Eğitimi ve Türkçe'miz**. "Makale". www.dilokulu.com/asp/makale.18.03.2003. Saat:15:09.

STERN,H.H.1987. **Fundamental Concepts of Language Teaching** Oxford:OUP.

SWAIN, M. 1981. **Time and timing in Bilingual Education**. Language Learning. 31, 1-15.

TAN, H. 1998. **Cumhuriyet Eğitimimizin 75. Yılı ve Kesintisiz Sekiz Yıllık Eğitimin Getirileri**. Ankara: Milli Eğitim Sanat- Kültür Dergisi. Sayı: 139.

TAYMAZ, Haydar. 2000. **Okul Yönetimi**. Ankara: Pegem Yayıncılık.

THOMSON, Scoot D. 1992. **School Leadership**. California: Corwin Press,Inc.

TOPTAN, K. 1998. **Bilgi Çağına Doğru**. Ankara: Eğitimde Yansımalar: IV 1. Ulusal Sempozyumu, H:H. Tekişik E.A.G.M. Yayınları.

TURAL, Sadık K. 1995. **“Türk Dili Konusunda Duyarlı Olmak”**. Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi. İstanbul: Sayı 526 Ekim. S.s. 10-67-1071.

UÇAN, Ali. 1996. **İnsan ve Müzik, İnsan ve Sanat Eğitimi**. Ankara: Müzik AKAR, Ansiklopedisi Yayınları.

ULUĞ, Feyzi. 2000. **Eğitim ve Okul Yönetimi Ders Notları**. Ankara: Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü Eğitim Yöneticisi Yetiştirme Kursu.

UYGUR, Nermin. 1997. **Dilin Gücü Denemeler**. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

YALDEN, Janice. 1991. Principles of Course Design for Language Teaching. Oxford: OUP.

YAŞAR, Ş. 1990. **Yabancı Dil Öğretiminde Çağdaş Program Anlayışının Benimsenmesi**. Eskişehir: İzlem Dergisi. Sayı:1

EKLER

	<u>Sayfa</u>
EK-1 Yönetici Anketi	99
EK-2 Öğretmen Anketi	102
EK-3 Kırıkkale Valiliğinden Alınan Anket Uygulama İzni	105
EK- 4 Okuldaki Yabancı Dil Eğitimi Konusunda Alınan Cevapların Güvenirlik Analizi Sonuçları	106
EK-5 Okuldaki Yabancı Dil Eğitimi Konusunda Alınan Cevapların Güvenirlik Analizi	110

EK –1

Sayın Eğitim Yöneticisi,

İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) öğretimiyle ilgili olarak okul yönetiminin karşılaştığı sorunları ortaya çıkarmak ve bu sorunlara çözüm önerileri sunmak amacıyla yapacağım araştırmaya yönelik olarak görüşlerinize ihtiyaç duyulmuştur. Bu amaçla size sunulan bilgi formu kişisel bilgiler, kurumsal bilgiler ve okulunuzdaki yabancı dil öğretimi ile ilgili bilgiler olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır.

Bu çalışmaya sağlayacağınız katkıdan dolayı teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Boran ERGÜÇ

Kırıkkale Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Eğitim Yönetimi ve Denetimi A.B.D

Yüksek Lisans Öğrencisi

BÖLÜM I: KİŞİSEL BİLGİLER

Aşağıdaki seçeneklerden sizce en uygun olanı lütfen (X) işaretleyiniz.

1. Yaşınız:
2. Cinsiyetiniz: Bayan Erkek
3. Öğrenim durumunuz:
 Önlisans Lisans Yüksek Lisans Ve Üstü
1. Mezun olduğunuz fakülte veya yüksek okul türü:
 Eğitim Fakültesi Eğitim Enstitüsü Eğitim Yüksek Okulu
 Fen-Edebiyat Fakültesi Diğer (Lütfen belirtiniz)
2. Branşınız:
 Fen Bilimleri Sosyal Bilimler Yabancı Dil
 Diğer (Lütfen Belirtiniz).....
3. Kaç yıldır yöneticilik yapmaktasınız?
 0-3 yıl 4-7 yıl 8+
7. Bulduğunuz okulda kaç yıldır yöneticilik yapmaktasınız?
 0-3 yıl 4-7 yıl 8+.....

BÖLÜM II: KURUMSAL BİLGİLER

Aşağıdaki seçeneklerden sizce en uygun olanı lütfen (X) işaretleyiniz.

1. Okulunuzdaki 4.ve 5.sınıflarda ortalama kaç kişilik sınıflarda İngilizce dersi yapılmaktadır?
 20'den az 20-30 31-40 41-50 50'den fazla
2. Okulunuzda, bu öğretim yılında öğrencileriniz haftada kaç saat İngilizce dersi görmektedir?
4. Sınıflar: 1 saat 2 saat 3 saat 4 saat 4 saat üstü
5. Sınıflar: 1 saat 2 saat 3 saat 4 saat 4 saat üstü
3. Öğrencileriniz gelir açısından genelde hangi sosyo-ekonomik kesimden geliyorlar?
 Dar gelirli Orta gelirli Üst Gelirli
4. Öğrenci velilerinizin eğitim düzeyi genelde nedir?
 Okur-Yazar İlk-Orta Okul Mezunu Lise Mezunu Üniversite Mezunu
5. Okulunuzdaki 4.ve 5. Sınıflarınızın sayısı kaçtır?
 1 2 3 4 Diğer(Lütfen belirtiniz)....
6. Okulunuzda, 4.ve 5.sınıflarda derse giren İngilizce öğretmeni sayısı kaçtır?
 1 2 3 4 Diğer(Lütfen belirtiniz)....

Numaralandırılmış seçeneklerin anlamı aşağıdaki gibidir. Size en uygun olan seçeneği lütfen (X) işaretleyiniz.

- (1) Hiç katılmıyorum
(2) Katılmıyorum
(3) Fikrim yok
(4) Katılıyorum
(5) Tamamen katılıyorum

BÖLÜM III: Okulunuzdaki Yabancı Dil Öğretimi İle İlgili Bilgiler

	1	2	3	4	5
1- İlköğretim okullarında 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) derslerinin okutulması son derece önemlidir.					
2- Ülkemizde İngilizce öğretimine 4. sınıfta başlanması doğru bir uygulamadır.					
3- Bireyin İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda aldığı yabancı dil eğitimi, ileri sınıflarda alacağı yabancı dil eğitimine katkı sağlar.					
4- İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil dersleri, İngilizce branş öğretmenleri yerine, sınıf öğretmenleri tarafından sürdürülmelidir.					
5- İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) öğretimi, branşı İngilizce olan öğretmenlerce sürdürülmelidir.					
6- Okulumuzdaki İngilizce derslerine girecek, İngilizce öğretmenliği mezunu öğretmenlere gereksinim duyulmaktadır.					
7- Ülkemizde İngilizce öğretimine başlama çağının 4. sınıf olarak belirlenmesi bilimsel açıdan doğru bir uygulamadır.					
8- Sınıf mevcutlarımız İngilizce öğretimi yapılabilmesi için uygundur.					
9- İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) öğretimi için ayrılan haftada 2 saatlik süre yeterlidir.					
10- Okulumuzda yabancı dil (İngilizce) öğretimi için yeterince malzeme, kaynak ve donanım bulunmaktadır.					
11- Okulumuzdaki İlköğretim 4. ve 5. Sınıflarda yabancı dil derslerini yürütmekte olan öğretmenler çocuklara yabancı dil öğretimi konusunda yeterlidirler.					
12- İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) derslerini öğretecek olan öğretmen sayısı yeterlidir.					
13- İlköğretim 4.ve 5. sınıflarda derse giren İngilizce öğretmenlerinin öğretmen yetiştiren kurumların dışından mezun olması öğretimi etkilemez.					
14- Sınıf öğretmenleri, yabancı dil (İngilizce) öğretimi için yeterli formasyona sahip değildir.					
15- İlköğretim 4. ve 5. sınıfta İngilizce derslerini okutmakta olan öğretmenler, bu görevlerini yerine getirmede isteklidirler.					

EK - 2

Değerli Meslektaşım,

İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) öğretimiyle ilgili olarak okul yönetiminin karşılaştığı sorunları ortaya çıkarmak ve bu sorunlara çözüm önerileri sunmak amacıyla yapacağım araştırmaya yönelik olarak görüşlerinize ihtiyaç duyulmuştur. Bu amaçla size sunulan bilgi formu kişisel bilgiler, kurumsal bilgiler ve okulunuzdaki yabancı dil öğretimi ile ilgili bilgiler olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır.

Bu çalışmaya sağlayacağınız katkıdan dolayı teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Boran ERGÜÇ
Kırıkkale Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Yönetimi ve Denetimi A.B.D
Yüksek Lisans Öğrencisi

BÖLÜM I: KİŞİSEL BİLGİLER

Aşağıdaki seçeneklerden sizce en uygun olanı lütfen (X) işaretleyiniz.

1. Yaşınız:

2. Cinsiyetiniz: Bayan Erkek

3. Öğrenim durumunuz:
 Önlisans Lisans Yüksek Lisans Ve Üstü

4. Mezun olduğunuz:

Üniversitelerin İngilizce öğretmenliği, İngiliz/Amerikan Dili ve Edebiyatı, İngiliz Dil Bilimi, Mütercim-tercümanlık, Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Bölümü.

Yabancı dille öğretim yapan üniversitelerin yukarıda belirtilenlerin dışında kalan bölümleri.

Eğitim Yüksek Okulu

Sınıf öğretmenliği bölümleri.

Diğer (Lütfen belirtiniz)

4. İngilizce öğretmeni değilseniz İngilizce'yi hangi tür kurumlarda öğrendiğinizi lütfen belirtiniz. (Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz)

Üniversitede,

Genel lisede,

Anadolu lisesi, Fen lisesinde, kolejde, Yabancı Dil Ağırlıklı lisede

M.E.B nın hizmet-içi eğitim kurslarında

Özel dil kurslarında

Diğer (Lütfen belirtiniz).....

5. Öğretmenlik mesleğindeki hizmet yılınız?

1 yıl (stajyer)

2-5 yıl

5-10 yıl

10+ yıl

6. Bulduğunuz okulda kaç yıldır öğretmenlik yapmaktasınız?

1 yıl

2-5 yıl

5-10 yıl

10+ yıl

7. Kaç yıldır ilköğretim 4. ve 5. Sınıflarda İngilizce dersine girmektesiniz?

1-2 yıl

2 yıl

3 yıl

4+ yıl

BÖLÜM II: KURUMSAL BİLGİLER

Aşağıdaki seçeneklerden sizce en uygun olanı lütfen (X) işaretleyiniz.

1. Okulunuzdaki 4.ve 5.sınıflarda ortalama kaç kişilik sınıflarda İngilizce dersi yapılmaktadır?

20'den az

20-30

31-40

41-50

50'den fazla

2. Okulunuzda, bu öğretim yılında öğrencileriniz haftada kaç saat İngilizce dersi görmektedir?

4. Sınıflar: 1 saat

2 saat

3 saat

4 saat

4 saat üstü

5. Sınıflar: 1 saat

2 saat

3 saat

4 saat

4 saat üstü

3. Öğrencileriniz gelir açısından genelde hangi sosyo-ekonomik kesimden geliyorlar?

Dar gelirli

Orta gelirli

Üst Gelirli

4. Öğrenci velilerinizin eğitim düzeyi genelde nedir?

Okur-Yazar

İlk-Orta Okul Mezun

Lise Mezun

Üniversite Mezun

5. Okulunuzdaki 4.ve 5. Sınıflarınızın sayısı kaçtır?

1

2

3

4

Diğer(Lütfen belirtiniz).....

6.Okulunuzda, 4.ve 5.sınıflarda derse giren İngilizce öğretmeni sayısı kaçtır?

1 2 3 4 Diğer(Lütfen belirtiniz).....

Numaralandırılmış seçeneklerin anlamı aşağıdaki gibidir. Size en uygun olan seçeneği lütfen (X) işaretleyiniz.

- (1) Hiç katılmıyorum
- (2) Katılmıyorum
- (3) Fikrim yok
- (4) Katılıyorum
- (5) Tamamen katılıyorum

BÖLÜM III: Okulunuzdaki Yabancı Dil Öğretimi İle İlgili Bilgiler

	1	2	3	4	5
1- İlköğretim okullarında 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) derslerinin okutulması son derece önemlidir.					
2- Ülkemizde İngilizce öğretimine 4. sınıfta başlanması doğru bir uygulamadır.					
3- Bireyin İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda aldığı yabancı dil eğitimi, ileri sınıflarda alacağı yabancı dil eğitimine katkı sağlar.					
4- İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil dersleri, İngilizce branş öğretmenleri yerine, sınıf öğretmenleri tarafından sürdürülmelidir.					
5- İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) öğretimi, branşı İngilizce olan öğretmenlerce sürdürülmelidir.					
6- Okulumuzdaki İngilizce derslerine girecek, İngilizce öğretmenliği mezunu öğretmenlere gereksinim duyulmaktadır.					
7- Ülkemizde İngilizce öğretimine başlama çağının 4. sınıf olarak belirlenmesi bilimsel açıdan doğru bir uygulamadır.					
8- Sınıf mevcutlarımız İngilizce öğretimi yapılabilmesi için uygundur.					
9- İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) öğretimi için ayrılan haftada 2 saatlik süre yeterlidir.					
10- Okulumuzda yabancı dil (İngilizce) öğretimi için yeterince malzeme, kaynak ve donanım bulunmaktadır.					
11- Okulumuzdaki İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil derslerini yürütmekte olan öğretmenler çocuklara yabancı dil öğretimi konusunda yeterlidirler.					
12- İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) derslerini öğretecek olan öğretmen sayısı yeterlidir.					
13- İlköğretim 4.ve 5. sınıflarda derse giren İngilizce öğretmenlerinin öğretmen yetiştiren kurumların dışından mezun olması öğretimi etkilemez.					
14- Sınıf öğretmenleri, yabancı dil (İngilizce) öğretimi için yeterli formasyona sahip değildir.					
15- İlköğretim 4. ve 5. sınıfta İngilizce derslerini okutmakta olan öğretmenler, bu görevlerini yerine getirmede isteklidirler.					

EK - 3

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

SAYI :B.08.4.MEM.4.71.00.02.040/

20.01.2003

KONU: Anket.

1156

VALİLİK MAKAMINA
KIRIKKALE

İLGI : Boran ERGÜÇ'E ait 15.01.2003 tarihli dilekçe.

Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi olduğunu belirten dilekçe sahibi Boran ERGÜÇ, İlimiz Merkez İlköğretim Okullarında "İlköğretim 4. 5. sınıflarda yabancı dil (İngilizce) öğrenimi ile ilgili okul yönetiminin karşılaştığı sorunlar" konulu tez projesi ilgili olarak anket düzenlemek istediğini ilgi tarihli dilekçesi ile belirtmektedir.

Dilekçe sahibinin düzenlemek istediği anket Müdürlüğümüzce uygun mütalaa edilmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde tensiplerinize arz ve teklif ederim.

OLUR
21/01/2003

Veli KORKMAZ
Milli Eğitim Müdürü

Yılmaz YOLCU

Vali adına
Vali Yardımcısı

EK- 4

Okuldaki Yabancı Dil Eğitimi Konusunda Alınan Cevapların Güvenirlik Analizi Sonuçları

Bu bölümde güvenilirlik analizi iki grupta ele alınmıştır. İlk bölümde soru kağıdının tüm bölümlerinde yer alan sorulara okul yöneticilerinin vermiş olduğu cevaplara yönelik güvenilirlik analizi ve bölümler içinde birbiri ile tutarlık içinde olması gereken sorulara bilgi kaynağının vermiş olduğu cevapların güvenilirlik analizidir.

EK - 4.1. Tüm Sorular İçin Okul Yöneticilerinden Alınan Cevapların Güvenirlik Analizi Sonuçları

Toplam 51 okul idarecisinin soru kağıdının 3 bölümüne yönelik vermiş olduğu cevaplar, soru bazında güvenilirlik analizine tabi tutulmuştur. Yapılan analizler sonrasında literatürde önerildiği biçimde sosyal araştırmalar için kabul edilebilir sınır olan 0,80'nin altında, bir standartlaştırılmış α değeri (0,6628 olarak) hesaplanmıştır. Buna göre okul yöneticilerinin vermiş olduğu yanıtların çok güvenilir olmadığı söylenebilir. Çizelge 4.1.1.'de sonuçlar verilmiştir.

Çizelge 4.1.1. Cevap Güvenirliği Analizi (Ölçeklenmiş)- ALPHA

Soru No	Toplam	Ortalama	Standart Sapma
S1	41,6863	7,8243	51
S2	1,8235	0,3850	51
S3	1,8431	0,6745	51
S4	2,7059	1,5139	51
S5	3,0784	1,1635	51
S6	2,3137	0,8364	51
S7	1,9020	0,8776	51
B2S1	2,3922	0,7233	51
B2S2	2,0588	0,3106	51
B2S3	1,4902	0,5049	51
B2S4	2,1961	0,5664	51
B2S5	4,3529	0,9965	51
B2S6	2,3333	1,4095	51
B3S1	3,6863	1,4211	51
B3S2	3,6078	1,3723	51
B3S3	3,7843	1,3163	51
B3S4	2,0392	1,1826	51

Çizelge 4.1.1. Cevap Güvenirliği Analizi (Ölçeklenmiş)- ALPHA (Devamı)

Soru No	Toplam	Ortalama	Standart Sapma
B3S5	4,2157	1,1192	51
B3S6	4,2549	0,9347	51
B3S7	3,4118	1,4167	51
B3S8	3,4706	1,4050	51
B3S9	2,7451	1,3393	51
B3S10	25294	1,3763	51
B3S11	2,8431	1,3619	51
B3S12	2,2157	1,2217	51
B3S13	2,0392	1,1826	51
B3S14	3,7255	1,1328	51
B3S15	3,2941	1,0256	51

Ortalama Varyans Std Sapma Değişken Sayısı
Ölçekleme İçin İstatistikler 118,0392 199,918 14,1393 28
Güvenirlik Katsayısı
Alpha= 0,5441 Standartlaştırılmış alpha= 0,6628

EK - 4.2. Bölüm 3; Soru 1, 2 ve 3 Cevap Güvenirliği Sonuçları

Okulda verilen yabancı dil eğitimi konusunda yönlendirilen sorulardan birbiri ile ilintili olan soruların cevap güvenirliği test edildiğinde; 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil derslerinin okutulması, yabancı dil eğitime 4. sınıfta başlanması ve 4. ve 5. sınıflarda alınan İngilizce dersinin, çocuğun ileriki eğitim dönemlerinde alacağı İngilizce eğitime ciddi katkı sağlayacağı konusunda cevap güvenirliği 0,8591 gibi oldukça yüksek bulunmuştur. Okul yöneticilerinin bu konularda vermiş olduğu cevapların güvenilir olduğu iddia edilebilir (Bakınız, çizelge 4.2.1).

Çizelge 4.2.1. Bölüm 3; soru 1, 2 ve 3 Cevap Güvenirliği Analizi (Ölçeklenmiş)- ALPHA

Soru No	Ortalama	Standart Sapma	Durum Sayısı
B3S1	3,6863	1,4211	51
B3S2	3,6078	1,3723	51
B3S3	1,3163	1,3163	51

	Ortalama	Varyans	Std Sapma	Değişken Sayısı
Ölçekleme İçin İstatistikler	11,0784	13,1937	3,6323	3
Güvenirlilik Katsayısı				
Alpha=	0,8593	Standartlaştırılmış alpha=	0,8591	

EK - 4.3. Bölüm 3; Soru 4 ve 5 Cevap Güvenirliği Sonuçları

İlköğretimde 4 ve 5. sınıflardaki yabancı dil eğitiminin branşı İngilizce olan öğretmenler yerine sınıf öğretmenleri tarafından verilmesi ve 4. ve 5. sınıflardaki yabancı dil eğitiminin branşı İngilizce olan öğretmenler tarafından verilmesi konusundaki cevap güvenirliliği analizi sonucu elde edilen değer beklenildiği üzere ters yönlü olup değer olarak ancak beklenin altında -0,4626 olarak elde edilmiştir. Bu sonuca göre yöneticilerin bu iki soruya vermiş olduğu cevapların güvenirlilik düzeyi kabul sınırının altında kalmıştır (Literatürde kabul edilebilir sınır sosyal araştırmalar için 70 değerinin üzeridir), (Bkz, Çizelge 4.3.1).

Çizelge 4.3.1. Bölüm 3; soru 4 ve 5 Cevap Güvenirliği Analizi (Ölçeklenmiş)- ALPHA

Soru No	Ortalama	Standart Sapma	Durum Sayısı
B3S4	2,0392	1,1826	51
B3S5	4,2157	1,1192	51

	Ortalama	Varyans	Std Sapma	Değişken Sayısı
Ölçekleme İçin İstatistikler	6,2549	2,1537	1,4676	2
Güvenirlilik Katsayısı				
Alpha =	-0,4618	Standartlaştırılmış alpha=	-0,4626	

EK - 4.4. Bölüm 3; Soru 8, 9, 10, 11 ve 12 Cevap Güvenirliği Sonuçları

Sınıf mevcutlarının İngilizce eğitim için uygun olduğu, ilköğretim 4 ve 5. sınıflarında haftalık olarak ayrılan 2 saatlik sürenin yeterli olduğu, okulda İngilizce eğitimi için malzeme, kaynak ve donanımın yeterli olduğu, okulda

İngilizce eğitimini veren öğretmenlerin yeterli olduğu ve okulda İngilizce eğitimini verecek öğretmen sayısının yeterli olduğu konusunda okul yöneticilerinin vermiş olduğu cevapların güvenilirliği konusunda elde edilen test değeri yine kabul değerinin altında 0,4011 olarak elde edilmiştir. Bu sorulara alınan yanıtların güvenilir olmadığı söylenebilir (Bkz, Çizelge 4.4.1).

Çizelge 4.4.1. Bölüm 3; soru 8, 9, 10, 11 ve 12 Cevap Güvenirliği Analizi (Ölçeklenmiş)- ALPHA

Soru No	Ortalama	Standart Sapma	Durum Sayısı
B3S8	3,4706	1,4050	51
B3S9	2,7451	1,3393	51
B3S10	2,5294	1,3763	51
B3S11	2,8431	1,3619	51
B3S12	2,2157	1,2217	51

Ortalama Varyans Std Sapma Değişken Sayısı
Ölçekleme için İstatistikler 13,8039 13,4408 3,6662 5
Güvenirlik Katsayısı
Alpha= 0,4121 Standartlaştırılmış alpha= 0,4011

EK – 5

Okuldaki Yabancı Dil Eğitimi Konusunda Alınan Cevapların Güvenirlik Analizi

Bu bölümde güvenilirlik analizi okul yöneticilerinde olduğu gibi iki grupta ele alınmıştır. İlk bölümde soru kağıdının tüm bölümlerinde yer alan sorulara okul yöneticilerinin vermiş olduğu cevaplara yönelik güvenilirlik analizi ve bölümler içinde birbiri ile tutarlık içinde olması gereken sorulara bilgi kaynağının vermiş olduğu cevapların güvenilirlik analizidir.

EK –5.1. Tüm Sorular İçin Öğretmenlerden Alınan Cevapların Güvenirlik Analizi Sonuçları

Toplam 39 öğretmenin, soru kağıdının 3 bölümüne yönelik vermiş olduğu cevaplar, soru bazında güvenilirlik analizine tabi tutulmuştur. Yapılan analizler sonrasında literatürde önerildiği biçimde sosyal araştırmalar için kabul edilebilir sınır olan 0,80'nin altında, bir standartlaştırılmış α değeri (0,5468 olarak) hesaplanmıştır. Buna göre öğretmenlerin vermiş olduğu yanıtların çok güvenilir olmadığı söylenebilir. Çizelge 5.1.1'de sonuçlar verilmiştir.

Çizelge 5.1.1 Cevap Güvenirliği Analizi (Ölçeklenmiş)- ALPHA

Soru No	Ortalama	Standart Sapma	Durum Sayısı
S1	33,9231	9,0245	39
S2	1,6154	0,4929	39
S3	1,8718	0,4690	39
S4	3,4359	1,4831	39
S5	2,7949	1,4175	39
S6	2,8462	1,1364	39
S7	2,2564	1,0935	39
S8	2,0256	1,0634	39
B2S1	2,4359	0,8206	39
B2S2	1,4359	0,5024	39
B2S3	2,3077	0,6136	39
B2S4	3,9487	1,0500	39
B2S5	2,2564	1,0691	39
B2S6	3,8718	1,1738	39
B3S1	3,5641	1,2731	39
B3S2	4,0513	1,1686	39

Çizelge 5.1.1 Cevap Güvenirliği Analizi (Ölçeklenmiş)- ALPHA (Devamı)

Soru No	Ortalama	Standart Sapma	Durum Sayısı
B3S3	1,6923	0,9775	39
B3S4	4,1795	1,0729	39
B3S5	3,8205	1,2539	39
B3S6	3,3846	1,3301	39
B3S7	3,3590	1,2458	39
B3S8	2,5897	1,3122	39
B3S9	2,5897	1,3122	39
B3S10	3,0256	1,1118	39
B3S11	2,4615	1,1435	39
B3S12	2,5385	1,2106	39
B3S13	3,7436	1,0442	39
B3S14	3,6410	0,8425	39
B3S15	2,0000	0,000	39

Ortalama Varyans Std Sapma Değişken Sayısı
Ölçekleme İçin İstatistikler 111,6667 192,8596 13,8874 28
Güvenirlik Katsayısı
Alpha = 0,4246 Standartlaştırılmış alpha= 0,5468

EK - 5.2. Bölüm 3; Soru 1, 2 ve 3 Cevap Güvenirliği Sonuçları

Okulda verilen yabancı dil eğitimi konusunda yönlendirilen sorulardan birbiri ile ilintili olan soruların cevap güvenirliği test edildiğinde; 4. ve 5. sınıflarda yabancı dil derslerinin okutulması, yabancı dil eğitime 4. sınıfta başlanması 4. ve 5. sınıflarda alınan İngilizce dersinin çocuğun ileriki eğitim dönemlerinde alacağı İngilizce eğitime ciddi katkı sağlayacağı konusunda cevap güvenirliği 0,8602 gibi oldukça yüksek bulunmuştur. Öğretmenlerin bu konularda vermiş olduğu cevapların güvenilir olduğu iddia edilebilir (Bakınız, çizelge 5.2.1)

Çizelge 5.2.1. Bölüm 3; soru 1, 2 ve 3 Cevap Güvenirliği Analizi (Ölçeklenmiş)- ALPHA

Soru No	Ortalama	Standart Sapma	Durum Sayısı
B3S1	3,8718	1,1738	39
B3S2	3,5641	1,2731	39
B3S3	4,0513	1,1686	39

Ortalama Varyans Std Sapma Değişken Sayısı
Ölçekleme İçin İstatistikler 0,4872 10,20387 3,1943 3
Güvenirlik Katsayısı
Alpha= 0,8584 Standartlaştırılmış alpha= 0,8602

EK - 5.2.3 Bölüm 3; Soru 4 ve 5 Cevap Güvenirliği Analizi Sonuçları

İlköğretimde 4. ve 5. sınıflardaki yabancı dil eğitiminin branşı İngilizce olan öğretmenler yerine sınıf öğretmenleri tarafından verilmesi, 4. ve 5. sınıflardaki yabancı dil eğitiminin branşı İngilizce olan öğretmenler tarafından verilmesi konusundaki cevap güvenirliliği analizi sonucu elde edilen değer beklenildiği üzere ters yönlü olup değer olarak ve oldukça yüksek değerli - 0,9513 olarak elde edilmiştir.

Bu sonuca göre öğretmenlerin bu iki soruya vermiş olduğu cevapların güvenirlilik düzeyi oldukça yüksektir. Çizelge 5.2.3.1'te değerler verilmiştir.

Çizelge 5.2.3.1 Bölüm 3; soru 4 ve 5 Cevap Güvenirliği Analizi (Ölçeklenmiş)- ALPHA

Soru No	Ortalama	Standart Sapma	Durum Sayısı
B3S4	1,6923	0,9775	39
B3S5	4,1795	1,0729	39

Ortalama Varyans Std Sapma Değişken Sayısı
Ölçekleme İçin İstatistikler 5,8718 1,4305 1,1960 2
Güvenirlik Katsayısı
Alpha= -0,9453 Standartlaştırılmış alpha= -0,9513

EK - 5.2.4. Bölüm 3; Soru 8, 9, 10, 11 ve 12 Cevap Güvenirliği Analizi Sonuçları

Sınıf mevcutlarının İngilizce eğitim için uygun olduğu, ilköğretim 4 ve 5. sınıflarında haftalık olarak ayrılan 2 saatlik sürenin yeterli olduğu, okulda

İngilizce eğitimi için malzeme, kaynak ve donanımın yeterli olduğu, okulda İngilizce eğitimini veren öğretmenlerin yeterli olduğu ve okulda İngilizce eğitimini verecek öğretmen sayısının yeterli olduğu konusunda okul öğretmenlerin vermiş olduğu cevapların güvenilirliği konusunda elde edilen test değeri kabul değerinin altında 0,4568 olarak elde edilmiştir. Bu sorulara alınan yanıtların güvenilir olmadığı söylenebilir (Bakınız, çizelge 5.2.4.1).

Çizelge 5.2.4.1. Bölüm 3; soru 8, 9, 10, 11 ve 12 Cevap Güvenirliği Analizi (Ölçeklenmiş) - ALPHA

Soru No	Ortalama	Standart Sapma	Durum Sayısı
B3S8	3,3590	1,2458	39
B3S9	2,5897	1,3122	39
B3S10	2,5897	1,3122	39
B3S11	3,0256	1,1118	39
B3S12	2,4615	1,1435	39

Ortalama Varyans Std Sapma Değişken Sayısı
Ölçekleme için İstatistikler 14,0256 11,8151 3,4373 5

Güvenirlik Katsayısı

Alpha = 0,4523 Standartlaştırılmış alpha = 0,4568

ÖZGEÇMİŞ

1979 yılında Ankara'da doğdu. İlkokul, ortaokul ve lise öğrenimini Antakya'da tamamladı. Ortaokul yıllarında klasik gitar ve müzik teorisi çalışmalarına Cüneyt KİTOĞLU ile başladı. Gerçekleştirdikleri bir Anadolu turnesi sırasında Bilkent Gitar Üçlüsü üyelerinden Kağan KORAD ve Soner EGESSEL ile tanıştı ve yönlendirmeleriyle 1995 yılında Uludağ Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümleri'ni kazandı. Okul yıllarında, yurt içinde ve dışında çeşitli eğitim seminerlerine, klasik gitar ve müzik eğitimi üzerine çeşitli work-shop ve master-class'lara katıldı. Yurt içinde ve dışında çeşitli üniversiteler ve festivallerde konserler verdi. Lisans tezini "İlköğretim Okullarında Klasik Gitarın Öğretmen Çalgısı Olarak Kullanımı" konusunda yazdı.

1999 yılında Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Müzik Kuramları Ana Bilim Dalı'ndan mezun oldu ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Bitlis İli Şems-i Bitlisi İlköğretim Okulu'na Müzik Öğretmeni olarak atandı. Tatvan Atatürk Lisesi'nde, Mehmetçik İlköğretim Okulu ve Ulu Er İlköğretim Okulu'nda görev yaptı. Daha sonra Kırıkkale İline atanarak Kırıkkale Lisesi ve Kırıkkale Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'nde genel müzik eğitimi ve ana çalgı (gitar) derslerini sürdürdü. Kırıkkale ilindeki görevi sırasında Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün açmış olduğu Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı sınavını kazandı ve çalışmalarını bu alanda sürdürmeye başladı. Boran ERGÜÇ, Gölbaşı Halk Eğitim Merkezi'nde müzik öğretmenliği görevini sürdürmektedir.